

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM REHBERLİĞİ ANABİLİM DALI

DÜNYA GASTRONOMİ MÜZELERİNİN ANALİZİ VE
TÜRKİYE’DE UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEDİNE KOÇ

PROF. DR. AYSU ALTAŞ

AKSARAY-2024

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TURİZM REHBERLİĞİ ANABİLİM DALI

**DÜNYA GASTRONOMİ MÜZELERİNİN ANALİZİ VE
TÜRKİYE’DE UYGULANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

MEDİNE KOÇ

DANIŞMAN : PROF. DR. AYSU ALTAŞ

JÜRİ ÜYESİ : DOÇ. DR. NEŞE ÇULLU KAYGISIZ

JÜRİ ÜYESİ : DOÇ. DR. SAİT DOĞAN

AKSARAY-2024

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı :Medine

Soyadı :KOÇ

Bölümü :Turizm Rehberliği

İmza :

Teslim Tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı : Dünya Gastronomi Müzelerinin Analizi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma

İngilizce Adı : A Research on the Analysis of World Gastronomy Museums and Their Applicability in Turkey

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Medine KOÇ

İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

Medine KOÇ tarafından hazırlanan “Dünya Gastronomi Müzelerinin Analizi ve Türkiye’de Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm Rehberliği Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Prof. Dr. Aysu ALTAŞ)

İmza

(Turizm Rehberliği Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi)

Üye: (Doç. Dr. Neşe ÇULLU KAYGISIZ)

(Turizm Rehberliği Anabilim Dalı, Aksaray Üniversitesi)

Üye: (Doç. Dr. Sait DOĞAN)

(Gastronomi ve Mutfak Sanatları Anabilim Dalı, İskenderun Teknik Üniversitesi)

Tez Savunma Tarihi:/...../.....

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Aybala ÇAYIR

İmza

TEŞEKKÜR SAYFASI

Başta danışmanım Prof. Dr. Aysu ALTAŞ olmak üzere bütün hocalarıma teşekkür ederim.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı dünyada bulunan gastronomi müzelerini temalarına göre kategorize ederek karşılaştırmalı analizini yapmak ve dünyada örnekleri bulunan ancak Türkiye’de kurulmamış olan gastronomi müzelerinin Türkiye’de uygulanabilirliklerini önerilerle ortaya koymaktır.

Araştırmanın evrenini, dünyada bulunan gastronomi müzelerinin tamamı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, amaçlı örneklem doğrultusunda, resmî internet sayfası bulunan dünya gastronomi müzeleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışma kapsamında dünya gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerine içerik analizi yapılmıştır. Yapılan içerik analizi neticesinde elde edilen veriler birbiri ile karşılaştırılmış ve Türkiye’de kurulmamış olan gastronomi müzelerinin Türkiye’de uygulanabilirlikleri ortaya koyulmuştur. Araştırma sonucunda dünya gastronomi müzelerinin çoğunun resmî internet sitesi bulunmadığı, resmî internet sitesi bulunanların ise resmî internet sitelerinde bazı eksiklikler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca dünyada örnekleri bulunan sebze ve meyve müzelerinden, tuz müzelerinden ve şeker pancarı müzesinden Türkiye’de bulunmadığı sonucuna varılmış ve bu müzelerin Türkiye’de uygulanabilirlikleri ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi Müzeleri, Dünya, Türkiye, Resmî İnternet Sitesi, Uygulanabilirlik.

Bilim Kodu: 116902

Sayfa Adedi: 108

Yazar: Medine KOÇ

Danışman: Prof. Dr. Aysu ALTAŞ

ABSTRACT

The aim of this research is to categorize the gastronomy museums in the world according to their themes and to make comparative analysis and to reveal the applicability of gastronomy museums in Turkey with examples in Turkey.

The universe of the research constitutes all the gastronomy museums in the world. The sample of the study is the world gastronomy museums with an official website in line with the purpose of the sample. In this context, content analysis was performed on official websites of world gastronomy museums. As a result of the content analysis, the data obtained were compared with each other and the applicability of gastronomy museums that were not established in Turkey were revealed in Turkey. As a result of the research, it was concluded that most of the world gastronomy museums do not have an official website, and those who have official websites have some deficiencies on the official websites. In addition, it was concluded that the vegetables and fruit museums, salt museums and Sugar Beet Museum, which have samples in the world, are not found in Turkey and suggestions were made regarding the applicability of these museums in Turkey.

Keywords: Gastronomy Museums, World, Turkey, Official Website, Applicability.

Science Code: 116902

Number of Pages: 108

Author: Medine KOÇ

Supervisor: Prof. Dr. Aysu ALTAŞ

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR SAYFASI	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
GASTRONOMİ VE GASTRONOMİ MÜZELERİ	2
1.1. Gastronomi Tanımı	2
1.2. Gastronomi Turizmi Tanımı	2
1.3. Gastro Turist Tanımı	3
1.4. Gastronomi Müzeleri	3
1.5. İlgili Alanyazın.....	3
İKİNCİ BÖLÜM	7
DÜNYA GASTRONOMİ MÜZELERİNİN ANALİZİ.....	7
2.1. Araştırmanın Amacı	7
2.2. Araştırmanın Önemi.....	7
2.3. Araştırmanın Yöntemi.....	7
2.4. Araştırma Soruları	8
2.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	8
2.6. Dünya Gastronomi Müzelerine Yönelik Bulgular	9
2.6.1. Çay Müzeleri	9
2.6.1.1. Dünya Çay Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	10
2.6.2. Kahve Müzeleri	12
2.6.2.1. Dünya Kahve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	13
2.6.3. Şarap Müzeleri.....	15
2.6.3.1. Dünya Şarap Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	18
2.6.4. Bira Müzeleri.....	21

2.6.4.1. Dünya Bira Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	23
2.6.5. Alkollü İçecek Müzeleri	27
2.6.5.1. Dünya Alkollü İçecek Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	29
2.6.6. Sebze ve Meyve Müzeleri	32
2.6.6.1. Dünya Sebze ve Meyve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	34
2.6.7. Peynir ve Şarküteri Müzeleri.....	37
2.6.7.1. Dünya Peynir ve Şarküteri Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	38
2.6.8. Çikolata ve Şeker Müzeleri	40
2.6.8.1. Dünya Çikolata ve Şeker Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	42
2.6.9. Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri.....	47
2.6.9.1. Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	48
2.6.10. Yöresel Ürün Temalı Müzeler.....	51
2.6.10.1. Dünya Yöresel Ürün Temalı Müzelerin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	52
2.6.11. Tuz Müzeleri	54
2.6.11.1. Dünya Tuz Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	54
2.6.12. Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri	56
2.6.12.1. Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	57
2.6.13. Diğer Gastronomi Müzeleri.....	59
2.6.13.1. Dünya Diğer Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	61
2.7. Türkiye’de Bulunan Gastronomi Müzeleri	64
2.7.1. Türkiye Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	66
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
KAYNAKÇA	72
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU	97

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Çay Müzeleri.....	9
Tablo 2. Dünya Çay Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	11
Tablo 3. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Kahve Müzeleri.....	12
Tablo 4. Dünya Kahve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	14
Tablo 5. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Şarap Müzeleri	15
Tablo 6. Dünya Şarap Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	18
Tablo 7. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Bira Müzeleri	21
Tablo 8. Dünya Bira Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	24
Tablo 9. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Alkollü İçecek Müzeleri.....	27
Tablo 10. Dünya Alkollü İçecek Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	30
Tablo 11. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Sebze ve Meyve Müzeleri.....	32
Tablo 12. Dünya Sebze ve Meyve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	35
Tablo 13. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Peynir ve Şarküteri Müzeleri	37
Tablo 14. Dünya Peynir ve Şarküteri Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	38
Tablo 15. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Çikolata ve Şeker Müzeleri.....	40
Tablo 16. Dünya Çikolata ve Şeker Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	43
Tablo 17. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri	47
Tablo 18. Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	49
Tablo 19. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Yöresel Ürün Müzeleri.....	51
Tablo 20. Dünya Yöresel Ürün Temalı Müzelerin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	52
Tablo 21. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Tuz Müzeleri	54
Tablo 22. Dünya Tuz Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular	55
Tablo 23. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri....	56
Tablo 24. Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	57
Tablo 25. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Diğer Gastronomi Müzeleri.....	59
Tablo 26. Dünya Diğer Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular.....	61
Tablo 27. Türkiye’de Kurulmuş Olan Gastronomi Müzeleri	64

GİRİŞ

Ülkelerin yiyecek ve içecek kültürlerini tanıtmak için kullandığı birçok yöntem vardır. Bu yöntemlerden biri de gastronomi müzeleridir. Gastronomi müzeleri aynı zamanda bir destinasyonun gastronomi turizminden gelir elde edebilmesi adına da önem arz etmektedir.

Bilindiği üzere gastronomi müzeleri insan yapımı birer çekicilik unsurudur. Her destinasyon farklı bir gastronomik ögesini ön plana çıkartmakta ve bu ögenin tanıtımında ve pazarlanmasında müzelerden faydalanmaktadır. Aynı zamanda gastronomi müzeleri söz konusu gastronomik ögenin yapılış aşamaları ve tarihi hakkında da bilgi verdiğinden turistlere oldukça eğitici birer deneyim sunmaktadır.

Bu çalışmada öncelikli olarak dünya gastronomi müzelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle gastronomi müzeleri ile ilgili alanyazın taraması yapılmış ve dünyada en çok çay, kahve, bira, şarap, alkollü içecek, sebze, meyve, peynir, şarküteri, çikolata, şeker, ekmek, unlu mamuller, tuz, zeytin ve zeytinyağı ürünleri özelinde müzeler kurulduğu görülmüştür. İlâveten yöresel ürün müzeleri ile de karşılaşılmıştır. Söz konusu müzeler ülkeler bazında kategorize edilerek tablolar halinde sunulmuştur. Sonrasında ise söz konusu müzelerden resmî internet sayfasına sahip olmayanlar araştırma dışı bırakılmış, resmî internet sayfası olanlarla derinlemesine bir araştırmaya devam edilmiştir. Elde edilen tüm bulgu ve sonuçlar Türkiye’deki gastronomi müzeleri ile karşılaştırılmış ve Türkiye’ye açılması adına bazı gastronomi müzesi türlerine lokasyon bazlı olarak öneriler getirilmiştir. Türkiye’de açılma ihtimali düşük olan müzeler içinse gerekçeler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın başta destinasyon pazarlamacıları, marka kentler oluşturmak isteyen destinasyonlar ve yerel yönetimler olmak üzere turizm sektörüne ve alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Söz konusu amaçlar doğrultusunda hazırlanan bu araştırma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kısaca gastronomi, gastronomi turizmi, gastro turist ve gastronomi müzeleri kavramlarından bahsedilerek gastronomi müzelerine dair daha önce yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise araştırmanın amacı, önemi, yöntemi ve dünya gastronomi müzelerine yönelik elde edilen bulgular yer almaktadır. Yine bu bölümde dünyada örnekleri bulunan ancak Türkiye’de bulunmayan gastronomi müzelerinin uygulanabilirliklerine değinilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

GASTRONOMİ VE GASTRONOMİ MÜZELERİ

1.1. Gastronomi Tanımı

Gastronomi Yunanca “gastro”(mide) ve “nomos”(yasa, kural) sözcüklerinin birleşiminden oluşur. Türk Dil Kurumu (TDK) gastronomiyi “gerek yiyecek içecek yapma yöntemlerine gerek yemek pişirme tekniklerine ilişkin bilgilerin tümü” ve “sağlığa uygun, iyi düzenlenmiş, hoş ve lezzetli mutfak, yemek düzeni ve sistemi” olarak tanımlamaktadır.

Bir başka anlatımla gastronomi damak tadı ve iştah gibi zevkler amacı ile deneme ve yanılmanın, tarihsel bilginin, kültürün, alışkanlığın, yeteneğin, emeğin, ihtimamın, kazanılmış beğenilerimize uygun olarak, ahenkli bir şekilde, bir araya gelmesidir. Yiyecek hazırlama, sunma ve yemenin sanat ve bilimidir. Belirli bölge ve ülkelerle ilgili, mutfak gelenek ve göreneklerini de içeren, iyi yiyecek ve yeme bilim ve sanatı şeklinde tanımlanmaktadır (Hatipoğlu, 2010, s. 5-6).

“Gastronomi kavramı yerel ürünler, kültür, yaşam tarzı ve sürdürülebilir değerler anlamına da gelmektedir. Bu nedenle gastronomi kavramı kültür ve gelenekleri, sağlıklı bir yaşam tarzı, özgünlük, sürdürülebilirlik ve deneyim gibi tüm geleneksel değerleri içermektedir” (Küçükkömürler, vd., 2018, s. 79).

1.2. Gastronomi Turizmi Tanımı

“Gastronomi turizmi, ilk kez Lucy Long tarafından ‘farklı bir mutfak kültüründeki yiyeceklerin hazırlanması, sunulması, tüketilmesi, öğün sistemleri, yeme biçimlerini ve mutfağını keşfetmek amacıyla gerçekleştirilen turizm biçimi’ olarak tanımlanmıştır” (Nisari, 2018’den aktaran Çakıcı, vd., 2021, s. 304).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNTWO)’nın Turizm ve Rekabet Edebilirlik Komitesi (CTC) gastronomi turizmini “ziyaretçinin seyahat ederken gıda ve ilgili ürünler ve faaliyetlerle bağlantılı deneyimi ile karakterize edilen bir turizm faaliyeti türü” olarak tanımlanmaktadır.

Gastronomi turizmi, “kişilerin farklı yiyecek-içecekleri tatma, üretim sürecini görme, değişik kültürlerin mutfak geleneklerini inceleyerek öğrenme, yeni öğün sistemleri ve yeme stillerini keşfetme gibi istekleri doğrultusunda gerçekleştirilen, seyahat ve konaklamayı da kapsayan bir ilişkiler bütünüdür” (Sarışık & Özbay, 2015, s. 267).

1.3. Gastro Turist Tanımı

Hatipoğlu (2010, s. 6)'na göre gastro turist “turist kelimesinin tanımından hareketle, sadece öğle yemeği yemek için bulundukları ülkeden başka bir ülkeye gidebilecek boş zamana, yeterli maddi olanağa ve isteğe sahip kişilerdir”.

Gastro turistler “her yaştan, etnik kökenden ve gelir seviyesinden oluşabilen; unutulmaz yemek deneyimleri aracılığıyla yeni kültürler öğrenmek için özellikle seyahat eden turist çeşididir” (Arıcı & Bayram, 2021, s. 31).

Yılmaz (2021, s. 7)'a göre gastro turistler “yerel, etnik ve otantik yiyecekler ile şarapları tüketmenin yanı sıra bu yiyecekleri satın alma, hazırlama, pişirme ve tatma gibi süreçlere ilgi duyan aşçılık kursları, yiyecek pazarları, gastronomi müzeleri gibi gastronomik faaliyetlere katılan özgün ve hatırlanabilir gastronomik deneyim arayışında olan ve başta yiyecek ve mutfak kültürü olmak üzere yerel kültürleri araştırmak bilgi edinmek ve deneyimlemek amacıyla seyahat eden turistler olma özelliği taşır”.

1.4. Gastronomi Müzeleri

Gastronomi müzeleri ülkelerin yiyecek-içecek kültürünü tanıtmaları için en iyi yollardandır. Gastronomi müzeleri yeme-içme ve mutfak ile ilgili kültürlerin korunmasını sağlamaktadır. Bu müzeler gastronomiye ilgisi olan kişilerin merak ettikleri ülkenin yiyecek ve içecek kültürü hakkında bilgi edinmeleri konusunda önem arz etmektedir.

Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM)'ne göre müze, “Müze, somut ve somut olmayan mirası araştıran, toplayan, koruyan, yorumlayan ve sergileyen, kar amacı gütmeyen, toplumun hizmetinde olan kalıcı bir kurumdur. Halka açık, erişilebilir ve kapsayıcı müzeler, çeşitliliği ve sürdürülebilirliği destekler. Eğitim, keyif, yansıtma ve bilgi paylaşımı için çeşitli deneyimler sunarak etik, profesyonel ve toplulukların katılımıyla çalışır ve iletişim kurarlar”.

Gastronomi müzeleri “mutfak kültürüne ait değerlerin tanıtılması ve aktarılması adına yiyeceklerin tarihçesi, üretimi, hazırlanması ile sunumu ve bu aşamasında kullanılan araç gereçler ile ilgili bilgiler sunmaktadır” (Çetin & Küçükkömürler, 2019, s. 14).

1.5. İlgili Alanyazın

Gastronomi müzeleri konusunda gerek yerli gerekse de yabancı alanyazında birbirinden farklı çalışmalar bulmak mümkündür. Örneğin; Mankan (2017) yaptığı çalışmada Türkiye'deki gastronomi müzelerinin destinasyon pazarlaması açısından durumunu

incelemiş ve müze önerilerinde bulunmuştur. Altaş (2018)'in editörlüğünde yayınlanan Tüm Yönleriyle Kahve ve Kahve Turizmi isimli kitapta dünya üzerindeki kahve müzelerine, Altaş (2019a)'ın editörlüğünü yaptığı Tüm Yönleriyle Çay ve Çay Turizmi isimli kitap dünyadaki çay müzelerine, yine aynı yıl Altaş (2019b)'ın editörlüğünde yayınlanan Tüm Yönleriyle Bira ve Bira Turizmi isimli kolektif kitap ise dünya üzerindeki bira müzelerine değinen başlıca eserler arasında yer almaktadır. Öte yandan Altaş (2020)'in editörlüğünü yürüttüğü Tüm Yönleriyle Şarap ve Şarap Turizmi isimli kitapta dünyadaki şarap müzeleri ile ilgili bilgilere ulaşmak mümkünken, Altaş (2021)'in editörlüğünü yürüttüğü Tüm Yönleriyle Distile İçkiler ve Turizmi isimli kitapta ise votka, viski, rakı ve cin gibi distile içkilere ait seçkin gastronomi müze örneklerine yer verilmiştir.

Yamaner ve Eyuboğlu (2018) editörlüklerini yaptıkları “İnsan, Toplum ve Spor Bilimleri Araştırma Örnekleri” isimli kitapta sürdürülebilir turizm kapsamında gastronomi müzelerinin değerlendirilmesine bir bölüm ayırırken Yıldırım Sarıhan (2021) yaptığı tez çalışmasında sürdürülebilir gastronomi turizminde gastronomi müzelerinin rolünü ülkemiz açısından incelemiştir.

Ağcakaya ve İtir Can (2019), Soruç (2021) yapmış oldukları çalışmalarda Türkiye'deki gastronomi müzelerinin mutfak kültürünün sürdürülebilirliğine katkısını incelemişlerdir. Miral Çavdırılı ve Adan Gök (2020) yapmış oldukları çalışmada Köstem Zeytinyağı Müzesi'nin zeytinyağı sürdürülebilirliği ile ilgili faaliyetlerini açıklarken Çakıcı vd., (2021) yaptıkları çalışmada gastronomi müzelerinin gastronomik değerlerin sürdürülebilirliğine etkisini araştırmak için görüşme tekniği kullanmışlardır. Çalışma sonucunda Gökçeada için gastronomi müzesi açılmasının olumlu olacağına ulaşılmıştır. Kırbaç ve Bucak (2022) ise yaptıkları çalışmada yerel ürünlerin sürdürülebilirliğinde Kars Zavot Ekomüzesi'nin rolünü incelemek için görüşme tekniğinden faydalanmışlardır. Çalışma sonucunda müzenin sürdürülebilirliğe katkısı olduğu belirlenmiştir.

Yeşilyurt, Arıca (2018) TripAdvisor internet sitesinde bulunan Emine Göğüş Mutfak Müzesi'ne yönelik ziyaretçi yorumlarına içerik analizi yaparken Sarı Gök ve Şalvarcı (2021) çalışmalarında TripAdvisor web sitesinde bulunan Türkiye'deki gastronomi müzelerine yönelik yorumları Nvivo 11 programında analiz etmişlerdir. Bekar Şimşek ve Ayyıldız (2023) ise yaptıkları çalışmada Türkiye'deki gastronomi temalı müzelerdeki ziyaretçi deneyimlerini hizmet hataları yönünden incelemiş, TripAdvisor sitesindeki oldukları olumsuz yorumları hizmet hataları olarak kabul etmişlerdir.

Bekar vd., (2017) Marmaris Bal Evi'nin turizme faydasını incelemiştir. Araştırma için görüşme ve gözlem yöntemleri kullanılmışlardır. Lokman vd., (2022) ise yaptıkları çalışmada Adatepe Zeytinyağı Müzesi'nin bölge turizmine olumlu katkısı olduğu sonucuna varmışlardır.

Sandıkçı vd., (2019) yaptıkları çalışmada Türkiye'de bulunan gastronomi müzelerinin sunum farklılıkları ortaya koymaya çalışmışlardır. Sandıkçı vd., aynı yıl yaptıkları çalışmanın birinde Emine Göğüş Mutfak Müzesi'nin sergileme şekillerini diğerinde Şanlıurfa Hacıbanlar Mutfak Evi'ndeki sergileme yöntemlerine rehberlerin etkisini incelemişlerdir. Atalay Tohumcu ve Saatçı Savsa (2023) ise yaptıkları çalışmada Ayvalık Zeytin Müzesi sergileme şekillerini incelemek için görüşme ve gözlem tekniğinden faydalanmışlardır.

Akbıyık (2021) yapmış olduğu tez çalışmasında turizm potansiyeli açısından Türkiye'deki gastronomi müzelerini incelemiştir. Araştırmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda gastronomi müzelerinin turizm potansiyeline olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir.

Çetin ve Küçükkömürler (2019) yaptıkları çalışmada Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Müzesi'nin turizm çekicilik unsurunu değerlendirmişlerdir. Bozancı ve Çevik (2021) ise yapmış oldukları çalışmada Safranbolu Kahve Müzesi'nin destinasyon çekim gücü olarak rolünü araştırmışlardır. Görüşme tekniği kullanılan araştırmada Safranbolu Kahve Müzesi'nin destinasyon çekim gücüne katkısı olduğu sonucuna varılmıştır. Aydın ve Bulut Solak (2023) da yaptıkları çalışmada Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu'nun destinasyon çekicilik unsurunu incelemişlerdir.

Ceyhan Sezgin ve Akbiyık (2021) yapmış oldukları çalışmada dünyadaki gastronomi müzelerini temalara ayırmışlardır. Şeyhanlıoğlu vd., (2023) yaptıkları çalışmada Türkiye'de yer alan gastronomi müzelerinin temalarına göre analizi yapmışlardır.

Mankan (2017) dünya gastronomi müzelerini doküman taraması yöntemiyle incelerken Çekal vd., (2022) çalışmalarında Türkiye'de bulunan gastronomi müzeleri ve özelliklerine yönelik doküman taraması yapmışlardır. Arıkan Saltık ve Yıldız (2019) ise yapmış oldukları çalışmada Türkiye'deki zeytinyağı müzeleri incelemişlerdir.

Demirci (2021) araştırmasında Türkiye'de web sitesi bulunan gastronomi müzelerine içerik analizi yapmış, çalışmada web sitelerinin bazı açılardan yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Şengül ve Kurnaz (2021) editörlüğünü yaptıkları “Gastronomi Turizmi Kavramlar, İlkeler ve Uygulamalar” isimli kitabında gastronomi müzesi örneklerine yer vermişlerdir. Yılmaz ve Şahin (2021) editörlüğünü yaptıkları “Örnek Olaylarla Gastronomi Turizminde Yeni Eğilimler” kitabında gastronomi müzelerine bir bölüm ayrılmıştır. Gencer ve Yazıt (2023) editörlüklerini yaptıkları “Gastronomi ve Mutfak Sanatları Üzerine Güncel Araştırmalar-I” adlı kitapta Türkiye’deki gastronomi müzelerine bir bölüm ayırmışlardır.

Baycar (2022) çalışmasında Siirt için arıcılık müzesi önerisinde bulunmuştur. Baycar (2022) aynı yıl yaptığı başka bir çalışmada gastronomi müzelerinin yerel gastronomik kimlik oluşumundaki önemini Safranbolu Türk Kahve Müzesi örneğiyle ortaya koymuştur.

Bilir (2022) yapmış olduğu tez çalışmasında Adana ilinde gastronomi müzesi önerisine yönelik yerel halk ve turizm paydaşlarının algı düzeylerini belirlemeyi hedef edinmiştir. Araştırmada görüşme ve anket teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda yerel halkın ve turizm paydaşlarının gastronomi müzesine yönelik olumlu algıları olduğu saptanmıştır.

Gül (2022) yaptığı çalışmada Kahramanmaraş Tematik Mutfak Müzesi’nin diğer gastronomi müzelerinden farklarını incelemiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

DÜNYA GASTRONOMİ MÜZELERİNİN ANALİZİ

2.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı dünyada bulunan gastronomi müzelerini temalarına göre kategorize ederek karşılaştırmalı analizini yapmak ve dünyada örnekleri bulunan ancak Türkiye’de kurulmamış olan gastronomi müzelerinin Türkiye’de uygulanabilirliklerini önerilerle ortaya koymaktır.

2.2. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ülkelerin gastronomi müzelerini temalar halinde kategorize ederek karşılaştırmalı analizini sağlayacağı ve gastronomi konusunda çalışma yapacak kişilerin gastronomi müzelerini bir bütün halinde görebilmelerine yardımcı olacağı için önemlidir. Bunun yanında çalışma dünya gastronomi müzelerinin Türkiye’de uygulanabilirlikleri üzerine öneriler geliştirmesi açısından da önem teşkil etmektedir.

2.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın evrenini, dünyada bulunan gastronomi müzelerinin tamamı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, amaçlı örneklem doğrultusunda, dijital ortamda erişilebilen bir diğer ifade ile resmî internet sayfası bulunan dünya gastronomi müzeleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışma kapsamında 01 Mart 2024 ile 30 Nisan 2024 tarihleri arasında tarama yöntemi ile Google arama motoruna “Dünya Gastronomi Müzeleri” anahtar kelimeleri yazılmış ve erişilebilen müze isimleri listelenmiştir. Araştırmanın bu kısmında 435 adet müze ismine ulaşılmıştır. Sonrasında söz konusu listede bulunan müzelerin her birinin resmî internet sayfası olup olmadığı kontrol edilmiştir. Toplam 435 müzeden 191 tanesinin resmî internet sayfası olduğu görülmüş ve bu resmî internet sitelerine içerik analizi yapılmıştır. Bir başka ifade ile 244 adet müze bu araştırmanın kapsamı dışında bırakılmıştır.

Resmî internet sayfasına sahip müzelere içerik analizi yapılırken; müzenin bulunduğu ülke, internet sitesinin güncelliği, fotoğraf galerisinin varlığı, sitenin desteklediği diller, resmî internet sitesinde giriş ücretlerinin ve ziyaret saatlerinin yazıp yazmadığı, sitenin sanal tur

imkânı sağlayıp sağlamadığı, ilgili müzede rehberli tur yapılıp yapılmadığıyla ilgili bilgi, müzenin sanal ya da fiziki bir mağazaya sahip olup olmadığı yani çevrimiçi ya da yüz yüze hediyeelik eşya satış imkânı bulunup bulunmadığı ve resmî internet sitesinin çevrimiçi bilet almaya uygun olup olmadığı araştırılmıştır.

Gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinin güncel olup olmadığı kararına müzenin resmî internet sitesinde bulunan haber, sergi, duyuru tarihleri kontrol edilerek ve internet sitesinin güncellenme tarihine bakılarak varılmıştır. Buna göre ilgili müzenin resmî internet sitesinde bu durumlar en az 1 yıl öncesine aitse müzenin internet sitesinin güncel olmadığına karar verilmiştir. Gastronomi müzesinin resmî internet sitesinde eğer haber, sergi duyuru tarihleri ve internet sitesinin güncellenme tarihi yoksa ilgili müzenin resmî internet sitesinin güncelliğine dair bilgi olmadığı belirtilmiştir.

Yapılan içerik analizi neticesinde elde edilen veriler hem birbiri ile hem de Türkiye’de hali hazırda var olan gastronomi müzeleri ile karşılaştırılmış ve Türkiye’de kurulmamış olan gastronomi müzelerinin Türkiye’de uygulanabilirlikleri ortaya koyulmuştur. Türkiye’de kurulmuş olan gastronomi müzelerine yönelik ise bazı önerilerde bulunulmuştur.

2.4. Araştırma Soruları

Bu araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Dünyada kaç tane gastronomi müzesi vardır?
2. Dünyadaki gastronomi müzeleri hangi konular üzerine yoğunlaşmıştır?
3. Türkiye’de kaç tane gastronomi müzesi vardır?
4. Dünyadaki gastronomi müzelerinin bazılarını Türkiye’de uygulamak mümkün müdür?

2.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma 01 Mart 2024 ile 30 Nisan 2024 tarihleri arasında Google arama motorunda adı geçen gastronomi müzeleri ile sınırlıdır. Bu sebeple söz konusu tarihlerden sonra resmî internet sitesi aktif hale gelmiş olan ya da ismine Google arama motorunda ulaşamayan müzeler çalışma kapsamına alınamamıştır. Öte yandan müzelerin giriş ücretleri genellikle ülkelerin kendi yerel para birimleri ile belirtildiğinden bütünlük sağlanması adına Türk lirasına çevrilmiştir. Ancak baz alınan kur araştırmanın yapıldığı tarihler arasında geçerli olan kurdur. Bu sebeple söz konusu tarihlerden sonra müze giriş ücretlerinin yükselmiş ya da düşmüş olması ihtimal dahilinde olabilir.

2.6. Dünya Gastronomi Müzelerine Yönelik Bulgular

Dünya gastronomi müzeleri yapılan alanyazın taraması ve Ceyhun Sezgin & Akbıyık (2021)'un yapmış oldukları “Dünyadaki Gastronomi Müzelerinin Tematik Analizi” adlı çalışmadan yola çıkılarak 13 temaya ayrılmıştır. Buna göre dünya gastronomi müzeleri; çay, kahve, şarap, bira, alkollü içecek, sebze ve meyve, çikolata ve şeker, peynir ve şarküteri, ekmek ve unlu mamuller, tuz müzeleri, yöresel ürün temalı müzeler, zeytin ve zeytinyağı ile diğer gastronomi müzeleri şeklinde sınıflandırılmıştır.

2.6.1. Çay Müzeleri

Çay müzeleri, çeşitli çay türlerine, bu çay türlerinin geçmişten günümüze üretim aşamalarına, bu aşamalarda kullanılan makinelere, ülkelerin çay ile ilgili ritüellerine, sunumda kullanılan araç ve gereçlere yönelik bilgiler sunan müzelerdir. Dünyada 21 adet çay müzesi bulunmaktadır. Bu müzelerden ikisi beş çayıyla ünlü İngiltere’de bulunmaktadır. Çin’de ise kültürünün önemli parçalarından olan çay ile ilgili 4 müze bulunmaktadır.

Tablo 1. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Çay Müzeleri

Sıra	Çay Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Boston Çay Partisi Gemileri ve Müzesi	Boston Tea Party Ships & Museum	ABD
2	Trenton Çaydanlık Müzesi	Trenton Teapot Museum	ABD
3	Bünting Çay Müzesi	Buenting Teemuseum	Almanya
4	Doğu Frizya Çay Müzesi	Ostfriesisches Teemuseum Norden	Almanya
5	Değerli Çaydanlık Müzesi	Treasured Teapot Museum	Avustralya
6	Çin Ulusal Çay Müzesi	China National Tea Museum	Çin
7	Flagstaff Evi Çay Gereçleri Müzesi	Flagstaff House Museum of Tea Ware	Çin
8	Makao Çay Kültür Evi	Macau Tea Culture House	Çin
9	Tenfu Çay Müzesi	Tenfu Tea Museum	Çin
10	Güzel Çay Müzesi	Beautiful Tea Museum	Güney Kore
11	Osulloc Çay Müzesi	Osulloc Tea Museum	Güney Kore
12	Çay Fabrikası Çay Müzesi	Theefabriek Theemuseum	Hollanda
13	Lockhart Çay Müzesi	Lockhart Tea Museum	Hindistan
14	Tata Çay Müzesi	Tata Tea Museum	Hindistan

Sıra	Çay Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
15	Wayanad Çay Müzesi	Wayanad Tea Museum	Hindistan
16	İngiliz Çay Müzesi	The British Tea Museum	İngiltere
17	Twinings Çay Müzesi	Twinings Museum	İngiltere
18	Shizuoka Çay Müzesi	Shizuoka Tea Museum	Japonya
19	Seylan Çay Müzesi (2 adet)	Ceylon Tea Museum	Sri Lanka
20	Yeni Taipei Şehri Pinglin Çay Endüstri Müzesi	Pinglin Tea Industry Museum of New Taipei City	Tayvan
21	Cau Dat Çay Müzesi	Cau Dat Tea Museum	Vietnam

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 1 incelendiğinde araştırmanın yapıldığı tarihler arasında 21 adet çay müzesine ulaşım sağlandığı görülmektedir. Dünya yaş çay üretimi 2021 yılında 28,2 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Üretimde ilk sırada 13,8 milyon ton ile Çin yer almaktadır. Çin'i 5,5 milyon ton ile Hindistan, 2,3 milyon ton ile Kenya ve 1,5 milyon ton ile Türkiye takip etmektedir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023 Çay Ürün Raporu, 2024). Bu bağlamda çay müzelerinin yoğunluklu olarak çay üreten ülkelerde olması beklenen bir durum olacaktır. Ancak Tablo 1'de yer alan İngiltere ve Almanya ülkeleri çay bitkisinin yetişmesi için elverişli koşullara sahip olmamasına rağmen çay müzesine sahip ülkeler arasında yer almaktadır. Bu noktada çay tüketim yoğunluğunun da en az üretim kadar önemli olduğunu söylemek mümkündür.

2.6.1.1. Dünya Çay Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 8 adet çay müzesi vardır. Bu müzelerden Boston Çay Partisi Gemileri ve Müzesi ABD'de, Bunting ile Doğu Frizya çay müzeleri Almanya'da. Çin Ulusal Çay Müzesi Çin'de, İngiliz Çay Müzesi İngiltere'de, Shizuoka Çay Müzesi Japonya'da, Yeni Seylan Çay Müzesi Sri Lanka'da, Yeni Taipei Şehri Pinglin Çay Endüstri Müzesi Tayvan'da bulunmaktadır.

Tablo 2. Dünya Çay Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Boston	✓			✓	5	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
Bünting	✓		✓		1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Doğu Frizya	✓			✓	1	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Çin Ulusal	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓			✓		✓
İngiliz	Bilgi yok			✓	1	✓		✓		✓			✓		✓		✓
Shizuoka	✓			✓	5	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Seylan	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Pinglin	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Resmî internet sitesi bulunan dünya çay müzelerinden 6'sının resmî internet sitesi günceldir. İngiliz ile Seylan çay müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur.

Bünting Çay Müzesi'nin resmî internet sitesinin fotoğraf galerisi vardır. Resmî internet sitesi bulunan diğer 7 çay müzesinin resmî internet sitesinde fotoğraf galerisi bulunmamaktadır.

Boston (Almanca, Ermenice, Fransızca, İngilizce, İtalyanca) ile Shizuoka (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce, Japonca, Korece) çay müzelerinin resmî internet siteleri 5; Çin Ulusal (Çince, İngilizce, Japonca, Korece) ile Pinglin (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce, Japonca) çay müzelerinin resmî internet siteleri 4; İngiliz (İngilizce), Seylan (İngilizce), Bünting (Almanca), Doğu Frizya (Almanca) çay müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Resmî internet sitesi bulunan dünya çay müzelerinin tümünün resmî internet sitesinde giriş ücreti ve giriş saatleri yazmaktadır. Bu müzelere ortalama giriş ücreti 360 TL'dir.

Boston, Doğu Frizya, İngiliz çay müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı vardır. Bu müzelerden Boston Çay Partisi Gemileri ve Müzesi'nde sanal tur ücretlidir.

Resmî internet sitesi bulunan diğer çay müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

İngiliz ile Seylan çay müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan çay müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Boston, Doğu Frizya, Shizuoka, Seylan, Pinglin çay müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Buna göre bu müzelerden Boston Çay Partisi Gemileri ve Müzesi çevrimiçi satış yaparken Doğu Frizya, Shizuoka, Seylan, Pinglin çay müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Bunting, Çin Ulusal, İngiliz çay müzelerinin müze mağazası yoktur.

Boston Çay Partisi Gemileri ve Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan çay müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmamaktadır.

2.6.2. Kahve Müzeleri

Kahve müzeleri, kahve çeşitlerini, çeşitli kahvelerin geçmişten günümüze üretim aşamalarını, kahvenin tarihten bu yana kullanım şekillerini, kahve yapımında kullanılan makineleri, sunum araç gereçlerini, ülkelerin kahve kültürlerini yansıtan müzelerdir. Dünyada 28 adet kahve müzesi bulunmaktadır. İtalya kahve çeşitleriyle ismini dünyaya duyurmuştur ve ülkede 8 adet kahve müzesi vardır. Bunlar çoğunlukla özel şirketlere, kahve yapım makinesi firmalarına aittir. Kahve üretiminde dünyada birinci olan Brezilya'da 2 adet kahve müzesi vardır. Dubai, Burg, Omkafe, Santos Kahve Müzesi kahve müzelerinden bazılarıdır.

Tablo 3. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Kahve Müzeleri

Sıra	Kahve Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Burg Kahve Müzesi	Kaffeemuseum Burg	Almanya
2	Viyana Kahve Müzesi	Kaffeemuseum Wien	Avusturya
3	Dubai Kahve Müzesi	Dubai Coffee Museum	BAE
4	Ouro Vadisi Kahve Müzesi	Ouro Verde Museu do Café	Brezilya
5	Santos Kahve Müzesi	Museu do Café Santos	Brezilya
6	Fara Kafe Kahve Müzesi	Café Fara Coffee Museum	Çekya
7	Guayaquil Kahve Müzesi	Guayaquil Museo del Café	Ekvador
8	Jeju Kahve Müzesi Baum	Jeju Coffee Museum Baum	Güney Kore
9	Kahve Bardağı Müzesi (2 adet)	Coffee Cupper Museum	Güney Kore

Sıra	Kahve Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
10	Araku Kahve Müzesi	Araku Coffee Museum	Hindistan
11	Chikmagalur Kahve Müzesi	Coffee Museum Chikmagalur	Hindistan
12	Saat Cephesi Steenbergen Vakfı Kahve ve Çay Müzesi	Stichting de Klokgevel Steenbergen Koffie en Thee Museum	Hollanda
13	Bertschi Kafe Kahve Müzesi	Bertschi Café Kaffee Museum	İsviçre
14	Caferama Kahve Müzesi	Kaffee Museum Caferama	İsviçre
15	Chicco d'Oro Kafe Kahve Müzesi	Caffé Chicco d'Oro Coffee Museum	İsviçre
16	Collezione Bontadi Kahve Müzesi	CoBo Museum	İtalya
17	Dersut Kahve Müzesi	Museo del Caffé Dersut	İtalya
18	İtalyan Kahvesinin Mini Müzesi	Mini Museo del Caffé Italiano	İtalya
19	Lavazza Müze	Museo Lavazza	İtalya
20	Morettino Kahve Müzesi	Morettino Coffee Museum	İtalya
21	Kahve Makinesi Müzesi	MUMAC: Coffee Machine Museum	İtalya
22	Omkafe Müzesi	Omkafé Museum	İtalya
23	Trieste Kahve Müzesi	Museo del Caffé di Trieste	İtalya
24	Cordoba Kahve Müzesi	Museo del Café Córdoba Renace	Meksika
25	Tal-Apan Kafe Kahve Müzesi	El Café-tal Apan Museo del Café	Meksika
26	Porto Riko Kahve Müzesi	Museo del Café de Puerto Rico	Porto Riko
27	Ping Huang Kahve Müzesi	Ping Huang Coffee Museum	Tayvan
28	Dünya Kahve Müzesi	The World Coffee Museum	Vietnam

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.2.1. Dünya Kahve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi olan 8 adet kahve müzesi vardır. Bu müzelerden Burg Kahve Müzesi Almanya’da, Viyana Kahve Müzesi Avusturya’da, Dubai Kahve Müzesi Birleşik Arap Emirlikleri’nde, Santos Kahve Müzesi Brezilya’da, Saat Cephesi Steenbergen Vakfı Kahve ve Çay Müzesi Hollanda’da, Lavazza Müze ve Kahve Makinesi Müzesi İtalya’da, Dünya Kahve Müzesi Vietnam’da bulunmaktadır.

Tablo 4. Dünya Kahve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Burg	✓		✓		1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Viyana	Bilgi yok			✓	2	✓			✓		✓	✓			✓		✓
Dubai	Bilgi yok		✓		1		✓		✓		✓		✓		✓		✓
Santos	✓		✓		3	✓		✓		✓			✓	✓		✓	
Saat Cephesi		✓	✓		1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Lavazza	✓			✓	2	✓		✓			✓		✓	✓		✓	
Kahve Makinesi	✓			✓	2		✓	✓			✓		✓		✓		✓
Dünya	✓			✓	2	✓		✓		✓			✓	✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Burg, Santos, Lavazza, Kahve Makinesi, Dünya kahve müzelerinin resmî internet siteleri günceldir. Viyana ile Dubai kahve müzelerinin resmî internet sitelerinin güncel olduğuna dair bilgi yoktur. Saat Cephesi Steenbergen Vakfı Kahve ve Çay Müzesi'nin resmî internet sitesi güncel değildir.

Burg, Dubai, Santos, Saat Cephesi Vakfı kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Viyana, Lavazza, Kahve Makinesi Müzesi, Dünya kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Santos Kahve Müzesi'nin resmî internet sitesi (İngilizce, İspanyolca, Portekizce) 3; Viyana (Almanca, İngilizce), Lavazza (İngilizce, İtalyanca), Kahve Makinesi Müzesi (İngilizce, İtalyanca), Dünya (İngilizce, Vietnamca) kahve müzelerinin resmî internet siteleri 2; Burg (Almanca), Dubai (İngilizce), Saat Cephesi Vakfı (Felemenkçe) kahve müzelerinin resmî internet siteleri ise 1 dil desteklemektedir.

Burg, Viyana, Santos, Saat Cephesi Vakfı, Lavazza ile Dünya kahve müzelerinin ortalama giriş ücreti 295 TL'dir. Dubai, Kahve Makinesi kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmamaktadır.

Burg, Santos, Saat Cephesi Vakfı, Lavazza ile Kahve Makinesi Kahve Müzesi'nin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır. Viyana ile Dubai kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmamaktadır.

Santos Kahve Müzesi ile Dünya Kahve Müzesi'nin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı vardır. Resmî internet sitesi bulunan diğer 6 kahve müzesinin resmî internet sitesinde sanal tur imkânı bulunmamaktadır.

Dubai ile Santos Kahve Müzesi dışında resmî internet sitesi bulunan kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Santos, Saat Cephesi Vakfı, Lavazza ile Dünya kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Dünya Kahve Müzesi çevrimiçi, Saat Cephesi Vakfı ile Lavazza kahve müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Santos Kahve Müzesi'nin çevrimiçi mağazası bakımdadır. Resmî internet sitesi bulunan diğer 4 kahve müzesinin mağazası yoktur.

Santos ile Lavazza kahve müzeleri dışında resmî internet sitesi bulunan kahve müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmamaktadır.

2.6.3. Şarap Müzeleri

Şarap müzeleri, şarap üretiminde kullanılan üzüm çeşitlerine, farklı ülkelerin şarap çeşitlerine, bölgede üretilen şarapların üretim aşamaları ve şaraplarına, ülkelerin şarap ile ilgili kültürlerine odaklanan müzelerdir. Dünyada 57 adet şarap müzesi bulunmaktadır. En fazla şarap müzesi olan ülke 23 adet şarap müzesi ile İspanya'dır. Şaraplarıyla ünlü Fransa'da 11, Portekiz'de 7 adet şarap müzesi bulunmaktadır. ABD'nin Kaliforniya Napa Vadisi de şaraplarıyla ünlüdür ve bölgede 2 adet şarap müzesi bulunmaktadır. Bordeaux Şarap ve Ticaret Müzesi, Torgiano Şarap Müzesi, VİNSEUM-Katalan Şarap Kültürleri Müzesi ve Douro Müzesi öne çıkan şarap müzeleridir.

Tablo 5. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Şarap Müzeleri

Sıra	Şarap Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Kaliforniya Şarap Müzesi	California Wine Museum	ABD
2	Napa Şarap Tarihi Müzesi	Napa Wine History Museum	ABD
3	Şarap ve Üzüm Hasadı Müzesi	Wine and Grape Harvest Museum	Arjantin
4	Basse-Auvergne Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin de Basse-Auvergne	Fransa

Sıra	Şarap Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
5	Bordeaux Şarap Şehri	La Cité du Vin	Fransa
6	Bordeaux Şarap ve Ticaret Müzesi	Musée du Vin et du Négoce de Bordeaux	Fransa
7	Brotte Şarap Müzesi	Musée du Vin Brotte	Fransa
8	Champagne Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin Champagne	Fransa
9	Gradignan Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin Gradignan	Fransa
10	Jura Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin du Jura	Fransa
11	Lods Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin Lods	Fransa
12	Paris Şarap Müzesi	Le M. Musée du Vin Paris	Fransa
13	Savoie Asma ve Şarap Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin de Savoie	Fransa
14	Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi	Exposition Universelle des Vins et Spiritueux	Fransa
15	Tiflis Şarap Müzesi	Tbilisi Wine Museum	Gürcistan
16	Qvevri ve Qvevri Şarabı Müzesi	Qvevri and Qvevri Wine Museum	Gürcistan
17	Almendralejo Şarap Bilimleri Müzesi	Museo de las Ciencias del Vino de Almendralejo	İspanya
18	Almonte Şarap Müzesi	Museo del Vino de Almonte	İspanya
19	Bodega Redonda Şarap Müzesi	Museo del Vino Bodega Redonda	İspanya
20	Bullas Şarap Müzesi	Museo del Vino de Bullas	İspanya
21	Campo de Borja Şarap Müzesi	D.O. Campo de Borja Wine Museum	İspanya
22	Galiçya Şarap Müzesi	Museo do Vinho Galicia	İspanya
23	Grifo Şarap Müzesi	Museo del Vino El Grifo	İspanya
24	Jumilla Şarap Müzesi	Museo del Vino Jumilla	İspanya
25	Katalonya Şarap Kültürleri Müzesi	VINSEUM: Museu de les Cultures del Vi de Catalunya	İspanya
26	Malaga Şarap Müzesi	Museo del Vino Malaga	İspanya
27	Mucientes Yorumlama Sınıfı	Bodega Aula de Interpretación de Mucientes	İspanya
28	Pagos del Rey Şarap Müzesi	Pagos del Rey Museo del Vino	İspanya

Sıra	Şarap Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
29	Peralada Kalesi Şarap Müzesi	Museo del Vino Peralada	İspanya
30	Requena Şarap Müzesi	Museo del Vino de Requena	İspanya
31	Ronda Şarap Müzesi	Museo del Vino de Ronda	İspanya
32	Sanat ve Şarap Müzesi	Museo Arte y Vino	İspanya
33	Sisternas Şarap Müzesi	Sisternas Museo del Vino	İspanya
34	Socuéllamos Şarap Kulesi Müzesi	Museo Torre del Vino de Socuéllamos	İspanya
35	Şarap Mimarisi Yorumlama Merkezi	CIAVIN: Centro de Interpretación de la Arquitectura del Vino	İspanya
36	Txakoli Şarap Müzesi	Museo del Txakoli-Txakolingunea	İspanya
37	Valdepeñas Şarap Müzesi	Museo del Vino de Valdepeñas	İspanya
38	Valladolid İl Şarap Müzesi	Museo Provincial del Vino de Valladolid	İspanya
39	Vivanco Şarap Kültürü Müzesi	Vivanco Museum of Wine Culture	İspanya
40	Aigle Kalesi Asma, Şarap ve Şarap Etiketleme Müzesi	Musée de la Vigne et du Vin Château d'Aigle	İsviçre
41	Barolo Şarap Müzesi	WiMu: Museo del Vino a Barolo	İtalya
42	Parma Şarap Müzesi	Parma Museo del Vino	İtalya
43	Torgiano Şarap Müzesi	MUVIT: Museo del Vino Torgiano	İtalya
44	Kıbrıs Şarap Müzesi	The Cyprus Wine Museum	Kıbrıs
45	Alcobaça Şarap Müzesi	Museu do Vinho de Alcobaça	Portekiz
46	Bairrada Şarap Müzesi	Museu do Vinho Bairrada	Portekiz
47	Douro Müzesi	Museu do Douro	Portekiz
48	Piko Adası Şarap Müzesi	Museu do Vinho do Pico	Portekiz
49	Redonda Bölge Şarap Müzesi	Museu Regional do Vinho de Redondo	Portekiz
50	Şarap Deneyimi Müzesi	WOW The Wine Experience	Portekiz
51	Dragaşani Şarap Müzesi	Dragașani Wine Museum	Romanya
52	Küçük Karpat Müzesi	Small Carpathian Museum	Slovakya

Sıra	Şarap Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
53	Domaine Costa Lazaridi Şarap Müzesi	Domaine Costa Lazaridi Wine Museum	Yunanistan
54	Gerovassiliou Şarap Müzesi	Gerovassiliou Wine Museum	Yunanistan
55	Markou Şarap Müzesi	Markou Wine Museum	Yunanistan
56	Rapsani Şarap ve Asma Müzesi	Rapsani Wine and Wine Museum	Yunanistan
57	Santorini Şarap Müzesi	Santorini Wine Museum	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.3.1. Dünya Şarap Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 24 adet şarap müzesi bulunmaktadır. Resmî internet sitesi olan şarap müzelerinden 9'u İspanya'da bulunmaktadır. Bunlar; Almendrajelo Şarap Bilimleri, Galiçya, Jumilla, Katalonya Şarap Kültürleri, Malaga, Ronda Kapsamlı Şarap Merkezi, Sanat ve Şarap, Sisternas, Pagos del Rey şarap müzeleridir. Bordeaux Şarap Şehri, Bordeaux Şarap ve Ticaret, Brotte, Champagne Asma ve Şarap, Lods Asma ve Şarap, Paris, Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi olmak üzere Fransa'da resmî internet sitesi olan 7 adet şarap müzesi bulunmaktadır. Barolo ile Parma şarap müzeleri İtalya'da, Douro ile WOW Şarap Deneyimi şarap müzeleri Portekiz'de, Kaliforniya Şarap Müzesi ABD'de, Kıbrıs Şarap Müzesi Kıbrıs'ta, Küçük Karpat Müzesi Slovakya'da, Santorini Şarap Müzesi Yunanistan'da bulunmaktadır.

Tablo 6. Dünya Şarap Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Kaliforniya	Bilgi yok		✓		1		✓		✓		✓		✓		✓		✓
Şarap Şehri	✓		✓		3	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Bordeaux	✓			✓	6	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Brotte	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Champagne	Bilgi yok		✓		1	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Ev	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Lods	Bilgi yok		✓		1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Paris	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Evrensel Sergi	Bilgi yok			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Şarap Bilimleri	✓			✓	1		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Galiçya	✓			✓	3	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
Jumilla	Bilgi yok			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Katalonya	✓			✓	2	✓		✓			✓		✓	✓		✓	
Malaga	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Ronda	Bilgi yok		✓		2	✓			✓	✓		✓			✓		✓
Sanat ve Şarap	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Sisternas	Bilgi yok			✓	1		✓	✓		✓			✓		✓		✓
Pagos del Rey	✓			✓	2	✓		✓		✓		✓			✓		✓
Barolo	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Parma	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Kıbrıs	✓			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓		✓	
Douro		✓	✓		1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
WOW	✓		✓		2	✓		✓			✓		✓		✓	✓	
Karpat	✓		✓		3	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Santorini	Bilgi yok			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Bordeaux Şarap Şehri, Bordeaux Şarap ve Ticaret, Brotte, Paris, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Kıbrıs, WOW Şarap Deneyimi, Küçük Karpat, Galiçya, Malaga, Katalonya Şarap Kültürleri, Barolo, Pagos del Rey ve Parma şarap müzelerinin resmî internet siteleri günceldir. Kaliforniya, Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi, Champagne Asma ve Şarap, Lods Asma ve Şarap, Jumilla, Ronda Kapsamlı Şarap Merkezi, Sanat ve Şarap,

Sisternas ile Santorini şarap müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Douro Şarap Müzesi'nin resmî internet sitesi güncel değildir.

Kaliforniya, Bordeaux Şarap Şehri, Douro, WOW Şarap Deneyimi, Küçük Karpat, Champagne Asma ve Şarap, Lods Asma ve Şarap, Ronda Kapsamlı Şarap Merkezi, Parma şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Resmî internet sitesi bulunan diğer şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Bordeaux Şarap ve Ticaret Müzesi'nin resmî internet sitesi (Fransızca, Hollandaca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Portekizce) 6; Paris Şarap Müzesi'nin resmî internet sitesi (Fransızca, İngilizce İspanyolca, İtalyanca) 4; Bordeaux Şarap Şehri (Fransızca, İngilizce İspanyolca), Küçük Karpat (Almanca, İngilizce, Slovakça), Galiçya (Galiçyaca, İngilizce, İspanyolca) şarap müzelerinin resmî internet siteleri 3; Brotte (Fransızca, İngilizce), Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi (Fransızca, İngilizce), Jumilla (İngilizce, İspanyolca), Malaga (İngilizce, İspanyolca), Ronda (İngilizce, İspanyolca), Pagos del Rey (İngilizce, İspanyolca), Barolo (İngilizce, İtalyanca), Parma (İngilizce, İtalyanca), WOW Şarap Deneyimi (İngilizce, Portekizce), Katalonya Şarap Kültürleri (İngilizce, Katalanca), Santorini (İngilizce, Yunanca) şarap müzelerinin resmî internet siteleri 2; Kaliforniya (İngilizce), Kıbrıs (İngilizce), Almendrajelo Şarap Bilimleri (İspanyolca), Sanat ve Şarap (İspanyolca), Sisternas (İspanyolca), Champagne (Fransızca), Lods (Fransızca), Douro (Portekizce) şarap müzelerinin resmî internet siteleri 1 dili desteklemektedir.

Kaliforniya, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Sisternas şarap müzeleri dışında resmî internet sitesi bulunan şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi, Galiçya, Katalonya Şarap Kültürleri şarap müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer şarap müzelerinin ortalama giriş ücreti 420 TL'dir.

Kaliforniya, Ronda, Sisternas şarap müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Galiçya, Ronda, Parma, Pagos del Rey şarap müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Kaliforniya, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Kıbrıs, WOW Şarap Deneyimi, Lods, Katalonya Şarap Kültürleri, Sisternas şarap müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Bordeaux Şarap Şehri, Brotte, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Douro, Galiçya, Jumilla, Kıbrıs, Malaga, Pagos Del Rey, Katalonya Şarap Kùltürleri, Parma, Santorini şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Brothe, Douro, Galiçya, Jumilla, Kıbrıs, Malaga, Pagos Del Rey, Parma, Santorini şarap müzeleri çevrimiçi, Bordeaux Şarap Şehri, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Katalonya Şarap Kùltürleri şarap müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Kıbrıs Şarap Müzesi'nin resmî internet sitesinin çevrimiçi demo müze mağazası vardır. Mağaza sadece Kıbrıs'a satış yapmaktadır. Kaliforniya, Bordeaux Şarap ve Ticaret, Paris, Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi, WOW Şarap Deneyimi, Küçük Karpat, Champagne Asma ve Şarap, Lods Asma ve Şarap, Ronda, Sanat ve Şarap, Sisternas, Barolo şarap müzelerinin mağazası yoktur.

Bordeaux Şarap Şehri, Brothe, Paris, Kıbrıs, WOW Şarap Deneyimi, Galiçya, Katalonya Şarap Kùltürleri, Malaga, Parma, Santorini şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmaktadır. Kaliforniya, Bordeaux Şarap ve Ticaret, Şarap ve Alkollü İçkilerin Evrensel Sergisi, Almendrajelo Şarap Bilimleri, Pagos Del Rey, Douro, Küçük Karpat, Champagne, Lods, Ronda, Sanat ve Şarap, Barolo, Sisternas şarap müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmamaktadır.

2.6.4. Bira Müzeleri

Bira müzeleri, bira çeşitleri, tarihten bu yana bira üretim aşamaları, bira yapımında kullanılan makineler, bira üretiminde kullanılan tahıllar, bitkiler, bira sunumunda kullanılan araç gereçler ve ülkelerin bira kùltürleriyle ilgili bilgi sunan müzelerdir. Dünyada 48 adet bira müzesi bulunmaktadır. Bira kùltürüyle ünlü Belçika'da ve Çekya'da 7'şer adet bira müzesi bulunurken, Almanya'da 15 adet bira müzesi bulunmaktadır. Bira ve Oktoberfest, Belçika, Pilsen, Sapporo bira müzeleri bira müzesi örneklerindendir.

Tablo 7. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Bira Müzeleri

Sıra	Bira Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	ABA Ulusal Bira Fabrikası Müzesi	ABA National Brewery Museum	ABD
2	Milwaukee Wisconsin Bira ve Bira Müzesi	Milwaukee Wisconsin Museum of Beer and Brewing	ABD
3	San Diego Bira Müzesi	Museum of Beer San Diego	ABD
4	Virginia Bira Müzesi	Virginia Beer Museum	ABD

Sıra	Bira Müzeleri	Original İsim	Ülke
5	Alpirsbacher Bira Fabrikası Müzesi	Alpirsbacher Brauereimuseum	Almanya
6	Altenburger Bira Fabrikası Müzesi	Altenburger Brauereimuseum	Almanya
7	Autenrieder Bira Fabrikası Müzesi	Autenrieder Brauereimuseum	Almanya
8	Bavyera Bira Fabrikası Müzesi	Bayerisches Brauereimuseum	Almanya
9	Barres Brauwelt Bira Fabrikası Müzesi	Barres Brauwelt Brauereimuseum	Almanya
10	Bira ve Oktoberfest Müzesi	Bier und Oktoberfest Museum	Almanya
11	Doğu Frizya Bira Fabrikası Müzesi	Ostfriesenbraeu Brauereimuseum	Almanya
12	Dortmund Bira Fabrikası Müzesi	Dortmund Brauereimuseum	Almanya
13	Kommunbrauhaus'ta Bira Deneyimi	Biererlebnis Kommunbrauhaus	Almanya
14	Köln Bira Müzesi	Biermuseum Cologne	Almanya
15	Nieheimer Bira Müzesi	Nieheimer Biermuseum	Almanya
16	Lüneburg Bira Fabrikası Müzesi	Brauereimuseum Lüneburg	Almanya
17	Traunstein Bira Fabrikası Müzesi	Brauereimuseum Traunstein	Almanya
18	Weiherer Bira Müzesi	Weiherer Biermuseum	Almanya
19	Willi'nin Bira Bardağı Müzesi	Willi's Bierglasmuseum	Almanya
20	Mohren Bira Deneyimi Dünyası	Mohren Biererlebniswelt	Avusturya
21	Stiegl Bira Dünyası Müzesi	Stiegl Museum	Avusturya
22	Belçikalı Bira Üreticileri Evi	House of Belgian Brewers	Belçika
23	Bira ve Peket Müzesi	Le Musée de la Bière et du Peket	Belçika
24	Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze Müzesi	Cantillon Brewery and Brussels Museum of the Gueuze	Belçika
25	Bocholter Bira Fabrikası Müzesi	Bocholter Brouwerijmuseum	Belçika
26	Brugge Bira Deneyimi	Bruges Beer Experience	Belçika
27	Malt ve Bira Fabrikası de Snoek	Mout- & Brouwhuis de Snoek	Belçika

Sıra	Bira Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
28	Schaerbeek Bira Müzesi	Schaerbeek Beer Museum	Belçika
29	Çek Bira Müzesi	Czech Beer Museum	Çekya
30	Çek Budejovice Bira Müzesi	Czech Budejovice Beer Museum	Çekya
31	Fleků Yakınındaki Bira Fabrikası Müzesi	Brewery Museum Near Fleků	Çekya
32	Holba Hanušovice Bira Fabrikası Müzesi	Holba Hanušovice Brewery Museum	Çekya
33	Pilsen Bira Fabrikası Müzesi	Pilsen Brewery Museum	Çekya
34	Prag Bira Müzesi (4 adet)	Prague Beer Museum	Çekya
35	Shumava Bira Üretimi Müzesi	Shumava Brewing Museum	Çekya
36	Harbin Bira Müzesi	Harbin Beer Museum	Çin
37	Tsingtao Bira Müzesi	Tsingtao Beer Museum	Çin
38	Uluslararası Bira Müzesi	Zhujiang-InBev International Beer Museum	Çin
39	Fransız Bira Fabrikası Müzesi	Musée Français de la Brasserie	Fransa
40	Vosges Bira Fabrikası Müzesi	Musée Vosgien de la Brasserie	Fransa
41	Echteld'in Bira Müzesi	Echteld's Biermuseum	Hollanda
42	Ulusal Bira Müzesi	National Biermuseum de Boom	Hollanda
43	Zum Alten Bock Bira Müzesi	Biermuseum Zum Alten Bock	İsviçre
44	Menabrea Birası ve Botalla Peyniri Müzesi MeBo	MeBo Museum	İtalya
45	Sapporo Bira Müzesi	Sapporo Brewery Museum	Japonya
46	Aldaris Bira Müzesi	Aldaris Beer Museum	Letonya
47	Zywiec Bira Fabrikası Müzesi	Muzeum Browaru Żywiec	Polonya
48	Lizbon Bira Müzesi	Museu da Cerveja	Portekiz

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.4.1. Dünya Bira Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 23 adet bira müzesi vardır. Bu müzelerden Milwaukee Wisconsin Bira ile Virginia bira müzeleri ABD’de, Bira ve Oktoberfest, Dortmund Bira Fabrikası, Lüneburg Bira Fabrikası, Willi'nin Bira Bardağı bira müzeleri Almanya’da, Belçika, Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze, Bocholter Bira Fabrikası, Brugge Bira Deneyimi, Malt ve Bira Fabrikası de Snoek bira müzeleri

Belçika’da, Çek, Çek Budejovice, Prag, Shumava Bira Üretimi bira müzeleri Çekya’da, Fransız Bira Fabrikası, Vosges Bira Fabrikası bira müzeleri Fransa’da, Ulusal Bira Müzesi Hollanda’da, Zum Alten Bock Bira Müzesi İsviçre’de, Menabrea Birası ve Botalla Peyniri Müzesi İtalya’da, Aldaris Bira Müzesi Letonya’da, Zywic Bira Fabrikası Müzesi Polonya’da, Lizbon Bira Müzesi Portekiz’de bulunmaktadır.

Tablo 8. Dünya Bira Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Milwaukee Wisconsin	✓			✓	1		✓		✓		✓		✓		✓	✓	
Virginia	✓		✓		1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Bira ve Oktoberfest		✓		✓	1		✓		✓		✓		✓		✓		✓
Dortmund	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Lüneburg	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Willi'	Bilgi yok		✓		1	✓			✓		✓		✓		✓		✓
Belçika	✓		✓		6	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Bocholter	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Brugge	Bilgi yok			✓	10	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Malt	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Cantillon	✓			✓	3	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Çek	✓		✓		3	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Çek Budejovice	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Prag	Bilgi yok		✓		2	✓		✓		✓		✓	✓				✓
Shumava		✓		✓	3	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Fransız	✓			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Vosges	✓		✓		1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Menabrea Birası		✓	✓		2	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Ulusal Bira	Bilgi yok			✓	3	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Zum Alten Bock	✓		✓		1	✓			✓		✓		✓		✓		✓

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Aldaris	Bilgi yok		✓		3	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Zyvice	✓		✓		3	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Lizbon	✓		✓		3	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Wisconsin, Virginia, Belçika, Cantillon Bira Fabrikası, Malt ve Bira Fabrikası de Snoek, Çek, Fransız Bira Fabrikası, Vosges Bira Fabrikası, Zum Alten Bock, Zyvice Bira Fabrikası, Lizbon bira müzelerinin resmî internet siteleri günceldir. Dortmund Bira Fabrikası, Lüneburg Bira Fabrikası, Willi'nin Bira Bardağı, Bocholter Bira Fabrikası, Brugge Bira Deneyimi, Çek Budejowice, Prag, Ulusal, Aldaris bira müzelerinin resmî internet sitelerinin güncel olup olmadığına dair bilgi yoktur. Bira ve Oktoberfest, Shumava Bira Üretimi, Menabrea Birası ve Botalla Peyniri bira müzelerinin resmî internet siteleri güncel değildir.

Virginia, Willi'nin Bira Bardağı, Belçika, Çek, Prag, Vosges Bira Fabrikası, Menabrea Birası ve Botalla Peyniri, Zum Alten Bock, Aldaris, Zywic Bira Fabrikası, Lizbon bira müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Resmî internet sitesi bulunan diğer bira müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Brugge Bira Deneyimi Müzesi'nin resmî internet sitesi 10 (Almanca, Çince, Fransızca, Hollanda, İngilizce, İtalyanca, İspanyolca, Japonca, Portekizce, Rusça); Belçika Bira Müzesi'nin resmî internet sitesi 6 (Almanca, Fransızca, Hollandaca, İngilizce, İspanyolca, Portekizce); Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze (Fransızca, Hollandaca, İngilizce) Çek (Çekçe, İngilizce, Rusça), Shumava Bira Üretimi (Almanca, Çekçe, İngilizce), Ulusal (Almanca, Felemenkçe, İngilizce), Aldaris (İngilizce, Letonca, Rusça), Zyvice Bira Fabrikası (Almanca, İngilizce, Lehçe), Lizbon (İngilizce, İspanyolca, Portekizce) bira müzelerinin resmî internet siteleri 3; Prag (Çekçe, İngilizce), Menabrea Birası ve Botalla Peyniri (İngilizce, İtalyanca) bira müzelerinin resmî internet siteleri 2; Bira ve Oktoberfest (Almanca), Dortmund Bira Fabrikası (Almanca), Lüneburg Bira Fabrikası (Almanca), Willi'nin Bira Bardağı (Almanca), Zum Alten Bock (Almanca), Fransız Bira Fabrikası (Fransızca), Vosges Bira Fabrikası (Fransızca), Bocholter Bira Fabrikası (Felemenkçe),

Malt ve Bira Fabrikası de Snoek (Felemenkçe), Çek Budejovice (Çekçe) bira müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Kaliforniya ile Bira ve Oktoberfest bira müzeleri haricinde bira müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Virginia, Dortmund Bira Fabrikası, Willi'nin Bira Bardağı, Çek Budejovice, Prag, Vosges Bira Fabrikası bira müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer bira müzelerinin ortalama giriş ücreti 314 TL'dir.

Wisconsin, Bira ve Oktoberfest, Willi'nin Bira Bardağı, Zum Alten Bock bira müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan bira müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Prag Bira Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan bira müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Dortmund Bira Fabrikası, Lüneburg Bira Fabrikası, Malt ve Bira Fabrikası de Snoek, Bocholter Bira Fabrikası, Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze, Çek Budejovice, Vosges Bira Fabrikası, Menabrea Birası ve Botalla Peyniri, Ulusal, Aldaris, Zywiec Bira Fabrikası, Lizbon bira müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır. Wisconsin, Virginia, Oktoberfest, Willi, Belçika, Brugge, Çek, Prag, Shumave, Fransız, Zum Alten bira müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi yoktur.

Dortmund, Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze, Malt ve Bira Fabrikası de Snoek, Çek, Prag, Fransız, Vosges, Ulusal bira müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazasının olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Dortmund, Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze, Fransız, Malt ve Bira Fabrikası de Snoek bira müzeleri çevrimiçi Çek, Prag, Vosges, Ulusal bira müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Malt ve Bira Fabrikası de Snoek Müzesi'nin resmî internet sitesi mağazasında sadece kitap satışı yapılmaktadır. Resmî internet sitesi bulunan diğer bira müzelerinin mağazası yoktur.

Milwaukee Wisconsin Bira, Cantillon Bira Fabrikası ve Brüksel Gueuze, Menabrea Birası ve Botalla Peyniri, Ulusal bira müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan bira müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yoktur.

2.6.5. Alkollü İçecek Müzeleri

Alkollü içecek müzeleri, alkollü içecek çeşitleri, alkollü içeceklerin üretim aşamaları, alkollü içecek üretiminde kullanılan makineler, bitkiler, ülkelerin alkollü içecek kültürü ile ilgili bilgi sunan müzelerdir.

Alkollü içecek müzeleri kategorisine viski, sake, likör, rom, tekila, votka, absinthe, kokteyl gibi çeşitli ülkelerde müzesi bulunan alkollü içecek müzelerinin yanında ülkelerin geleneksel içkilerinin müzeleri de dâhil edilmiştir. Dünyada 50 adet alkollü içecek müzesi bulunmaktadır. Japonya'ya özgü sake pirinç ve tahıl tozlarından elde edilen alkollü bir içecektir. Grappa, üzümünden yapılan ve İtalya'ya özgü alkollü bir içecektir. İrlanda Viski, Amerikan Kokteyl, Dünya Uzo, Rusya Votka, Poli Grappa, Sawanatsuru Sake, Tekila ve Mezcal, Zwack Unicum, Andong Soju müzeleri ülkelerin kültürleri için önemli olan alkollü içecek müzeleridir.

Tablo 9. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Alkollü İçecek Müzeleri

Sıra	Alkollü İçecek Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Amerikan Kokteyl Müzesi	The Museum of the American Cocktail	ABD
2	Oscar Getz Viski Tarihi Müzesi	Oscar Getz Museum of Whiskey History	ABD
3	Takara Sake Müzesi	Takara Sake Museum	ABD
4	Braasch Rom Fabrikası Müzesi	Braasch Rum Manufaktur Museum	Almanya
5	Absintherie Bar ve Müzesi	Absintherie Bar and Museum	Çekya
6	R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz Müzesi	R. Jelínek Original Czech Distillery Slivovitz Museum	Çekya
7	Qiading Eski Likör Müzesi	Qiading Old Liquor Museum	Çin
8	Kopenhag Votka Müzesi	Vodkamuseum Copenhagen	Danimarka
9	Dominik Rom Müzesi	Museo del Ron Dominicano	Dominik
10	İçki Fabrikası Limtuaco Müzesi	Destileria Limtuaco Museum	Filipinler
11	Antibes Absinthe Müzesi	Absinthe Museum Antibes	Fransa
12	Reimonenq Damıtım Rom Müzesi	Distillerie Reimonenq Musée du Rhum	Fransa
13	Saint James Rom Müzesi	Saint James Musée du Rhum	Fransa
14	Andong-Soju ve Geleneksel Yemek Müzesi	The Andong-Soju & Traditional Food Museum	Güney Kore

Sıra	Alkollü İçecek Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
15	Jeonju Geleneksel Alkollü İçecek Müzesi	Jeonju Traditional Alcoholic Drink Museum	Güney Kore
16	Alkol Hakkında Her Şey Müzesi	All About Alcohol Museum	Hindistan
17	Van Klee Alkollü İçecek Müzesi	Museum Van Klee	Hollanda
18	Hereford Elma Şarabı Müzesi	Museum of Cider Hereford	İngiltere
19	Mill House Elma Şarabı Müzesi	Mill House Cider Museum	İngiltere
20	Asturias Elma Şarabı Müzesi	Museo de la Sidra de Asturias	İspanya
21	Bask Elma Şarabı Müzesi	Museo de la Sidra Vasca	İspanya
22	Viski Barı ve Müzesi	Whiskey Bar and Museum	İsrail
23	Sprit Müzesi	Sprit Museum	İsveç
24	Absinthe Evi	Maison de l'Absinthe	İsviçre
25	İrlanda Viski Müzesi	Irish Whiskey Museum	İrlanda
26	Grappa Müzesi (2 adet)	Museo della Grappa	İtalya
27	Chitosetsuru Sake Müzesi	Chitosetsuru Sake Museum	Japonya
28	Gekkeikan Okura Sake Müzesi	Gekkeikan Okura Sake Museum	Japonya
29	Hakushika Sake Hatıra Müzesi	Hakushika Memorial Museum of Sake	Japonya
30	Hakutsuru Sake Bira Fabrikası Müzesi	Hakutsuru Sake Brewery Museum	Japonya
31	Kinryo Sake Müzesi	Kinryo Sake Museum	Japonya
32	Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası Müzesi	Kiku-Masamune Sake Brewery Museum	Japonya
33	Kunizakari Sake Kültür Müzesi	Kunizakari Sake Culture Museum	Japonya
34	Natsuki Kikuya Sake Müzesi (Sanal Müze)	Natsuki Kikuya Museum of Sake	Japonya
35	Otokoyama Sake Bira Fabrikası Müzesi	Otokoyama Sake Brewery Museum	Japonya
36	Sawanotsuru Sake Müzesi	Sawanotsuru Sake Museum	Japonya
37	Toko Sake Müzesi	Toko Sake Brewing Museum	Japonya
38	Yamazaki Viski Müzesi	Yamazaki Whisky Museum	Japonya
39	Havana Club Rom Müzesi	Havana Club Rum Museum	Küba
40	Zwack Unicum Müzesi	Zwack Unicum Museum	Macaristan

Sıra	Alkollü İçecek Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
41	Pulque ve Pulquerias Müzesi	MUPYP: Museum of Pulque and Pulquerias	Meksika
42	Tekila ve Mezcal Müzesi	MUTEM: El Museo del Tequila y el Mezcal	Meksika
43	Ulusal Tekila Müzesi	National Museum of Tequila	Meksika
44	Polonya Votka Müzesi	Polish Vodka Museum	Polonya
45	Varşova Votka Müzesi	Warsaw Vodka Museum	Polonya
46	Rus Votka Müzesi	Museum of Russian Vodka	Rusya
47	Rus Votka Tarihi Müzesi	Museum of the History of Vodka	Rusya
48	Yılan İçki Fabrikası Chia Chi Lan Likör Müzesi	Yılan Distillery Chia Chi Lan Liquor Museum	Tayvan
49	Dünya Uzo Müzesi	The World of Ouzo Museum	Yunanistan
50	Barbayannis Uzo Müzesi	Barbayannis Ouzo Museum	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.5.1. Dünya Alkollü İçecek Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 22 adet alkollü içecek müzesi vardır. Bu sitelerden İsrail’de bulunan Viski Barı ve Müzesi, Meksika’da bulunan Pulque ve Pulquerias Müzesi, Rusya’da bulunan Rus Votka Tarihi Müzesi’nin resmî internet sitesi açılmamaktadır.

Resmî internet sitesi bulunan dünya alkollü içecek müzelerinden Oscar Getz Viski Tarihi Müzesi ABD’de, Absintherie Bar ve Müzesi ile R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz Müzesi Çekya’da, Kopenhag Votka Müzesi Danimarka’da, Dominik Rom Müzesi Dominik Cumhuriyeti’nde, Hereford Elma Şarabı Müzesi İngiltere’de, Asturias Elma Şarabı Müzesi İspanya’da, Sprit Müzesi İsveç’te, Absinthe Evi İsviçre’de, İrlanda Viski Müzesi İrlanda’da, Hakushika Sake Hatıra, Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası, Toko Sake alkollü içecek müzeleri Japonya’da, Havana Club Rom Müzesi Küba’da, Zwack Unicum Müzesi Macaristan’da, Tekila ve Mezcal Müzesi Meksika’da, Polonya Votka ile Varşova Votka müzeleri Polonya’da, Dünya Uzo Müzesi Yunanistan’da bulunmaktadır.

Tablo 10. Dünya Alkollü İçecek Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Oscar Getz Viski	✓		✓		1		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Absintherie Bar	Bilgi yok		✓		2		✓	✓			✓		✓	✓			✓
R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz	✓		✓		3	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Kopenhag Votka	✓		✓		1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Dominik Rom		✓		✓	1	✓			✓		✓		✓		✓		✓
Hereford Elma Şarabı	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Asturias Elma Şarabı	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Sprit Müzesi	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Absinthe Evi	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
İrlanda Viski	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Hakushika Sake	✓			✓	2	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Kiku-Masamune Sake	Bilgi yok		✓		5	✓		✓		✓			✓	✓			✓
Toko Sake		✓		✓	4	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Havana Kulüp Rom	✓			✓	2		✓		✓		✓	✓		✓		✓	
Zwack Unicum	Bilgi yok		✓		2	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
Garibaldi Tekila ve Mezcal Müzesi	Bilgi yok			✓	1		✓	✓			✓	✓		✓			✓
Polonya Votka		✓	✓		2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Varşova Votka	Bilgi yok			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Dünya Uzo	Bilgi yok		✓		4	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Absintherie, Asturias Elma Şarabı, Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası müzelerinin resmî internet sitelerinin güncel olup olmadığına dair bilgi yoktur. Dominik Rom, Toko Sake, Polonya Votka müzelerinin resmî internet siteleri güncel değildir. Bu müzeler haricinde resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Oscar Getz Viski Tarihi, Absintherie, R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz, Kopenhag Votka, Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası, Zwark Unicum, Polonya Votka, Dünya Uzo müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Dominik Rom, Hereford Elma Şarabı, Asturias Elma Şarabı, Sprit, Absinthe Evi, İrlanda Viski, Hakuskika Sake Hatıra, Toko Sake Havana Kulüp Rom, Garibaldi Tekila ve Mezcal, Varşova Votka müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası Müzesi'nin resmî internet sitesi (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce, Japonca, Korece) 5; Toko Sake Müzesi'nin resmî internet sitesi (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce, Japonca) 4; R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz (Almanca, Çekçe, İngilizce), Dünya Uzo, (Almanca, İngilizce, Yunanca) müzelerinin resmî internet siteleri 3; Absintherie (Çekçe, İngilizce), Hakushika Sake Hatıra (İngilizce, Japonca), Havana Kulüp Rom (İngilizce, İspanyolca), Zwark Unicum (İngilizce, Macarca), Polonya Votka (İngilizce, Lehçe), Varşova Votka (İngilizce, Lehçe), Sprit (İngilizce, İsveççe) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Oscar Getz Viski Tarihi (İngilizce), Dominik Rom (İngilizce), Hereford Elma Şarabı (İngilizce), Absinthe Evi (İngilizce), Kopenhag Votka (Danca), Asturias Elma Şarabı (İspanyolca), Tekila ve Mezcal (İspanyolca) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Oscar Getz Viski Tarihi, Absintherie, Havana Rom, Tekila ve Mezcal müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Kopenhag Votka ile Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer alkollü içecek müzelerinin ortalama giriş ücreti 383 TL'dir.

Dominik ile Havana rom müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası, Havana Kulüp Rom, Zwark Unicum müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Oscar Getz Viski Tarihi, Absintherie, R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz, Dominik Rom, Hakuskika Sake Hatıra, Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur bilgisi vardır.

Kopenhag Votka, Dominik Rom, Hakuskika Sake Hatıra, Varşova Votka, Dünya Uzo müzeleri dışında resmî internet sitesi bulunan alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazasının olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Absintherie, Asturias Elma Şarabı, Absinthe Evi, Toko Sake, Zwark Unicum, Garibaldi Tekila ve Mezcal, Polonya Votka müzeleri çevrimiçi Oscar Getz Viski Tarihi, R. Jelínek Orijinal Çek İçki Fabrikası Slivovitz, Hereford Elma Şarabı, Sprit, İrlanda Viski, Kiku-Masamune Sake Bira Fabrikası, Havana Kulüp Rom müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır.

Sprit, Absinthe Evi, İrlanda Viski, Havana Kulüp Rom, Zwark Unicum, Polonya Votka müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmaktadır. Havana Kulüp Rom Müzesi'nin çevrimiçi satış alanı bakımdadır. Resmî internet sitesi bulunan diğer alkollü içecek müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmamaktadır.

2.6.6. Sebze ve Meyve Müzeleri

Sebze ve meyve müzeleri sebze ve meyve çeşitleri ya da ülkelerin kültürü için önemli olan, o bölgede üretimi fazla olan sebze ve meyve ile ilgili bilgiler sunan müzelerdir.

Dünyada 44 adet sebze ve meyve müzesi vardır. ABD 8 adet müze ile en fazla sebze ve meyve müzesine sahip ülkedir.

Tablo 11. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Sebze ve Meyve Müzeleri

Sıra	Sebze ve Meyve Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Hint Nehri Narenciye Müzesi	Indian River Citrus Museum	ABD
2	İdaho Patates Müzesi	Idaho Potato Museum	ABD
3	Kaliforniya Narenciye Eyaleti Tarihi Parkı	California Citrus State Historic Park	ABD
4	Hughes Patates Müzesi	The Potato Museum	ABD
5	Phillips Mantar Müzesi	Phillips Mushroom Museum	ABD
6	Vidalya Soğan Müzesi	Vidalia Onion Museum	ABD

Sıra	Sebze ve Meyve Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
7	Washington Muz Müzesi (Sanal Müze)	Washington Banana Museum	ABD
8	Kızılcık Keşif Müzesi	Discover Cranberries Museum	ABD
9	Alman Şerbetçiotu Müzesi	Deutsches Hopfenmuseum	Almanya
10	Avrupa Kuşkonmaz Müzesi	Europaeisches Spargelmuseum	Almanya
11	Batı Pomeranya Patates Müzesi	Vorpommersches Kartoffelmuseum	Almanya
12	Beelitz Kuşkonmaz Müzesi	Spargelmuseum Beelitz	Almanya
13	Nane Müzesi	Eichenauer Pfefferminzmuseum	Almanya
14	Salatalık Müzesi	Gurkenmuseum	Almanya
15	Waldviertel Patates Dünyası	Waldviertler Erdäpfelwelt Schweiggrers	Avusturya
16	Belçika Hindiba Müzesi	Witloofmuseum	Belçika
17	Havuç Müzesi	Moehrenmuseum	Belçika
18	Şerbetçiotu Müzesi	Hop Museum Poperinge	Belçika
19	Çin Karpuz Müzesi	China Watermelon Museum	Çin
20	Danimarka'nın Patates Müzesi	Danmarks Kartoffel Museum	Danimarka
21	Muz Müzesi	Musée de la Banane	Fransa
22	Occitanie Evi Yer Mantarı	Maison de la Truffe d'Occitanie	Fransa
23	Sarlat-la-Canéda Trüf Müzesi	Musée de la Truffe - Sarlat-la- Canéda	Fransa
24	Saumur'daki Mantar Müzesi	Le Musée du Champignon à Saumur	Fransa
25	Trüf Ekomüzesi	Ecomusée de la Truffe	Fransa
26	Ventoux Trüf Müzesi	Musée de la Truffe du Ventoux	Fransa
27	Seogwipo Narenciye Müzesi	Seogwipo Citrus Museum	Güney Kore
28	Karlic Tartufi Trüf Müzesi	Karlic Tartufi Truffle Museum	Hırvatistan
29	Zagreb Mantar Müzesi	Mushroom Museum	Hırvatistan
30	Dünya Havuç Müzesi (Sanal Müze)	World Carrot Museum	İngiltere
31	Calahorra Sebze Müzesi	Museo de la Verdura de Calahorra	İspanya

Sıra	Sebze ve Meyve Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
32	Mantar Müzesi	Museu del Suro	İspanya
33	Acı Biber Müzesi	Museo del Peperoncino	İtalya
34	Domates Müzesi	Museo del Pomodoro	İtalya
35	Meyve Müzesi	Museo della Frutta	İtalya
36	San Giovanni d'Asso Trüf Müzesi	San Giovanni d'Asso Museo del Tartufo	İtalya
37	Armut Müzesi	Tottori Nijisseiki Pear Museum	Japonya
38	Patates Dünyası	Potato World	Kanada
39	Patates Müzesi	El Museo de la Papa	Peru
40	Poznan Patates Müzesi	Poznan Museum Pyry	Polonya
41	WOW Mantar Gezegeni	WOW Planet Cork	Portekiz
42	Tayvan Hualien Tatlı Patates Kültür Müzesi	Taiwan Hualien Sweet Potato Cultural Museum	Tayvan
43	Taze Soğan Kültürü Müzesi	Spring Onion Culture Museum	Tayvan
44	Meteora Doğa Tarihi Müzesi ve Mantar Müzesi	Natural History Museum of Meteora and Mushroom Museum	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.6.1. Dünya Sebze ve Meyve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi olan 19 adet sebze ve meyve müzesi vardır. Resmî internet sitesi bulunan sebze ve meyve müzelerinden Idaho ve Hughes patates müzeleri ABD’de, Alman Şerbetçiotu, Pomeranya Patates, Nane müzeleri Almanya’da, Belçika Şerbetçiotu Müzesi Belçika’da, Danimarka’nın Patates Müzesi Danimarka’da, Occitanie Trüf, Sarlat la Caneda Trüf, Ventoux Trüf, Saumur Mantar müzeleri, Muz Müzesi ile Trüf Ekomüzesi Fransa’da, Domates ve Meyve müzeleri İtalya’da, Mantar Gezegeni İspanya’da, Armut Müzesi Japonya’da, Poznan Patates Müzesi Polonya’da, Mantar Gezegeni Portekiz’de, Meteora Doğa Tarihi Müzesi ve Mantar Müzesi Yunanistan’da bulunmaktadır.

Tablo 12. Dünya Sebze ve Meyve Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
İdaho Patates	Bilgi yok			✓	1		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Hughes Patates	Bilgi yok			✓	1		✓		✓		✓		✓		✓		✓
Alman Şerbetçiotu	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Batı Pomeranya Patates	Bilgi yok			✓	1		✓	✓			✓		✓		✓		✓
Nane	✓		✓		1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Şerbetçiotu	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Danimarka Patates	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Saumur Mantar	✓		✓		6	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Occitanic Trüf	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Sarlet la Caneda	✓			✓	5	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Trüf	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Muz	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
İspanya Mantar	✓		✓		1	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Domates	✓		✓		2	✓		✓		✓		✓			✓	✓	
Meyve		✓	✓		4	✓		✓		✓		✓			✓		✓
Armut	✓			✓	2	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Poznan Patates	✓			✓	1	✓			✓		✓	✓			✓		✓
Mantar Gezegeni	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Meteora Mantar	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓		✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

İdaho, Hughes, Pomeranya ile Danimarka patates müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Resmî internet sitesi bulunan diğer sebze ve meyve müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Nane, Saumur Mantar, WOW Mantar Gezegeni, Domates, Meyve, Portekiz Mantar müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan sebze meyve müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Saumur Mantar Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Felemenkçe, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca) 6; Sarlat la Caneda Trüf Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca) 5; Belçika Şerbetçiotu (Almanca, Felemenkçe, Fransızca, İngilizce), Meyve (Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca), WOW Mantar Gezegeni (Fransızca, İngilizce, İspanyolca, Portekizce) müzelerinin resmî internet siteleri 4; ABD Şerbetçiotu (Almanca, İngilizce), Muz (Fransızca, İngilizce), Occitanie Trüf (Fransızca, İngilizce), Domates (İngilizce, İtalyanca), Armut (İngilizce, Japonca), Yunanistan Mantar (İngilizce, Yunanca) müzelerinin resmî internet siteleri 2; İdaho Patates (İngilizce), Hughes Patates (İngilizce), Pomeranya Patates (Almanca), Nane (Almanca), Danimarka Patates (Danca), Trüf Ekomüzesi (Fransızca), Poznan Patates (Lehçe), İspanya Mantar (Katalanca) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Hughes, İdaho, Pomeranya patates müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan sebze ve meyve müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Nane ve Danimarka'nın Patates müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan sebze ve meyve müzelerine ortalama giriş ücreti 320 TL'dir.

Hughes ve Poznan patates müzeleri dışında sebze ve meyve müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Saumur Mantar, Domates, İspanya Mantar müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan sebze ve meyve müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Almanya Şerbetçiotu, Nane, Belçika Şerbetçiotu, Occitanie Trüf, Sarlat la Caneda Trüf Ekomüzesi, Saumur Mantar, Trüf Ekomüzesi, Muz, Domates, Meyve, İspanya Mantar, Poznan Patates, WOW Mantar Gezegeni, Yunan Mantar müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır. Hughes, İdaho, Pomeranya, Danimarka patates müzeleri ile Armut Müzesi'nin resmî internet sitesinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi yoktur.

Almanya Şerbetçiotu, İdaho Patates, Occitanie Trüf, Sarlat la Caneda Trüf, Saumur Mantar, Trüf Ekomüzesi, Armut, İspanya Mantar, Mantar Gezegeni, Yunanistan Mantar müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Almanya Şerbetçiotu, İdaho Patates, Occitanie Trüf, Sarlat la Caneda Trüf, Armut, Portekiz ve Yunan Mantar müzeleri çevrimiçi, Saumur, Trüf Ekomüzesi ile İspanya Mantar müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Armut Müzesi'nde yüz yüze satışın yanında çevrimiçinde sadece iki armut çeşidi satılmaktadır. Mantar Gezegeni'nin çevrimiçi müze mağazası alanı ise bakımdadır. Hughes, Pomeranya, Poznan ve Danimarka patates müzeleri ile Nane, Muz, Domates, Meyve, Belçika Şerbetçiotu müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğuna dair bilgi yoktur.

Almanya Şerbetçiotu, Sarlat la Caneda Trüf, Domates, Mantar Gezegeni müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan sebze ve meyve müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmamaktadır.

2.6.7. Peynir ve Şarküteri Müzeleri

Dünyada 19 adet peynir ve şarküteri müzesi bulunmaktadır. İtalya'nın Parma bölgesinden ismini alan parmesan peyniriyle Hollanda peynirleri dünyaca ünlüdür. Bunun sonucunda iki ülkede de peynir müzesi bulunmaktadır. Peynir ve şarküteri müzelerinden en ilginç İzlanda'da bulunan Bjarnarhöfn Köpekbalığı Müzesi'dir. Müzede fermente edilmiş köpek balığı ürünleri sergilenmektedir.

Tablo 13. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Peynir ve Şarküteri Müzeleri

Sıra	Peynir ve Şarküteri Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Küba Peynir Müzesi	Cuba Cheese Museum	ABD
2	Ulusal Süt Mabedi Müzesi	National Dairy Shrine Museum	ABD
3	Alman Peynir Müzesi	Deutsches Käsemuseum	Almanya
4	Meningie Peynir Fabrikası Müzesi	Meningie Cheese Factory Museum	Avustralya
5	Peynir Dünyası Müzesi	Cheese World Museum	Avustralya
6	Queensland Süt Ürünleri ve Miras Müzesi	Queensland Dairy and Heritage Museum	Avustralya
7	Amsterdam Peynir Müzesi	Amsterdam Cheese Museum	Hollanda
8	Hollanda Peynir Müzesi	Hollands Cheese Museum	Hollanda
9	Tereyağı Müzesi	The Butter Museum	İrlanda
10	Monesterio Jambon Müzesi	Museo del Jamón de Monesterio	İspanya

Sıra	Peynir ve Şarküteri Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
11	Jambon Müzesi (7 adet)	Museo del Jamón	İspanya
12	Manchego Peynir Müzesi	Museo del Queso Manchego	İspanya
13	Süt Etnografya Müzesi	Ethnographic Museum of the Dairy	İspanya
14	Culatello Müzesi	Museo del Culatello	İtalya
15	Parma Jambonu Müzesi	Museo del Prosciutto di Parma	İtalya
16	Parmesan Peyniri Müzesi	Museo del Parmigiano Reggiano	İtalya
17	Köpek Balığı Müzesi	Shark Museum	İzlanda
18	Manitoba Süt Ürünleri Müzesi	Dairy Museum of Manitoba	Kanada
19	Peynir ve Tarım Müzesi	Cheese and Agricultural Museum	Kanada

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.7.1. Dünya Peynir ve Şarküteri Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 10 adet peynir ve şarküteri müzesi bulunmaktadır. Bu müzelerden Queensland Süt ve Miras Müzesi Avustralya’da, Hollanda ve Amsterdam peynir müzeleri Hollanda’da, Tereyağ Müzesi İrlanda’da, Monesterio Jambon, Jambon ile Manchego Peynir müzeleri İspanya’da, Culatello, Parma Jambonu, Parmesan Peyniri müzeleri İtalya’da bulunmaktadır.

Tablo 14. Dünya Peynir ve Şarküteri Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Queensland	Bilgi yok		✓		1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Hollanda Peynir	✓			✓	6	✓		✓			✓	✓		✓	✓		
Amsterdam Peynir	Bilgi yok		✓		1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Tereyağı	✓			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓		✓	

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Monesterio Jambonu		✓	✓		2		✓	✓			✓	✓			✓		✓
Jambon Müzesi	✓			✓	1		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Manchego Peynir		✓		✓	4	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Culatello	✓		✓		1	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
Parma Jambonu	✓		✓		2	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
Parmesan Peyniri	✓		✓		2	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Queensland Süt ve Miras ile Amsterdam Peynir müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Monesterio Jambon ile Manchego Peynir müzelerinin resmî internet sitesi güncel değildir. Bu müzelerin dışında resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Hollanda Peynir, Terayağ, Jambon, Manchego Peynir müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır.

Hollanda Peynir Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Basitleştirilmiş Çince, Felemenkçe, Fransızca, İngilizce, İspanyolca) 6; Manchego Peynir Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Fransızca, İngilizce, İspanyolca) 4; Monesterio Jambon (İngilizce, İspanyolca), Parma Jambonu (İngilizce, İtalyanca), Parmesan Peyniri (İngilizce, İtalyanca) müzelerinin resmî internet siteleri (İngilizce, İtalyanca) 2; Queensland Süt ve Miras (İngilizce), Amsterdam Peynir (İngilizce), Terayağ (İngilizce), Jambon Müzesi (İspanyolca), Culatello (İtalyanca) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Monesterio Jambon ile Jambon müzeleri dışında resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücreti yazmaktadır. Bu müzelerden Amsterdam ile Manchego Peynir müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer peynir ve şarküteri müzelerine ortalama giriş ücreti 190 TL'dir.

Resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin tamamının resmî internet sitesinde giriş saatleri yazmaktadır.

Culatello, Parma Jambonu, Parmesan Peyniri müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı vardır. Queensland Süt ve Miras, Hollanda Peynir, Amsterdam Peynir, Tereyağ, Jambon, Manchego Peynir müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Queensland Süt ve Miras, Tereyağ, Jambon, Manchego Peynir müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Queensland Süt ve Miras, Monesterio Jambon, Hollanda ile Amsterdam Peynir müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi müze mağazası olduğu vardır.

Queensland Süt ve Miras, Monesterio Jambon, Amsterdam Peynir, Jambon, Manchego Peynir müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan resmî internet sitesi bulunan peynir ve şarküteri müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmaktadır.

2.6.8. Çikolata ve Şeker Müzeleri

Çikolata ve şeker müzeleri, çikolata ve şeker yapım aşamalarının, çeşitlerinin, çeşitli markaların ürünlerinin sergilendiği müzelerdir. Dünyada 50 adet çikolata ve şeker müzesi bulunmaktadır. Dünyaca ünlü çikolataları olan Belçika’da 4 adet çikolata müzesi vardır. Choco Story’nin , Çekya, Fransa, Meksika ve Lübnan’da çikolata müzeleri bulunmaktadır.

Tablo 15. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Çikolata ve Şeker Müzeleri

Sıra	Çikolata ve Şeker Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Alexander ve Baldwin Şeker Müzesi	Alexander & Baldwin Sugar Museum	ABD
2	Schimpff’in Şeker Müzesi	Schimpff’s Candy Museum	ABD
3	Çikolata Caddesi’ndeki Hershey Hikâye Müzesi	The Hershey Story	ABD
4	Halloren Çikolata Dünyası	Halloren Erlebniswelt	Almanya
5	Lindt Çikolata Müzesi	Schokoladenmuseum Lindt	Almanya
6	Maffra Şeker Pancarı Müzesi	Maffra Sugarbeet Museum	Avustralya
7	Viyana Çikolata Müzesi	Schokomuseum Wien	Avusturya
8	Sir Frank Hutson Şeker Müzesi	Sir Frank Hutson Sugar Museum	Barbados
9	Belçika Çikolata Köyü	Belgian Chocolate Village	Belçika

Sıra	Çikolata ve Şeker Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
10	Çikolata Hikâyesi Bruges	Choco Story Brugge	Belçika
11	Çikolata Hikâyesi Brüksel	Choco Story Brussels	Belçika
12	Çikolata Ulusu	Chocolate Nation	Belçika
13	Çikolata Hikâyesi Prag	Choco Story Praha	Çekya
14	Cuenca Kakao Müzesi	Museo del Cacao Cuenca	Ekvador
15	Ulusal Kakao Müzesi	Museo Nacional del Cacao	Ekvador
16	Chocola Çikolata Müzesi	Chocola Chocolate Museum	Estonya
17	Tatlı Müzesi	The Dessert Museum	Filipinler
18	Bovetti Çikolata Müzesi	Le Musée du Chocolat Bovetti	Fransa
19	Çikolata Hikâyesi Colmar	Choco Story Colmar	Fransa
20	Çikolata Hikâyesi Paris	Choco Story Paris	Fransa
21	Çikolatanın Sırları Çikolata Müzesi	Musée les Secrets du Chocolat	Fransa
22	Dardenne Çikolata Müzesi	Dardenne Chocolate Museum	Fransa
23	Hautot Çikolataları Çikolata Müzesi	Chocolats Hautot Musée du Chocolat	Fransa
24	Haribo Şeker Müzesi	Musée Haribo	Fransa
25	Zagreb Çikolata Müzesi	Chocolate Museum Zagreb	Hırvatistan
26	Kakao Müzesi	Cacao Museum	Hollanda
27	York'un Çikolata Hikâyesi	York's Chocolate Story	İngiltere
28	Astorga Çikolata Müzesi	Museo del Chocolate de Astorga	İspanya
29	Barselona Pastacılık Birliği'nin Çikolata Müzesi	Museo de la Xocolata	İspanya
30	Nuestro Çikolata Müzesi	Nuestro Museo del Chocolate	İspanya
31	Valor Çikolata Müzesi	Valor Museo del Chocolate	İspanya
32	Norma Çikolata Müzesi	Museo del Cioccolato Norma	İtalya
33	Perugina Çikolata Evi	Casa del Cioccolato Perugina	İtalya
34	Bromont Şekerleme Çikolata Müzesi	Le Musée du Chocolat de la Confiserie Bromont	Kanada
35	Çikolata Müzesi	The Chocolate Museum	Kanada
36	Redpath Şeker Müzesi	Redpath Sugar Museum	Kanada
37	Seogwipo Çikolata Müzesi	Chocolate Museum Seogwipo	Güney Kore
38	Laima Çikolata Müzesi	Laima Chocolate Museum	Letonya
39	Çikolata Hikâyesi Beyrut	Choco Story Beirut	Lübnan

Sıra	Çikolata ve Şeker Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
40	Szamos Çikolata Müzesi	Szamos Chocate Museum	Macaristan
41	Kota Damansara Çikolata Müzesi	Kota Damansara Chocolate Museum	Malezya
42	Çikolata Hikâyesi Playa del Carmen	Choco Story Playa del Carmen	Meksika
43	Çikolata Hikâyesi Uxmal	Choco Story Uxmal	Meksika
44	Çikolata Hikâyesi Valladolid	Choco Story Valladolid	Meksika
45	Çikolata Dünyası Müzesi	MUCHO: Mundo Chocolate Museo	Portekiz
46	WOW Çikolata Hikâyesi Müzesi	WOW The Chocolate Story Museum	Portekiz
47	Viziteaza Çikolata Müzesi	Choco Museum Viziteaza	Romanya
48	Pakrov Çikolata Müzesi	Museum of Chocolate Pokrov	Rusya
49	Tayvan Nuga Yaratıcılık Müzesi	Taiwan Nougat Creativity Museum	Tayvan
50	Silky Oak Çikolata Müzesi	Silky Oak Chocolate Museum	Yeni Zelanda

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.8.1. Dünya Çikolata ve Şeker Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 33 adet çikolata ve şeker müzesi bulunmaktadır. Resmî internet sitesi olan çikolata ve şeker müzelerinden Alexander ve Baldwin Şeker, Hershey Hikâye müzeleri ABD’de, Köln Çikolata Müzesi Almanya’da, Viyana Çikolata Müzesi Avusturya’da, Belçika Çikolata Köyü, Çikolata Hikâyesi Bruges, Çikolata Hikâyesi Brüksel, Çikolata Ulusu müzeleri Belçika’da, Çikolata Hikâyesi Prag Çekya’da, Ulusal Kakao Müzesi Ekvator’da, Tatlı Müzesi Filipinler’de, Çikolata Hikâyesi Colmar, Çikolata Hikâyesi Paris, Çikolatanın Sırları Çikolata Müzesi, Haribo Şeker müzeleri Fransa’da, Zagreb Çikolata Müzesi Hırvatistan’da, Kakao Müzesi Hollanda’da, York’un Çikolata Hikâyesi İngiltere’de, Barselona Pastacılık Birliği’nin Çikolata Müzesi İspanya’da, Camille Bloch Müzesi İsviçre’de, Seogwipo Çikolata Müzesi Güney Kore’de, Norma Çikolata Müzesi İtalya’da, Kanada Çikolata Müzesi Kanada’da, Laima Çikolata Müzesi Letonya’da, Çikolata Hikâyesi Beyrut Lübnan’da, Szamos Çikolata Müzesi Macaristan’da, Kota Damansara Çikolata Müzesi Malezya’da, Çikolata Dünyası, Çikolata

Hikâyesi Playa del Carmen, Çikolata Hikâyesi Uxmal, Çikolata Hikâyesi Valladolid müzeleri Meksika’da, WOW Çikolata Hikâyesi Müzesi Portekiz’de, Viziteaza Çikolata Müzesi Romanya’da bulunmaktadır.

Tablo 16. Dünya Çikolata ve Şeker Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Alexander & Baldwin Şeker	Bilgi yok			✓	1	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Hershey Hikâye	✓			✓	1	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Köln Çikolata	✓			✓	2	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Viyana Çikolata	✓			✓	2	✓		✓		✓	✓				✓	✓	
Belçika Çikolata Köyü		✓		✓	3	✓		✓		✓		✓			✓	✓	
Çikolata Hikâyesi Bruges	✓			✓	5	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Çikolata Hikâyesi Brüksel	✓			✓	6	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Çikolata Ulusu	✓			✓	4	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Çikolata Hikâyesi Prag	Bilgi yok			✓	2	✓		✓		✓	✓				✓		✓
Ulusal Kakao	✓			✓	2	✓		✓		✓	✓				✓	✓	
Tatlı	Bilgi yok			✓	1		✓	✓		✓		✓			✓	✓	
Çikolata Hikâyesi Colmar	Bilgi yok		✓		2	✓		✓		✓	✓				✓	✓	
Çikolatanın Sırları	✓			✓	3	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Haribo Şeker	✓			✓	3	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Zagreb Çikolata	✓			✓	2	✓		✓		✓	✓			✓		✓	
Kakao Müzesi		✓		✓	1	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
York'un Çikolata Hikâyesi	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Barselona Çikolata	✓			✓	3	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Camille Bloch	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Norma Çikolata	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Kanada Çikolata	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Seogwipo Çikolata		✓	✓		1		✓		✓		✓		✓	✓			✓
Laima Çikolata	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Çikolata Hikâyesi Beyrut		✓		✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Szamos Çikolata	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Kota Damansara Çikolata	✓		✓		1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Çikolata Dünyası	✓			✓	2	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Çikolata Hikâyesi Playa Carmen	Bilgi yok			✓	3	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Çikolata Hikâyesi Uxmal	Bilgi yok			✓	3	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Çikolata Hikâyesi Valladolid	Bilgi yok			✓	3	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Çikolata Hikâyesi Müzesi	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Vizietaza Çikolata	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Alexander & Baldwin Şeker, Çikolata Hikâyesi Prag, Tatlı, Çikolata Hikâyesi Colmar, Norma Çikolata, Çikolata Hikâyesi Playa del Carmen, Çikolata Hikâyesi Uxmal, Çikolata Hikâyesi Valladolid müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Belçika Çikolata Köyü, Hollanda Kakao, Seogwipo Çikolata, Çikolata Hikâyesi Beyrut müzelerinin resmî internet siteleri güncel değildir. Bu müzeler haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Çikolata Hikâyesi Colmar, Çikolata Hikâyesi Paris, Seogwipo Çikolata, Szamos Çikolata, Kota Damansara Çikolata, WOW Çikolata Hikâyesi müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Çikolata Hikâyesi Brüksel resmî internet sitesi (Almanca, Felemenkçe, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca) 6; Çikolata Hikâyesi Bruges resmî internet sitesi (Almanca, Fransızca, Hollondaca, İngilizce, İspanyolca) 5; Çikolata Ulusu (Almanca, Fransızca, Hollondaca, İngilizce) Camille Bloch (Almanca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca) müzelerinin resmî internet siteleri 4; Belçika Çikolata Köyü Müzesi (Fransızca, Hollondaca, İngilizce), Çikolatanın Sırları Çikolata (Almanca, Fransızca, İngilizce), Haribo Şeker (Almanca, Fransızca, İngilizce), Çikolata Hikâyesi Playa del Carmen (Fransızca, İngilizce, İspanyolca), Çikolata Hikâyesi Uxmal (Fransızca, İngilizce, İspanyolca), Çikolata Hikâyesi Valladolid (Fransızca, İngilizce, İspanyolca), Barselona Pastacılık Birliği'nin Çikolata (İngilizce, İspanyolca, Katalanca) müzelerinin resmî internet siteleri 3; Köln Çikolata (Almanca, İngilizce), Viyana Çikolata (Almanca, İngilizce), Çikolata Hikâyesi Prag (Çekçe, İngilizce), Ulusal Kakao (İngilizce, İspanyolca), Hollanda Kakao (İngilizce, İspanyolca), Çikolata Hikâyesi Colmar (Fransızca, İngilizce), Çikolata Hikâyesi Paris (Fransızca, İngilizce), Zagreb Çikolata (Hırvatça, İngilizce), WOW Çikolata Hikâyesi (İngilizce, Portekizce), Kanada Çikolata (Fransızca, İngilizce), Laima Çikolata (Letonca, İngilizce), Szamos Çikolata (İngilizce, Macarca), Çikolata Dünyası (İngilizce, İspanyolca) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Alexander & Baldwin Şeker (İngilizce), Hershey Hikâye (İngilizce), Tatlı (İngilizce), Hollanda Kakao (İngilizce), York'un Çikolata Hikâyesi (İngilizce), Çikolata Hikâyesi Beyrut (İngilizce), Kota Damansara Çikolata (İngilizce), Norma Çikolata (İtalyanca), Seogwipo Çikolata (Korece), Viziteaza Çikolata (Rumence) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Tatlı ile Seogwipo Çikolata müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden

Kakao ile Kota Damansara Çikolata müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer çikolata ve şeker müzelerine giriş ücreti ortalama 477 TL'dir.

Seogwipo Çikolata Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Alexander & Baldwin Şeker, Çikolata Dünyası müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Belçika Çikolata Köyü, Tatlı, Hollanda Kakao, Seogwipo Çikolata, Çikolata Hikâyesi Valladolid, Viziteaza Çikolata müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan çikolata ve şeker müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Alexander & Baldwin Şeker, Hershey Hikâye, Köln Çikolata, Çikolata Hikâyesi Bruges, Çikolata Hikâyesi Brüksel, Çikolata Ulusu, Çikolatanın Sırları Çikolata, Haribo Şeker, Zagreb Çikolata, Hollanda Kakao York'un Çikolata Hikâyesi, Barselona Pastacılık Birliği Çikolata, Camille Bloch, Norma Çikolata, Seogwipo Çikolata, Laima Çikolata, Kota Damansara Çikolata, Çikolata Dünyası, WOW Çikolata müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Alexander & Baldwin Şeker, Çikolata Ulusu Çikolata Sırları York'un Çikolata Hikâyesi, Barselona Pastacılık Birliği Çikolata, Camille Bloch, Norma Çikolata, Seogwipo Çikolata müzelerinin mağazaları çevrimiçi Hershey Hikâye, Köln Çikolata, Haribo Şeker, Zagreb Çikolata, Hollanda Kakao, Laima Çikolata, Kota Damansara Çikolata, Çikolata Dünyası müzelerinin mağazaları yüz yüze satış yapmaktadır. Çikolata Hikâyesi Bruges, Çikolata Hikâyesi Brüksel müze mağazalarında çevrimiçi satış imkânı vardır. Ancak müze mağazaları geçici olarak kapalıdır. WOW Çikolata Hikâyesi Müzesi'nde çevrimiçi satış varken mağaza kısmı bakımda olduğu için açılmamaktadır. Viyana Çikolata, Belçika Çikolata Köyü, Prag Ulusal Kakao, Tatlı, Çikolata Hikâyesi Colmar, Çikolata Hikâyesi Paris, Kanada Çikolata, Çikolata Hikâyesi Beyrut, Szamos Çikolata, Çikolata Hikâyesi Playa Del Carmen, Çikolata Hikâyesi Uxmal, Çikolata Hikâyesi Valladolid, Viziteaza Çikolata müzelerinin müze mağazası yoktur.

Hershey Hikâyesi, Köln Çikolata, Viyana Çikolata, Belçika Çikolata Köyü, Çikolata Hikâyesi Bruges, Çikolata Hikâyesi Brüksel, Çikolata Ulusu, Tatlı, Çikolata Hikâyesi Colmar, Çikolata Hikâyesi Paris, Çikolata Sırları Çikolata, Kanada Çikolata, Szamos Çikolata, Çikolata Hikâyesi Prag, Haribo Şeker, Zagreb Çikolata, Hollanda Kakao York'un Çikolata Hikâyesi, Camille Bloch, Kota Damansara Çikolata, WOW Çikolata Hikâyesi

müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmaktadır. Kota Damansara Çikolata Müzesi'nde çevrimiçi bilet satışı rezervasyon ile yapılmaktadır. Tatlı Müzesi'nin çevrimiçi bilet satış alanı bakımdadır. Alexander & Baldwin Şeker, Seogwipo Çikolata, Laima Çikolata, Çikolata Hikâyesi Beyrut, Çikolata Dünyası, Çikolata Hikâyesi Playa del Carmen, Çikolata Hikâyesi Uxmal, Çikolata Hikâyesi Valladolid, Viziteaza Çikolata müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmamaktadır.

2.6.9. Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri

Ekmek ve unlu mamuller müzeleri, ekmek, kurabiye, kek, pasta gibi ürünlerin yapım aşamalarının, çeşitlerinin, zaman içinde değişen yapımda kullanılan makinelerin sergilendiği müzelerdir. Dünyada 26 adet ekmek ve unlu mamuller müzesi vardır. Yılbaşı geleneğinde önemli bir yeri olan zencefilli kurabiye'nin Çekya, Fransa, Polonya, Rusya ve Slovenya'da müzesi bulunmaktadır.

Tablo 17. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri

Sıra	Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Ulusal Ekmek Müzesi (Sanal Müze)	National Bread Museum	ABD
2	Waffle Evi Müzesi	Waffle House Museum	ABD
3	Ekmek ve Sanat Müzesi	Museum Brot und Kunst	Almanya
4	Marzipan Müzesi	Marzipan Museum	Almanya
5	Toplumsal Değişim için Ekmek Müzesi	The Bread for Social Change Museum	Bulgaristan
6	Prag Zencefilli Kurabiye Müzesi	Gingerbread Museum	Çekya
7	Zencefilli Kurabiye Müzesi	Musée du Pain D'épices	Fransa
8	Tona Ekmek Müzesi	Museu del Pa de Tona	İspanya
9	Castello Bolognini Ekmek Müzesi	Castello Bolognini Bread Museum	İtalya
10	Parma Makarna Müzesi	Museo della Pasta	İtalya
11	Tahıl Galerisi Makarna Müzesi	Galleria del Grano Pasta Museum	İtalya
12	Ulusal Gıda Pastası Müzesi	Il Museo Nazionale delle Paste Alimentari	İtalya
13	Forte Ekmek Müzesi	Museo del Pane Forte	İtalya
14	Ekmek Müzesi	Muzeum Chleba	Polonya

Sıra	Ekmek ve Unlu Mamuller Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
15	Poznan Kruvasan Müzesi	Rogalowe Muzeum Poznania	Polonya
16	Torun Zencefilli Kurabiye Müzesi	Muzeum Torunskiego Piernika	Polonya
17	Zencefilli Kurabiye Müzesi	The Museum of Torun Gingerbread	Polonya
18	Ekmek Müzesi	Museu do Pao	Portekiz
19	Petersburg Ekmek Müzesi	Saint Petersburg Bread Museum	Rusya
20	Tula Zencefilli Kurabiye Müzesi	Tula Gingerbread Museum	Rusya
21	Sırp Ekmek Müzesi	Serbian Museum of Bread	Sırbistan
22	Lectar Zencefilli Kurabiye Müzesi	Lectar Gingerbread Museum	Slovenya
23	Kuo Yuan Ye Kek ve Pastacılık Müzesi	Kuo Yuan Ye Museum of Cake and Pastry	Tayvan
24	Ekmek ve Buğday Müzesi	Bread and Wheat Museum	Yunanistan
25	Folklor Ekmek Müzesi	Folklore Bread Museum	Yunanistan
26	Varnavas Avrupa Ekmek Müzesi	European Bread Museum of Varnavas	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.9.1. Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 12 adet ekmek ve unlu mamuller müzesi vardır. Bu müzelerden Ekmek ve Sanat müzeleri Almanya’da, Toplumsal Değişim için Ekmek Müzesi Bulgaristan’da, Prag Zencefilli Kurabiye Müzesi Çekya’da, Forte Ekmek, Parma Makarna müzeleri İtalya’da, Ekmek ve Poznan Kruvasan müzeleri Polonya’da, Ekmek Müzesi Portekiz’de, Petersburg Ekmek Müzesi Rusya’da, Sırp Ekmek Müzesi Sırbistan’da, Ekmek ve Buğday Varnavas Avrupa Ekmek müzeleri Yunanistan’da bulunmaktadır.

Tablo 18. Dünya Ekmek ve Unlu Mamuller Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Ekmek ve Sanat	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Toplumsal Değişim için Ekmek		Bilgi yok		✓	1	✓			✓	✓			✓		✓		✓
Prag Zencefilli Kurabiye		✓		✓	2		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Vino Forte Ekmek		Bilgi yok		✓	1		✓	✓			✓		✓		✓		✓
Parma Makarna	✓		✓		2	✓		✓		✓		✓			✓	✓	
Polonya Ekmek	✓		✓		1	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Poznan Kruvasan	✓		✓		2	✓			✓		✓		✓	✓		✓	
Portekiz Ekmek		Bilgi yok	✓		3	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Petersburg Ekmek	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Sırp Ekmek	✓			✓	3	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Ekmek ve Buğday	✓			✓	2		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Varnavas Avrupa Ekmek	✓			✓	3		✓	✓			✓		✓	✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Resmî internet sitesi bulunan ekmek ve unlu mamuller müzelerinden Toplumsal Değişim için Ekmek, Forte Ekmek, Portekiz Ekmek müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Prag Zencefilli Kurabiye Müzesi'nin resmî internet sitesi güncel değildir. Bu müzeler haricinde resmî internet sitesi bulunan ekmek ve unlu mamuller müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Parma Makarna, Polonya Ekmek, Poznan Kruvasan, Portekiz Ekmek müzeleri dışında resmî internet sitesi bulunan ekmek ve unlu mamuller müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Portekiz Ekmek (İngilizce, İspanyolca, Portekizce), Sırp Ekmek (İngilizce, İtalyanca, Sırpça), Varnavas Avrupa Ekmek (Fransızca, İngilizce, Yunanca) müzelerinin resmî

internet siteleri 3; Ekmek ve Sanat (Almanca, İngilizce), Prag Zencefilli Kurabiye (Çekçe, İngilizce), Parma Makarna (İngilizce, İtalyanca), Poznan Kruvasan (Lehçe, İngilizce), Ekmek ve Buğday (İngilizce, Yunanca) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Toplumsal Değişim için Ekmek Müzesi (İngilizce), Forte Ekmek(İtalyanca), Polonya Ekmek (Lehçe) Petersburg (Rusça) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Ekmek ve Sanat, Parma Makarna, Polonya Ekmek, Poznan Kruvasan, Prag Zencefilli Kurabiye, Petersburg Ekmek, Sırbistan ekmek Bavyera Fırıncılık müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Prag Zencefilli Kurabiye, Forte Ekmek, Ekmek ve Buğday Varnavas Avrupa Ekmek müzelerinin internet sitelerinde giriş ücretleri yazmamaktadır.

Toplumsal Değişim için Ekmek ve Poznan Kruvasan müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan ekmek ve unlu mamuller müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır. Toplumsal Değişim için Ekmek Müzesi'nin resmî internet sitesinde müzenin sadece randevu ile açılacağı belirtilmektedir.

Toplumsal Değişim için Ekmek, Parma Makarna, Polonya Ekmek müzelerinin haricinde resmî internet sitesi bulunan resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Ekmek ve Sanat, Parma Makarna, Polonya Ekmek, Portekiz Ekmek, Petersburg Ekmek, Sırp Ekmek müzelerinin internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır. Toplumsal Değişim için Ekmek, Prag Zencefilli Kurabiye, Forte Ekmek, Poznan Kruvasan, Ekmek ve Buğday, Varnavas Avrupa Ekmek müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi yoktur.

Prag Zencefilli Kurabiye, Ekmek ve Buğday, Polonya Ekmek, Poznan Kruvasan, Sırp Ekmek müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Polonya Ekmek, Poznan Kruvasan, Sırp Ekmek müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Prag Zencefilli Kurabiye Müzesi yüz yüze satış yaparken çevrimiçi müze mağaza alanı ise çalışmıyor uyarısı vermektedir. Ekmek ve Buğday Müzesi'nin çevrimiçi müze mağazası alanı açılmamaktadır. Ekmek ve Sanat, Toplumsal Değişim için Ekmek, Forte Ekmek, Parma Makarna, Portekiz Ekmek, Petersburg Ekmek müzelerinin müze mağazası yoktur.

Parma Makarna, Poznan Kruvasan, Portekiz Ekmek, Petersburg Ekmek müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmaktadır. Resmî internet sitesi bulunan diğer

ekmek ve unlu mamuller müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yapılmamaktadır.

2.6.10. Yöresel Ürün Temalı Müzeler

Yöresel ürün temalı müzeler, ülkelere özgü ürünlerin üretim aşamalarının ve çeşitlerinin sergilendiği müzelerdir. Dünyada yöresel ürün temalı 19 adet müze vardır. Yöresel ürün temalı müzeler Güney Kore’de Japonya ile Tayvan’da ağırlıktadır.

Tablo 19. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Yöresel Ürün Müzeleri

Sıra	Yöresel Ürün Temalı Müzeler	Orijinal İsim	Ülke
1	Ulusal Hardal Müzesi	National Mustard Museum	ABD
2	Jajangmyeon Eriştesi Müzesi	Jjajangmyeon Museum	Güney Kore
3	Kimchikan Müzesi	Museum Kimchikan	Güney Kore
4	Pirinç Keki Müzesi	Tteok Museum	Güney Kore
5	Hong Kong Kupa Erişte Müzesi	Cup Noodles Museum Hong Kong	Hong Kong
6	Carpigiani Dondurma Müzesi	Carpigiani Gelato Museum	İtalya
7	Balzamik Sirkesi Müzesi	Museo del Balsamico Tradizionale	İtalya
8	Kupa Erişte Müzesi (2 adet)	Cup Noodles Museum	Japonya
9	Marukin Soya Sosu Müzesi	Marukin Soy Sauce Museum	Japonya
10	Mentai Parkı	Mentai Park	Japonya
11	Niigata Pirinç Kraker Müzesi	Niigata Rice Cracker Museum	Japonya
12	Shin-Yokohama Ramen Müzesi	Shin-Yokohama Ramen Museum	Japonya
13	Obwarzanek Yaşayan Müze	Muzeum Obwarzanka	Polonya
14	Chishang Pirinç Memleketi Müzesi	Chishang Rice Village Museum	Tayvan
15	Chihsing Tan Katsuo Müzesi	Chihsing Tan Katsuo Museum	Tayvan
16	Soya Karışık Et Müzesi	Soya Mixed Meat Museum	Tayvan
17	Tayvan Pirinç Keki Müzesi	Taiwan Mochi Museum	Tayvan
18	Teng Feng Balık Topu Müzesi	Teng Feng Fish Ball Museum	Tayvan
19	Sakız Adası Sakız Müzesi	The Chios Mastic Museum	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.10.1. Dünya Yöresel Ürün Temalı Müzelerin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 12 adet yöresel ürün temalı müze vardır. Bu müzelerden Ulusal Hardal Müzesi ABD’de, Kimchikan, Pirinç Keki müzeleri Güney Kore’de, Hong Kong Kupa Erişte Müzesi Hong Kong’da, Balzamik Sirkesi, Carpigiani Dondurma müzeleri İtalya’da, Kupa Erişte, Shin-Yokohama Ramen müzeleri Japonya’da, Obwarzanek Yaşayan Müze Polonya’da, Chihsing Tan Katsuo, Soya Karışık Et, Tayvan Pirinç Keki müzeleri Tayvan’da bulunmaktadır.

Tablo 20. Dünya Yöresel Ürün Temalı Müzelerin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Ulusal Hardal	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Kimchikan		Bilgi yok		✓	2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Pirinç Keki	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Hong Kong Kupa Erişte	✓			✓	3	✓		✓			✓		✓	✓		✓	
Spilamberto Balzamik	✓			✓	4	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Carpigiani Dondurma	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Kupa Erişte	✓			✓	3	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Shin-Yokohama Ramen	✓			✓	6	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Obwarzanek	✓		✓		2	✓		✓			✓		✓	✓		✓	
Chihsing Tan Katsuo	✓			✓	1		✓	✓			✓		✓	✓			✓
Soya Karışık Et	✓			✓	2		✓	✓		✓		✓		✓			✓
Tayvan Pirinç Keki	✓		✓		4		✓	✓			✓	✓		✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Kimchikan Müzesi’nin resmî internet sitesinin güncel olduğuna dair bilgi yoktur. Diğer yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet siteleri günceldir. Dondurma, Obwarzanek,

Tayvan Pirinç Keki müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Shin-Yokohama Ramen Müzesi'nin resmî internet sitesi (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce, Japonca, Korece, Tayca) 6; Pirinç Keki (Çince, İngilizce, Japonca, Korece) Balzamik Sirkesi (Almanca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca), Tayvan Pirinç Keki (Basitleştirilmiş ve Geleneksel İngilizce, Japonca) müzelerinin resmî internet siteleri 4; Hong Kong Kupa Erişte Müzesi'nin resmî internet sitesi (Basitleştirilmiş ve Geleneksel Çince, İngilizce) 3; Kimchikan (İngilizce, Korece), Dondurma (İngilizce, İtalyanca), Obwarzanek (İngilizce, Lehçe), Soya Karışık Et (Geleneksel Çince, İngilizce) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Ulusal Hardal (İngilizce), Chingsing Tan Katsuo (Geleneksel Çince) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Chingsing Tan Katsuo, Soya Karışık Et, Pirinç Keki müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Ulusal Hardal Müzesi'ne giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer yöresel ürün temalı müzelere ortalama giriş ücreti 216 TL'dir.

Yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet sitelerinin tamamında giriş saatleri yazmaktadır.

Yöresel ürün temalı müzelerin hiçbirinin resmî internet sitesinde sanal tur imkânı yoktur.

Kupa Erişte, Hong Kong Kupa Erişte, Shin-Yokohama Ramen, Obwarzanek, Chihsing Tan Katsuo müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Ulusal Hardal, Kimchikan, Balzamik Sirke, Carpigiani Dondurma, Hong Kong Kupa Erişte, Kupa Erişte, Shin-Yokohama Ramen, Obwarzanek, Chihsing Tan Katsuo, Tayvan Pirinç Keki, Soya Karışık Et müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğuna dair bilgi vardır. Bu müzelerden Ulusal Hardal, Chihsing Tan Katsuo, Tayvan Pirinç Keki müzeleri çevrimiçi Kimchikan, Balzamik Sirke, Carpigiani Dondurma, Hong Kong, Kupa Erişte, Kupa Erişte, Shin-Yokohama Ramen, Obwarzanek müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Çevrimiçi satış yapan Soya Karışık Et Müzesi'nin müze mağazası alanı açılmamaktadır. Kore Pirinç Keki Müzesi'nin müze mağazası yoktur.

Hong Kong Kupa Erişte ve Obwarzanek müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan yöresel ürün temalı müzelerin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satışı yoktur.

2.6.11. Tuz Müzeleri

Tuz müzeleri, tuzun üretildiği yerin ziyaretçilere açılması ile oluşan müzelerdir. Dünyada 9 adet tuz müzesi bulunmaktadır.

Tablo 21. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Tuz Müzeleri

Sıra	Tuz Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Strataca Yer Altı Tuz Müzesi	Strataca Kansas Underground Salt Museum	ABD
2	Alman Tuz Müzesi	German Salt Museum	Almanya
3	Alte Saline Bad Reichenhall Tuz Müzesi	Alte Saline Bad Reichenhall Salzmuseum	Almanya
4	Zigong Tuz Tarihi Müzesi	Zigong Salt History Museum	Çin
5	Tuz Departmanı Müzesi	Musée Départemental du Sel	Fransa
6	Solana Nin Tuz Müzesi ve Evi	Solana Nin Museum and House of Salt	Hırvatistan
7	Cervia Tuz Müzesi	MUSA: Cervia Museo de Sale	İtalya
8	Takihama Tuz Müzesi	Takihama Salt Museum	Japonya
9	Wieliczka'daki Krakow Tuz Fabrikası Müzesi	Cracow Saltworks Museum in Wieliczka	Polonya

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.11.1. Dünya Tuz Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 6 adet tuz müzesi bulunmaktadır. Bu müzelerden Fransa'da bulunan Tuz Departmanı Müzesi'nin internet sitesine erişilememektedir.

Resmî internet sitesi bulunan dünya tuz müzelerinden Strataca Yer Altı Tuz Müzesi ABD'de, Zigong Tuz Tarihi Müzesi Çin'de, Alman Tuz Müzesi Almanya'da, Cervia Tuz Müzesi İtalya'da, Wieliczka'daki Krakow Tuz Fabrikası Müzesi Polonya'da bulunmaktadır.

Tablo 22. Dünya Tuz Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galerisi		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Strataca	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Alman Tuz Müzesi	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Zigong	✓			✓	2		✓		✓	✓			✓		✓		✓
MUSA	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Krakov	✓		✓		3	✓		✓		✓		✓		✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Resmî internet sitesi bulunan dünya tuz müzelerinin tamamının resmî internet sitesi günceldir.

Cervia Tuz, Wieliczka'daki Krakov Tuz Fabrikası tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Strataca Yer Altı, Alman, Zigong Tuz Tarihi tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Zigong Tuz Tarihi (Basitleştirilmiş Çince, İngilizce) ile Wieliczka'daki Krakov Tuz Fabrikası (İngilizce, Lehçe, Ukraynaca) müzelerinin resmî internet siteleri 3; Cervia (İngilizce İtalyanca) ve Strataca Yer Altı (İngilizce, Almanca) tuz müzelerinin resmî internet siteleri 2; Alman Tuz Müzesi'nin resmî internet sitesi 1 dil desteklemektedir.

Zigong Tuz Tarihi Müzesi haricinde diğer tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri ve saatleri yazmaktadır. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan tuz müzelerine ortalama giriş ücreti 533 TL'dir.

Zigong Tuz Tarihi ve Wieliczka'daki Krakov Tuz Fabrikası müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı vardır. Resmî internet sitesi bulunan diğer tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Zigong Tuz tarihi Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Strataca Yer Altı, Alman Tuz, Wieliczka'daki Krakov Tuz Fabrikası müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Wieliczka'daki

Krakov Tuz Fabrikası çevrimiçi Strataca Yer Altı ve Alman tuz müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Zigong Tuz Tarihi ve Cervia Tuz müzelerinin müze mağazası yoktur.

Strataca Yer Altı Tuz Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan tuz müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmamaktadır.

2.6.12. Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri

Zeytin ve zeytinyağı müzeleri, zeytin ağacı, zeytinin tarihi, zeytinyağının üretim aşamaları, zeytinyağı üretim yöntemleri, zeytinyağı çeşitleri, zeytinyağı üretiminde kullanılan makinelerin zaman içinde değişimi ile ilgili bilgiler sunan müzelerdir. Dünyada 18 adet zeytin ve zeytinyağı müzesi bulunmaktadır. Zeytin ve zeytinyağı müzeleri Akdeniz ülkelerinde yoğunluktadır. En fazla zeytin ve zeytinyağı müzesi ise Yunanistan'da bulunmaktadır.

Tablo 23. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri

Sıra	Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Zeytin Ağacı Müzesi	Musée de l'Olivier-Espace Vignolis	Fransa
2	Zeytinyağı Müzesi	Musée de l'Huile d'Olive	Fransa
3	Hojiblanca Müzesi	Museo Hojiblanca	İspanya
4	Gallegos'taki Zeytinyağı Müzesi	San Felices de los Gallegos	İspanya
5	Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik Müzesi	Terra Oleum-Museo Activo del Aceite de Oliva Y La Sostenibilidad	İspanya
6	Zeytin Kültürü Müzesi	Museo de la Cultura del Olivo	İspanya
7	CantinArte Zeytinyağı Müzesi	Museo dell'Olio di CantinArte	İtalya
8	Carlo Carli Zeytin Müzesi	Museo dell'Olivo Carlo Carli	İtalya
9	Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Müzesi	Oleificio Cisano Olive Oil Museum	İtalya
10	Matera Zeytinyağı Müzesi	MOOM: Matera Olive Oil Museum	İtalya
11	Zeytin ve Yağ Müzesi	MOO: Museo dell'Olive e dell'Olio	İtalya
12	Bobadela Zeytinyağı Müzesi	Museu do Azeite Bobadela	Portekiz
13	Mireanda Zeytin ve Zeytinyağı Müzesi	Museu da Oliveira e do Azeite	Portekiz
14	Aristeon Zeytin Basım Müzesi	Aristeon Olive Press Museum	Yunanistan

Sıra	Zeytin ve Zeytinyağı Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
15	Kikladlar Zeytin Müzesi	Cyclades Olive Museum	Yunanistan
16	Korfu Zeytinyağı Müzesi	Corfu Olive Oil Museum	Yunanistan
17	Lesvos'un İndüstriyel Zeytin Yağı Üretimi Müzesi	The Museum of Industrial Olive Oil Production of Lesvos	Yunanistan
18	Zeytin Müzesi ve Yunan Zeytinyağı	Museum of the Olive and Greek Olive Oil	Yunanistan

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.12.1. Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 7 adet zeytin ve zeytinyağı müzesi bulunmaktadır. Bu müzelerden Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik ile Zeytin Kültürü müzeleri İspanya’da, Carlo Carli Zeytin, Matera Zeytinyağı, Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı müzeleri İtalya’da, Bobadela Zeytinyağı Müzesi Portekiz’de, Korfu Zeytinyağı Müzesi Yunanistan’da bulunmaktadır.

Tablo 24. Dünya Zeytin ve Zeytinyağı Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Terra Oleum	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Zeytin Kültür	Bilgi yok		✓		1	✓		✓			✓	✓			✓	✓	
Carlo Carli	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Moom Matera		✓		✓	2	✓			✓		✓	✓			✓		✓
Cisano	✓			✓	4	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Bobadela	✓		✓		2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Korfu	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik, Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Bobadela Zeytinyağı müzelerinin resmî internet siteleri günceldir. Zeytin Kültürü, Carlo Carli Zeytin, Korfu Zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Matera Zeytinyağı Müzesi'nin resmî internet sitesi güncel değildir.

Zeytin Kültürü, Bobadela Zeytinyağı müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Amerikan İngilizcesi, İngilizce, İtalyanca) 4; Matera Zeytinyağı (İngilizce, İtalyanca), Bobadela Zeytinyağı (İngilizce, Portekizce) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik (İspanyolca), Zeytin Kültürü (İspanyolca), Carlo Carli Zeytin (İtalyanca), Korfu Zeytinyağı (İngilizce) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin tamamının resmî internet sitesinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Müzesi'ne giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer zeytin ve zeytinyağı müzelerine ortalama giriş ücreti 195 TL'dir.

Matera Zeytinyağı Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Müzesi haricinde resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin tamamının resmî internet sitesinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik, Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı, Bobadela Zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinde müze mağazası olduğu belirtilmektedir. Bu müzelerden Cisano Yağ Fabrikası Zeytinyağı Müzesi çevrimiçi Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik, Bobadela Zeytinyağı müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Zeytin Kültürü, Carlo Carli Zeytin, Matera Zeytinyağı müzelerinin mağazası yoktur.

Terra Oleum-Aktif Zeytinyağı ve Sürdürülebilirlik, Zeytin Kültürü müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan zeytin ve zeytinyağı müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satılmamaktadır.

2.6.13. Diğer Gastronomi Müzeleri

Diğer gastronomi müzeleri, ülkelere ait mutfak kültürlerinin, gastronomik ürünlerin üretim aşamalarının ve çeşitlerinin sergilendiği müzelerdir. Dünyada 46 adet diğer gastronomi müzesi bulunmaktadır.

Tablo 25. Arama Motorunda Adına Erişilebilen Diğer Gastronomi Müzeleri

Sıra	Diğer Gastronomi Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
1	Bal Dönümü Müzesi	Honey Acres Museum	ABD
2	Biedenharn Coca Cola Müzesi	Biedenharn Coca Cola Museum	ABD
3	Chuck Williams Mutfak Sanatları Müzesi	Chuck Williams Culinary Arts Museum	ABD
4	Coca Cola Dünyası	The World of Coca Cola	ABD
5	Dondurma Müzesi (4 adet)	Museum of Ice Cream	ABD
6	Dr Pepper Müzesi	Dr Pepper Museum	ABD
7	Gıda ve Kültür Müzesi	Museum of Food and Culture	ABD
8	Güney Yiyecek ve İçecek Müzesi	Southern Food and Beverage Museum	ABD
9	Orijinal McDonald's Müzesi	Original McDonald's Museum	ABD
10	Kuzey Karolina Butik İçecek Müzesi	North Carolina Craft Beverage Museum	ABD
11	Orijinal Pizza Hut Müzesi	The Original Pizza Hut Museum	ABD
12	Pizza Brain'in Pizza Kültürü Müzesi	Pizza Brain's Museum of Pizza Culture	ABD
13	Sanders Kafe ve Müzesi	Sanders Cafe and Museum	ABD
14	SPAM Konserve Müzesi	SPAM Museum	ABD
15	TABASCO Müzesi	TABASCO Museum	ABD
16	Totally 80's Pizza Restoran ve Müze	Totally 80's Pizza Museum & Restaurant	ABD
17	Tuzluk ve Biberlik Müzesi	Salt and Pepper Shaker Museum	ABD
18	Twig'in İçecek Müzesi	Twig's Beverage Museum	ABD
19	Uluslararası Sirke Müzesi	International Vinegar Museum	ABD
20	Vintage Mutfak Müzesi	Vintage Kitchen Museum	ABD
21	Wyandot Patlamış Mısır Müzesi	Wyandot Popcorn Museum	ABD
22	Yiyecek ve İçecek Müzesi	MOFAD: Food and Drink Museum	ABD
23	Alman Baharat Müzesi	Deutsches Gewürzmuseum	Almanya

Sıra	Diğer Gastronomi Müzeleri	Orijinal İsim	Ülke
24	Alman Katkı Maddeleri Müzesi	Deutsches Zusatzstoffmuseum	Almanya
25	Spicy'nin Baharat Müzesi	Spicy's Gewürzmuseum	Almanya
26	Kola Kafe ve Müzesi	The Cola Café and Museum	Avustralya
27	Bangladeş Pirinç Araştırma Enstitüsü Pirinç Müzesi	BRRI Rice Museum	Bangladeş
28	Berezinsky Bal Müzesi	Berezinsky Museum of Honey	Belarus
29	Kızartma Müzesi	Frietmuseum	Belçika
30	Ekvador Gastronomi Müzesi	Museo de la Gastronomía del Ecuador	Ekvador
31	Arı, Arıcılık ve Bal Müzesi	Le Musée de l'Abeille de l'Apiculture et du Miel	Fransa
32	Escoffier Mutfak Sanatı Müzesi	The Escoffier Museum of Culinary Art	Fransa
33	İçecek Müzesi	Musée des Boissons	Fransa
34	Lobbes Bal Müzesi	Le Musée du Miel de Lobbes	Fransa
35	Birleşik Krallık Yemek Müzesi	Food Museum	İngiltere
36	Albacete Çatal Bıçak Müzesi	Museo de la Cuchillería de Albacete	İspanya
37	Malaga Bal Müzesi	Museo de la Miel de Málaga	İspanya
38	Guadalest Tuzluk ve Biberlik Müzesi	Museo de Saleros y Pimenteros	İspanya
39	Alimentarium: Yemek Müzesi	Alimentarium: Food Museum	İsviçre
40	Bal Müzesi	Museo del Miele	İtalya
41	Kyoto Yemek Kültürü Müzesi	Kyoto Food Culture Museum	Japonya
42	Kanada Tarım ve Yemek Müzesi	Canada Agriculture and Food Museum	Kanada
43	Bal Müzesi	Honey Museum	Tayvan
44	İçme Suyu Müzesi	Museum of Drinking Water	Tayvan
45	Öğle Yemeği Kutusu Kültürel Tarih Müzesi	Wa Tao Chishang Lunch Box Cultural History Museum	Tayvan
46	Süt, Bal ve Tahıl Müzesi	The Milk Honey and Grain Museum	Yeni Zelenda

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.13.1. Dünya Diğer Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Dünyada resmî internet sitesi bulunan 26 adet diğer gastronomi müzesi vardır. Bu müzelerden Biedenharn Coca Cola, Coca Cola Dünyası, Dondurma, Dr Pepper, Gıda ve Kültür, Tuzluk ve Biberlik, Vintage Mutfak, Wyandot Patlamış Mısır, Yeme İçme müzeleri ABD’de, Alman Baharat, Alman Katkı Maddeleri, Spicy'nin Baharat müzeleri Almanya’da, Kızartma Müzesi Belçika’da Ekvador Gastronomi Müzesi Ekvador’da, Arı, Arıcılık ve Bal, Escoffier Mutfak Sanatı, İçecek, Lobbes Bal müzeleri Fransa’da, Birleşik Krallık Yemek Müzesi İngiltere’de, Albacete Çatal Bıçak, Guadalest Tuzluk ve Biberlik, Malaga Bal müzeleri İspanya’da, Alimentarium Yemek Müzesi İsviçre’de, Bal Müzesi İtalya’da Kyoto Yemek Kültürü Müzesi Japonya’da, Bal Müzesi Tayvan’da bulunmaktadır.

Tablo 26. Dünya Diğer Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Biedenharn Coca Cola		✓		✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Coca Cola	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Dondurma	✓			✓	3	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Dr. Biber Müzesi (İçecek)	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Gıda ve Kültür	✓		✓		1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Tuzluk ve Biberlik	Bilgi yok		✓		1	✓		✓		✓			✓	✓			✓
Vintage Mutfak	Bilgi yok		✓		1		✓		✓		✓		✓		✓		✓
Wyandot Patlamış Mısır	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Yeme İçme	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Alman Baharat	✓			✓	6	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Alman Katkı Maddeleri	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓

Müze	Güncel		Foto Galeri		Dil	Giriş Ücreti		Giriş Saati		Sanal Tur		Rehberli Tur		Mağaza		Online Bilet	
	Evet	Hayır	Var	Yok		Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok	Var	Yok
Spicy'nin Baharat	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Kızartma	✓			✓	5	✓		✓			✓	✓		✓		✓	
Ekvador Gastronomi	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Arı, Arıcılık ve Bal	Bilgi yok			✓	1	✓			✓		✓	✓		✓			✓
Escoffier Mutfak Sanatı	✓			✓	3	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
İçecek	✓			✓	1	✓		✓		✓		✓		✓			✓
Lobbess Bal	Bilgi yok			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Birleşik Krallık Yemek	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Albacete Çatal Bıçak	✓			✓	2	✓		✓			✓	✓		✓			✓
Malaga Bal	✓			✓	1	✓		✓			✓	✓			✓		✓
Guadalest Tuzluk ve Biberlik	✓			✓	1	✓		✓			✓		✓		✓		✓
Alimentarium	✓			✓	3	✓		✓		✓		✓			✓	✓	
İtalya Bal	Bilgi yok			✓	1		✓		✓		✓		✓	✓			✓
Kyoto Yemek Kültürü	✓			✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓
Tayvan Bal		✓		✓	1	✓		✓			✓		✓	✓			✓

Kaynak: Araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Tuzluk ve Biberlik, Vintage Patlamış Mısır, Arı, Arıcılık ve Bal Müzesi, Lobbess Bal, Ekvator Gastronomi, İtalya Bal müzelerinin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur. Bierderhan Coca Cola, Tayvan Bal müzelerinin resmî internet siteleri güncel değildir. Bu müzeler haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet siteleri günceldir.

Tuzluk ve Biberlik, Vintage Mutfak, İçecek, Gıda ve Kültür, Guadalest Tuzluk ve Biberlik müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Alman Baharat Müzesi'nin resmî internet sitesi (Almanca, Çekçe, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca) 6; Kızartma (Almanca, Fransızca, Hollandaca, İngilizce, İngilizce, İspanyolca) ile Dondurma (Almanca, Basitleştirilmiş Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca) müzelerinin resmî internet siteleri 5; Escoffier Mutfak Sanatı (Almanca, Fransızca, İngilizce), Alimentarium Yemek (Fransızca, İngilizce, İtalyanca) müzelerinin resmî internet siteleri 3; Albacete Çatal Bıçak Müzesi'nin resmî internet sitesi (İngilizce, İspanyolca) 2; Alman Katkı Maddeleri (Almanca), Spicy'nin Baharat (Almanca), Arı, Arıcılık ve Bal (Fransızca), İçecek (Fransızca), Lobbes Bal (Fransızca), Ekvador Gastronomi (İspanyolca), Guadalest Tuzluk ve Biberlik (İspanyolca), Malaga Bal (İspanyolca), Dr Pepper (İngilizce), Biedenharn Coca Cola (İngilizce), Coca Cola Dünyası (İngilizce), Gıda ve Kültür (İngilizce), Tuzluk ve Biberlik (İngilizce), Vintage Mutfak (İngilizce), Wyandot Patlamış Mısır (İngilizce), Yeme İçme (İngilizce), Birleşik Krallık Yemek (İngilizce), İtalya Bal (İtalyanca), Kyoto Yemek Kültürü (Japonca), Tayvan Bal (Geleneksel Çince) müzelerinin resmî internet siteleri 1 dil desteklemektedir.

Vintage Mutfak, İtalya Bal müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmaktadır. Bu müzelerden Lobbes Bal, Kyoto Yemek Kültürü, Tyvan Bal müzelerine giriş ücretsizdir. Resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazan diğer gastronomi müzelerine ortalama giriş ücreti 334 TL'dir.

Vintage Mutfak, Arı Arıcılık ve Bal, İtalya Bal müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde giriş saatleri yazmaktadır.

Tuzluk ve Biberlik, Escoffier Mutfak Sanatı, Alimentarium Yemek müzelerinin resmî internet siteleri haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal tur imkânı yoktur.

Biendeharn Coca Cola, Tuzluk ve Biberlik, Gıda ve Kültür, Vintage Mutfak, Wyandot Patlamış Mısır, Spicy'nin Baharat, Lobbes Bal, Guadalest Tuzluk ve Biberlik, İtalya Bal müzeleri haricinde diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi vardır.

Biedenharn Coca Cola, Coca Cola Dünyası, Dondurma, Dr Pepper, Tuzluk ve Biberlik Yeme İçme, Alman Baharat, Spicy'nin Baharat, Kızartma, Ekvador Gastronomi, Arı, Arıcılık ve Bal, Escoffier Mutfak Sanatı, İçecek, Lobbes Bal, Birleşik Krallık Yemek, Albacete Çatal Bıçak İtalya Bal, Kyoto Yemek Kültürü, Tayvan Bal müzelerinin resmî

internet sitelerinde müze mağazası olduğuna dair bilgi vardır. Bu müzelerden Biedenham Coca Cola, Coca Cola Dünyası, Dr Pepper, Tuzluk ve Biberlik, Yeme İçme, Alman Baharat, Spicy'nin Baharat, Ekvator Gastronomi, Arı Arıcılık ve Bal, Birleşik Krallık Yemek, Albacete Çatal Bıçak, Kyoto Yemek Kültürü, Tayvan Bal müzeleri çevrimiçi, Dondurma, Kızartma, Escoffier Mutfak Sanatı, Lobbes Bal, İtalya Bal müzeleri yüz yüze satış yapmaktadır. Biedenham Coca Cola Müzesi'nin çevrimiçi mağazası yapım aşamasındadır. Vintage Mutfak, Wyandot Patlamış Mısır, Gıda ve Kültür, Alman Katkı Maddeleri, Guadalest Tuzluk ve Biberlik, Malaga Bal, Alimentarium Yemek müzelerinin müze mağazası yoktur.

Coca Cola Dünyası, Dondurma, Kızartma, Escoffier Mutfak Sanatı, Alimentarium Yemek müzeleri haricinde resmî internet sitesi bulunan diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde çevrimiçi bilet satış yapılmamaktadır.

2.7. Türkiye’de Bulunan Gastronomi Müzeleri

Türkiye’de 37 adet gastronomi müzesi bulunmaktadır. Bu müzelerden Dondurma Müzesi geçici olarak kapalıdır. Ülkemizde zeytinyağı, çikolata ve diğer olarak adlandırabileceğimiz farklı temalarda gastronomi müzeleri ağırlıktadır. Türkiye’de çok sevilen bir ürün olan çayın Rize’de müzesi bulunmaktadır. Kahvesi ile dünyaca üne sahip Türk kültürünün vazgeçilmez öğelerinden Türk kahvesinin Karabük’te ve Malatya’da müzesi bulunmaktadır. Ülkemizde üzüm çeşidi çoktur ancak genellikle dini kaygılardan dolayı şarap üretimi de tüketimi de sınırlıdır. Bu bağlamda Türkiye’de 1 adet şarap müzesi bulunmaktadır ve Tekirdağ’da yer almaktadır. Gravyer peyniriyle ünlü Kars’ta Zavot ve Kars peynir müzeleri bulunmaktadır. Ülkemizde tek bal müzesi Muğla’da bulunmaktadır. Ekmek Anadolu için vazgeçilmez bir besin unsurudur. Bunun sonucunda ülkemizde ekmek temalı iki adet müze vardır.

Tablo 27. Türkiye’de Kurulmuş Olan Gastronomi Müzeleri

Sıra	Müze İsmi	İl
1	Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu	Ankara
2	Halk Ekmek Müzesi	Ankara
3	Artvin Geleneksel Mutfak ve Kültür Müzesi	Artvin
4	Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi	Aydın
5	Ayvalık Belediyesi Zeytin Müzesi	Balıkesir
6	Evren Ertür Tarihi Zeytinyağı Aletleri Müzesi	Balıkesir

Sıra	Müze İsmi	İl
7	Bursa Çikolata Müzesi	Bursa
8	Adatepe Zeytinyağı Müzesi	Çanakkale
9	Erzurum Evleri Restaurant Müze	Erzurum
10	Baklava Müzesi	Gaziantep
11	Emine Göğüş Mutfak Müzesi	Gaziantep
12	Fıstık Müzesi	Gaziantep
13	Rahiya Baharat Müzesi	Gaziantep
14	Udma Peynir Müzesi ve Restoran	Gaziantep
15	Altınözü Tokaçlı Zeytin Müzesi	Hatay
16	Antakya Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Müzesi	Hatay
17	Mutfak Sanatları Akademisi Müzesi	İstanbul
18	Pelit Çikolata Müzesi	İstanbul
19	Köstem Zeytinyağı Müzesi	İzmir
20	Tematik Mutfak Müzesi	Kahramanmaraş
21	Kahramanmaraş Dondurma Müzesi	Kahramanmaraş
22	Tematik Mutfak Müzesi	Kahramanmaraş
23	My Chocolate Safranbolu Çikolata Müzesi	Karabük
24	Safranbolu Kahve Müzesi	Karabük
25	Kars Peynir Müzesi	Kars
26	Zavot Peynir Müzesi	Kars
27	Buğday Müzesi	Malatya
28	44 Yıllık Hatır Kahve Konağı	Malatya
29	Egea Zeytin ve Zeytincilik Müzesi	Manisa
30	Kapırcuk Kültür ve Gastronomi Evi	Muğla
31	Marmaris Bal Evi	Muğla
32	My Chocolate Bodrum Çikolata Müzesi	Muğla
33	Kahraman Sağra Fındık Müzesi	Ordu
34	Çaykur Çay Müzesi	Rize
35	Samsun Ekmek Müzesi	Samsun
36	Geçmişten Geleceğe Gastronomi Müzesi	Sivas
37	Kutman Şarap Müzesi	Tekirdağ

Kaynak: Arama motorundan elde edilen veriler kullanılarak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.7.1. Türkiye Gastronomi Müzelerinin Resmî İnternet Sitelerine Yönelik Bulgular

Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinden Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi, Udma Peynir Müzesi, Pelit Çikolata Müzesi, Marmaris Bal Evi, Ekmek Müzesi olmak üzere 5 gastronomi müzesinin resmî internet sitesi vardır. Ancak Udma Peynir Müzesi resmî internet sitesine sahip olmasına rağmen sayfadaki hiçbir sekme açılmamaktadır.

Resmî internet sitesi bulunan Türkiye gastronomi müzelerinden Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi, Aydın’da, Pelit Çikolata Müzesi İstanbul’da, Marmaris Bal Evi Muğla’da, Ekmek Müzesi ise Samsun’da bulunmaktadır.

Resmî internet sitesi bulunan Türkiye gastronomi müzelerinden Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi’nin resmî internet sitesi günceldir. Marmaris Bal Evi’nin resmî internet sitesi güncel değildir. Pelit Çikolata Müzesi ile Ekmek Müzesi’nin resmî internet sitelerinin güncelliğine dair bilgi yoktur.

Resmî internet sitesi bulunan Türkiye gastronomi müzelerinden Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi ile Marmaris Bal Evi’nin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi vardır. Pelit Çikolata Müzesi ile Ekmek Müzesi’nin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi yoktur.

Pelit Çikolata Müzesi’nin resmî internet sitesi (Türkçe, İngilizce, Arapça) 3; Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi (Türkçe, İngilizce) ile Marmaris Bal Evi (Türkçe, İngilizce) müzelerinin resmî internet siteleri 2; Ekmek Müzesi’nin resmî internet sitesi (Türkçe) 1 dil desteklemektedir.

Pelit Çikolata Müzesi haricinde Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi, Marmaris Bal Evi ile Ekmek Müzesi’nin resmî internet sitelerinde giriş ücretleri yazmamaktadır. Pelit Çikolata Müzesi’ne giriş ücreti 300 TL’dir.

Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi ile Pelit Çikolata Müzesi’nin resmî internet sitelerinde açılış saatleri yazmaktadır. Marmaris Bal Evi ile Ekmek Müzesi’nin resmî internet sitelerinde açılış saatleri yazmamaktadır.

Resmî internet sitesi bulunan Türkiye gastronomi müzelerinin hiçbirinin resmî internet sitesinde sanal tur imkânı ve müzede rehberli tur düzenlendiğine dair bilgi yoktur.

Ekmek Müzesi'nin resmî internet sitesinde çevrimiçi mağaza vardır. Resmî internet sitesi bulunan Pelit Çikolata Müzesi, Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi, Marmaris Bal Evi'nin ise mağazası yoktur.

Resmî internet sitesi bulunan Türkiye gastronomi müzelerinin hiçbirinde çevrimiçi bilet satışı yapılmamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkeler kültürlerinde benimsenen, ürettikleri ya da bölgelerinde yetiştirilen ürünlerin ve mutfakta kullandıkları eşyaların müzelerini kurmuşlardır. Böylece gastronomi müzeleri aracılığıyla yeme-içme kültürlerini tanıtmayı ve korumayı amaçlarken ülke turizmine de katkı sağlamışlardır.

Alanyazın incelendiğinde gastronomi müzeleri ile ilgili Türkiye’de yapılan çalışmaların sürdürülebilirlik ağırlıklı olduğu görülmektedir. Bu bağlamda gastronomi müzelerinin açılmasının sürdürülebilirlik açısından da önemli olduğu sonucuna ulaşılabilir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre gastronomi müzelerinin genellikle gelişmiş ülkelerde yaygın olduğu görülmektedir. Bu durumda gastronomi müzelerinin ülkelerin gelişmişlik göstergelerinden biri olduğu düşünülebilir. Araştırmanın sonuçlarına göre meyve sebze müzeleri ile bal müzeleri dışında gastronomi müzelerinin tamamı işlenmiş ürünlere yöneliktir. Araştırmanın sonuçlarına göre dünyada 435 adet gastronomi müzesi vardır. Bu müzeler temalara göre incelendiğinde şarap müzeleri 57 adet ile sayısı en fazla olan müzedir. İspanya 23 adet şarap müzesi ile bir temada en fazla sayıda müzeye sahip ülkedir. İspanya’yı 22 adet diğer gastronomi müzesi ile ABD izlemektedir.

Dünyada bulunan 435 adet gastronomi müzesinden 244 adetinin resmî internet sitesi yoktur. Bu durum müzelerin tanıtılması için bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Parma’da bulunan Culatello, Jambon ve Parmesan Peyniri müzelerinin resmî internet siteleri bu çalışma kapsamında incelenen kriterlerin tamamına sahiptir. Bu müzelerin dışında diğer gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde eksiklikler bulunmaktadır. Müzelerin internet sitelerinde en sık rastlanan eksiklikler ise internet sitesinin güncel olmaması, sadece bulunduğu ülkenin resmi dilini desteklemesi, çok azında fotoğraf galerisi ve sanal tur imkânı olması, rehberli tur bilgisinin, çevrimiçi mağazasının, çevrimiçi bilet satışının olmamasıdır.

Dünyada bulunan gastronomi müzelerinin Türkiye’de örnekleri çok azdır. Türkiye’deki ürün çeşitliliği fazladır. Fakat bu ürünleri tanıtmaya yollarından olan gastronomi müzeleri sayısı yeterli düzeyde değildir. Dünyada ülkeler olanaklarını bu konuda iyi değerlendirmiştir. Dünyada örnekleri olan sebze ve meyve müzelerinden, tuz müzelerinden, şeker pancarı müzesinden Türkiye’de yoktur. Bu bağlamda dünyada

örnekleri bulunan bu müzelerden ülkemizde de açılabilir. Örneğin; dünyanın çeşitli ülkelerinde patates müzesi bulunmaktadır (İdaho Patates ve Hughes Patates müzeleri ABD, Batı Pomeranya Patates Müzesi Almanya, Waldviertel Patates Dünyası Avusturya, Danimarka'nın Patates Müzesi Danimarka, Patates Dünyası Kanada, Patates Müzesi Peru, Poznan Patates Müzesi Polonya, Tayvan Hualien Tatlı Patates Kültür Müzesi Tayvan). Niğde 2022 yılında patates üretiminde 679,7 bin ton ile Türkiye'de 1. sıradadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023 Patates Ürün Raporu, 2024) Bu nedenle patates müzesinin Niğde'de açılması önerilmektedir. Bu sayede patatesin, ekonomiye doğrudan ya da dolaylı olarak katkı sağlaması dışında, müze gibi farklı bir alan sayesinde de şehre ve ülkeye katkı sağlaması mümkün olabilecektir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde mantar müzesi bulunmaktadır (Occitanie Evi Yer Mantarı, Sarlat-la-Canéda Trüf, Saumur'daki Mantar, Ventoux Trüf müzeleri ve Trüf Ekomüzesi Fransa, Trüf ve Zagreb Mantar müzeleri Hırvatistan, Mantar Müzesi İspanya, San Giovanni d'Asso Trüf Müzesi İtalya, Meteora Doğa Tarihi Müzesi ve Mantar Müzesi Yunanistan, WOW Mantar Gezegeni Müzesi Portekiz). Türkiye'de yaklaşık 200 tür yenilebilir mantar vardır ve Türkiye Avrupa'nın en büyük mantar ihracatçısıdır (Omrak, 2019, Türk Tarım). Bu yüzden ülkemizde yetişen mantarların sergilendiği uygun görülecek bir şehre mantar müzesi açılabilir. Ancak bu yatırım planlanırken mikolojik turizm açısından da öne çıkan destinasyonların düşünülmesi faydalı olacaktır.

ABD'de Vidalya Soğan Müzesi, Tayvan'da Taze Soğan Kültürü Müzesi bulunmaktadır. Türkiye 2021 yılında kuru soğan üretiminde 2,5 milyon ton ile dünyada 5. sırada yer almaktadır. Ankara aynı yıl kuru soğan üretiminde 835 bin ton ile Türkiye'de ilk sırada yer almıştır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023 Kuru Soğan Ürün Raporu, 2024). Bu bağlamda soğan müzesinin Ankara'da açılması bir öneri olarak sunulabilir.

İspanya'da Calahorra Sebze Müzesi, İtalya'da Domates Müzesi bulunmaktadır. Türkiye 2021 yılında domates üretiminde 13 milyon ton ile dünyada 3. sıradadır. Antalya aynı yıl 2,8 milyon ile domates üretiminde Türkiye'de 1. sırada yer almaktadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023 Domates Ürün Raporu, 2024). Bu bağlamda domates müzesinin Antalya'da açılması uygun olabileceği gibi ülkemizde yetişen coğrafi işaretli sebzeleri ile domatesi bulunan illerde de sebze ve domates müzesi açılabilir. Hâlihazırda Antalya'nın zaten pek çok turizm türünde oldukça yüksek sayıda turist ağırladığı ve turizm geliri elde ettiği düşünüldüğünde bu yatırımın başka bir şehre yapılmasının daha makul olacağı düşünülmektedir.

Çin’de Karpuz, Japonya’da Armut Müzesi vardır. Türkiye’de coğrafi işaretli karpuzlar (Diyarbakır Karpuzu, Adana Karpuzu, Kandıra Karpuzu, Karaköprü Tat Karpuzu, Osmaneli Karpuzu) ile armutların (Bursa Santa Maria Armudu, Gürsu Deveci Armudu, Korkuteli Karyağdı Armudu) müzesi açılabilir (Türk Patent, Coğrafi İşaret Portalı, 2024).

ABD’de Hint Nehri Narenciye Müzesi ve Kaliforniya Narenciye Eyaleti Tarihi Parkı, Güney Kore’de Seogwipo Narenciye Müzesi bulunmaktadır. Türkiye’de turunçgil üretiminde ilk sırada yer alan Akdeniz Bölgesi’nde narenciye müzesi açılabilir (Ulusal Turunçgil Konseyi, 2024).

Dünya çikolata ve şeker müzelerinden Alexander & Baldwin Şeker, Schimpff’in Şeker müzeleri ABD’de, Tatlı Müzesi Filipinler’de, Sir Frank Hutson Şeker Müzesi Barbados’da, Haribo Şeker Müzesi Fransa’da, Bromont Şekerleme Çikolata ve Redpath Şeker müzeleri Kanada’da, Tayvan Nuga Yaratıcılık Müzesi Tayvan’da bulunmaktadır. Türkiye’de Konya Peynir Şekeri, İzmit Pışmaniyesi ve Afyon Lokumu gibi coğrafi işaretli ürünlerin müzeleri açılacağı gibi bu ürünlerin tek müzede sergileneceği şekilde bir müze de açılabilir (Türk Patent, Coğrafi İşaret Portalı, 2024). Avustralya’da ise Maffra Şeker Pancarı Müzesi vardır. Türkiye 2021 yılında şeker pancarı üretiminde 18 milyon ton ile dünyanın 5. şeker pancarı üreticisidir. Konya ise şeker pancarı üretiminde Türkiye’de 1. sıradadır (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023 Şeker Pancarı Ürün Raporu, 2024). Şeker pancarı müzesi Konya’da açılabilir.

Dünyanın çeşitli ülkelerinde tuz müzesi bulunmaktadır (Strataca Yer Altı Tuz Müzesi ABD Zigong Tuz Tarihi Müzesi Çin, Alman Tuz ve Bad Reichenhall tuz müzeleri Almanya, Tuz Departmanı Müzesi Fransa, Solana Nin Tuz Müzesi ve Evi Hırvatistan, Cervia Tuz Müzesi İtalya, Takihama Tuz Müzesi Japonya, Wieliczka’daki Krakow Tuz Fabrikası Müzesi Polonya). Türkiye’de tuz müzesi yoktur. Tuz Gölü Türkiye tuz üretiminin %64’ünü karşılamaktadır (Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2024). Dünyadaki tuz müzelerinin çoğu tuz üretimi yapan firmalar tarafından açılmıştır. Ülkemizde Tuz Gölü’nden üretim yapan firmalar da tuz müzesi açabilir. Bunun yanında Kırşehir Tuz Mağarası yakınlarında tuz müzesi açılabilir. Kemah Doğal Kaynak Tuzu, Çankırı Kaya Tuzu, Kırıkkale Doğal Kaynak Tuzu coğrafi işaretli tuzlardır (Türk Patent, Coğrafi İşaret Portalı, 2024). Bu tuzların bulunduğu illerde de tuz müzesi açılabilir.

Araştırma sonucunda Türkiye’de kurulmuş olan gastronomi müzelerine dair bazı önerilerde bulunmak mümkündür. Türkiye’deki gastronomi müzeleri hem özel şirketler hem de kamu tarafından açılmıştır. Durum bu şekilde devam edebilir. Müzelerin ürünlerin

üretildiği yerde kurulması ekonomik bir avantajdır. Bu yüzden Türkiye’de kurulacak gastronomi müzeleri üretim yerlerine yakın olmalıdır. Öte yandan Türkiye’de alkollü içecek üretiminin sınırlı olduğu ve Meksika/Tekila örneğinde olduğu gibi Türkiye ile özdeşleşmiş herhangi bir alkollü içecek olmadığı bilinmektedir. Bu sebeple dünyadaki alkollü içecek müzelerine alternatif oluşturabilecek ve Türkiye’de kurulması önerilebilecek herhangi bir alkollü ürün alternatifi kaleme alınamamıştır.

Türkiye’de kurulmuş olan 37 adet gastronomi müzesinden 32 adet gastronomi müzesinin resmî internet sitesi bulunmamaktadır. Bu 32 müzenin kendine ait resmî internet sitesi oluşturması gerekmektedir. Bu müzelerle ilgili bilgilere sosyal medya hesaplarından ve haber sitelerinden ulaşılsa da resmî internet sitesi ile aynı değildir. Söz konusu müzelerde rehberli tur yapılması turistlerin en doğru, en güvenilir bilgiyi alması açısından önemlidir. Dolayısıyla Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinin rehberli tur düzenlemesi gerektiği düşünülmektedir. Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde fotoğraf galerisi olmalı, birden fazla dil desteklemeli, açılış ve kapanış saatlerinin bilgisi yer almalıdır. Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinin ziyaretçi sayıları çevrimiçi olarak tutulmalıdır. Müzelerin sanal tur imkanının olmasının özellikle pandemi döneminde işe yaradığı, insanların işlerini kolaylaştırdığı görülmüştür. Sanal tur imkânı engelli insanlar için de kolaylık sağlamaktadır. Bu yüzden Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinin resmî internet sitelerinde sanal ziyaret imkânı olmalıdır. Bazı müzelerde bilet sırasında insanları bekletmemek adına online bilet satılmaktadır. Türkiye’de bulunan gastronomi müzelerinde de online bilet satışı teşvik edilmelidir.

.

KAYNAKÇA

- 1881 *Napa Wine History Museum*. (t.y.). Mart 10, 2024 Oakville Grocery: <https://oakvillegrocery.com/visit-us/1881-napa>
- 2023 *ürün raporları*. (t.y.). Haziran 25, 2024 Tarım ve Orman Bakanlığı: <https://arastirma.tarimormman.gov.tr/tepge/Menu/37/Urun-Raporlari>
- 44 Yıl *Hatır Kahve Konağı*. (2021, Şubat 12). Nisan 29, 2024 Malatya Yeşilyurt Belediyesi: <https://www.yesilyurt.bel.tr/tamamlanan-projeler/44-yil-hatir-kahve-konagi>
- About the Museum*. (t.y.). Mart 5, 2024 Dubai Coffee Museum: <https://www.coffeemuseum.ae/>
- Absinthe Museum Antibes*. (t.y.). Mart 20, 2024. See Antibes: <https://www.seeantibes.com/sights/museums/absinthe-museum>
- Absintherie Bar and Museum*. (t.y.). Mart 20, 2024 Absintheri: <https://www.absintherie.cz/en/museum#>
- Adatepe Zeytinyağı Müzesi*. (t.y.). Nisan 29, 2024 Adatepe. <https://www.adatepe.com/StaticPages/adatepe-zeytinyagi-muzesi/145/>
- Akbıyık, T. (2021). *Turizm potansiyeli açısından Türkiye'deki gastronomi müzelerinin analizi*. (Tez No. 709955) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aldaris Beer Museum*. (t.y.). Mart 16, 2024 Aldaris Beer Museum: <http://alusdarbnica.lv/en/>
- Alexander & Baldwin Sugar Museum*. (t.y.). Nisan 6, 2024 Alexander & Baldwin Sugar Museum: <https://www.sugarmuseum.com>
- Alimentarium: Food Museum*. (t.y.). Nisan 26, 2024 Alimentarium: Food Museum: <https://www.alimentarium.org/en>
- Alpirsbacher Brauereimuseum*. (t.y.). Mart 17, 2024 Alpirsbacher: <https://alpirsbacher.de/unsere-brauwelt/>
- Altaş, A. (Dü.). (2018). *Tüm yönleriyle çay ve çay turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Altaş, A. (Dü.). (2018). *Tüm yönleriyle kahve ve kahve turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Altaş, A. (Dü.). (2019). *Tüm yönleriyle bira ve bira turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Altaş, A. (Dü.). (2020). *Tüm yönleriyle şarap ve şarap turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Altaş, A. (Dü.). (2021). *Tüm yönleriyle distile içkiler ve turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Alte Saline Bad Reichenhall Salzmuseum*. (t.y.). Nisan 20, 2024 Alte Saline: <https://www.alte-saline.de/de/die-alte-saline/das-erwartet-sie/salzmuseum>
- Altenburger Brauereimuseum*. (t.y.). Mart 17, 2024 Brauerei Altenburger: <https://www.brauerei-altenburg.de/index.php/de/component/sppagebuilder/?view=page&id=6&Itemid=560>
- Altınözü Tokaçlı Zeytin Müzesi*. (t.y.). Nisan 29, 2024 T.C. Altınözü Kaymakamlığı: <http://www.altinozu.gov.tr/turkiyenin-ilk-zeytin-muzesi-tokacli>
- Amsterdam Cheese Museum*. (t.y.). Nisan 1, 2024 Amsterdam Cheese Museum. <http://www.cheesemuseumamsterdam.com/>
- Ankara Ekmek Müzesi*. (2020, Ocak 20). Nisan 28, 2024 Geziyorum: <https://www.geziyorum.net/ankara-ekmek-muzesi/>
- Antakya Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Müzesi*. (t.y.). Nisan 28, 2024 Hatay Valiliği:

- <http://www.hatay.gov.tr/tibbi-ve-aromatik-bitkiler-muzesi>
- Araku Coffee Museum. (2021, Mayıs). Mart 6, 2024 Museums of India: <https://www.museumsofindia.org/museum/9970/araku-coffee-museum>
- Arıca, R., & Yeşilyurt, H. (2018). Mutfak müzesi ziyaretçilerinin deneyimlerinin incelenmesi: Emine Göğüş Mutfak Müzesi örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(1), s. 60-70. <https://doi.org/10.26677/tutad.2018.24>
- Arıcı, S., & Bayram, Ü. (2021). Gastronomi turizmi ve ilişkili kavramlar. S. Şengül, & A. Kurnaz (Dü) içinde, *Gastronomi turizmi kavramlar, ilkeler ve uygulamalar* (s. 25-38). Detay Yayıncılık.
- Aristeon Olive Press Museum. (t.y.). Nisan 24, 2024 Aristeon: <https://www.aristeon.gr/#museum>
- Artvin Geleneksel Mutfak ve Kültür Müzesi Ziyaretçilerini Kabul Etmeye Başladı. (2022, Ağustos 19). Nisan 28, 2024 Artvin Valiliği: <http://www.artvin.gov.tr/artvin-geleneksel-mutfak-ve-kultur-muzesi-ziyaretcilerini-kabul-etmeye-basladi>
- Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu. (t.y.). Nisan 28, 2024 Atatürk Orman Çiftliği: <https://www.aoc.gov.tr/Portal/Gezilerimiz/ataturk-orman-ciftligi-muze-ve-sergi-salonu/37>
- Autenrieder Brauereimuseum. (t.y.). Mart 16, 2024 Autenrieder Brauereigasthof: <https://brauereigasthof-autenried.de/brauerei-erleben/brauereimuseum>
- Aydan Bekar, M. S. (2017, Mart). Turizmde çekicilik unsuru olarak gastronomi müzeleri: Marmaris Bal Evi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(42), s. 468-477. <https://doi.org/10.16992/ASOS.12118>
- Aydınlı, F., & Solak, B. B. (2024). Atatürk Orman Çiftliği Müze ve Sergi Salonu'nun Türkiye'deki gastronomi müzeleri açısından değerlendirilmesi. *Aydın Gastronomy*, 8(1), s. 43-64. https://doi.org/10.17932/IAU.GASTRONOMY.2017.016/gastronomy_v08i1004
- Ayvalık Belediyesi Zeytin Müzesi: Ayvalık'ta Zeytin Müzesi yenilenerek hizmete giriyor. (2022, Ekim 12). Nisan 28, 2024 Cumhuriyet Gazetesi: <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/ayvalikta-zeytin-muzesi-yenilenerek-hizmete-giriyor-1991541>
- Barbayannis Ouzo Museum. (t.y.). Mart 20, 2024 Tripadvisor: https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g672162-d6839267-Reviews-Barbayannis_Ouzo_Museum-Plomari_Lesbos_Northeast_Aegean_Islands.html
- Barres Brauwelt Brauereimuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Barre's Brauwelt: <https://www.barres-brauwelt.de/museum/>
- Baycar, A. (2022). Yerel gastronomik kimlik oluşum unsuru olarak gastronomi müzeleri: Safranbolu Türk Kahve Müzesi örneği. 6(2), s. 119-136. https://doi.org/DOI:10.17932/IAU.GASTRONOMY.2017.016/gastronomy_v06i2002
- Baycar, A. (2022, Temmuz 29). Yerel ürünlerin müze aracılığıyla turizme kazandırılması: Siirt Arıcılık Müze önerisi. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism, Recreation and Sports Sciences*, 5(2), s. 242-254. <https://doi.org/https://doi.org/10.53353/atrss.1089927>
- Bayerisches Brauereimuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Kulmbacher Mönchshof: <https://kulmbacher-moenchshof.de/bayerisches-brauereimuseum-kulmbach/>
- Beautiful Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 Visit Seoul: <https://english.visitseoul.net/attractions/Beautiful-Tea-Museum/ENP004467>
- Beijing's Weirdest Museums: Qiading Old Liquor Museum. (2021). Mart 21, 2024 China Highlights: <https://www.chinahighlights.com/beijing/article-weirdest-museums.htm>
- Belgian Chocolate Village. (t.y.). Nisan 6, 2024 Belgian Chocolate Village: <https://www.belgianchocolatevillage.be/home/>

Berezinsky Museum of Honey . (t.y.). Mayıs 21, 2024 Berezinsky: <https://www.berezinsky.by/en/ekoprosveshchenie-i-turizm/honey-museum/>

Bertschi Café Kaffee Museum. (t.y.). Mart 6, 2024 Bertschi Café: <https://www.bertschi-cafe.ch/kaffeemuseum/>

Biedenharn Coca Cola Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Biedenharn Coca Cola Museum: <https://www.biedenharncoca-colamuseum.com/>

Bier und Oktoberfest Museum. (t.y.). Mart 16, 2024 Bier und Oktoberfest Museum: <https://www.bier-und-oktoberfestmuseum.de/>

Biererlebnis Kommunbrauhaus. (t.y.). Mart 16, 2024 Erslan: https://www.eslarn.de/kommunbrauhaus_biererlebniskommunbrauhaus.htm

Biermuseum Cologne. (t.y.). Mart 16, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/people/Biermuseum/100053250086221/>

Bilir, Z. (2022). *Turizmde yeni bir değer olarak gastronomi müzeleri: Adana ili için bir öneri (Tez No. 708553) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi]* . Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Bocholter Brouwerijmuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Bocholter Brouwerijmuseum: <https://www.bocholterbrouwerijmuseum.be/>

Bodega Aula de Interpretación de Mucientes. (t.y.). Mart 15, 2024 Ayuntamiento de Mucientes: <https://www.mucientes.es/turismo/que-ver-en-mucientes/bodega-aula-de-interpretacion/>

Bodrum Çikolata Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 My Chocolate: <https://mychocolate.com.tr/bodrum/>

Boston Tea Party Ships & Museum. (t.y.). Mart 5, 2024 Boston Tea Party Ships & Museum: <https://www.bostonteapartyship.com/>

Bozagic, E. C., & Çevik, A. (2021). Destinasyon çekim gücü olarak gastronomi müzeleri: Safranbolu Türk Kahve Müzesi örneği. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(2), s. 320-330. <https://doi.org/DOI:https://doi.org/10.37847/tdtad.1016819>

Brauereimuseum Lüneburg. (t.y.). Mart 17, 2024 Brauereimuseum Lüneburg: <https://www.brauereimuseum-lueneburg.de/>

Brauereimuseum Traunstein. (t.y.). Mart 17, 2024 Traunstein: <https://www.traunstein.de/tourismus-freizeit/traunsteiner-sehenswuerdigkeiten/brauereimuseum/>

Bread and Wheat Museum. (t.y.). Nisan 10, 2024 Bread and Wheat Museum: <https://www.museumbreadhistory.gr/index.php/en/>

Brewery Museum Near Fleků. (t.y.). Mart 20, 2024 Efleku: <https://ufleku.cz/programy/muzeum/>

BRRI Opens a Rice Museum in Gazipur. (2022, Nisan 19). Nisan 25, 2024 Daily Sun: <https://www.daily-sun.com/post/616520/BRRI-opens-a-rice-museum-in-Gazipur>

Bruges Beer Experience. (t.y.). Mart 17, 2024 Bruges Beer Experience: <https://mybeerexperience.com/en>

Buening Teemuseum. (t.y.). Mart 2, 2024 Buening Teemuseum: <https://www.buening-teemuseum.de/>

Bursa Çikolata Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Instagram: <https://www.instagram.com/bursacikolatomuzesi/?hl=tr>

Cacao Museum. (t.y.). Nisan 9, 2024 Cacao Museum: <https://cacaomuseum.nl/>

Cafe Fara Coffee Museum. (t.y.). Nisan 6, 2024 Cafe Fara: <https://www.cafefara.cz/museum-en-page>

Caffè Chicco d'Oro Coffee Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Caffè Chicco D'Oro: <https://chiccodoro.com/lang-en/the-company/coffee-museum/>

California Citrus State Historic Park. (t.y.). Nisan 25, 2024 Friends of California Citrus Park: <https://www.californiacitruspark.com/museum/>

California Wine Museum. (t.y.). Mart 10, 2024 California Wine Museum: <https://www.californiawinemuseum.com/>

Campo de Borja Wine Museum. (t.y.). Mart 15, 2024 D.O. Campo de Borja: <https://docampodeborja.com/en/wine-museum/>

Can, İ. İ., & Ağcakaya, H. (2019, Aralık 31). Somut olmayan kültürel miras kapsamında mutfak kültürünün sürdürülebilirliği: Türkiye’deki gastronomi müzeleri örneği. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 3(4), s. 788-804. <https://doi.org/https://doi.org/10.32958/gastoria.582778>

Canada Agriculture and Food Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Ingenium Canada: <https://ingeniumcanada.org/agriculture>

Cantillon Brewery and Brussels Museum of the Gueuze. (t.y.). Mart 17, 2024 Cantillon Brewery and Brussels Museum of the Gueuze: <https://www.cantillon.be/?lang=en>

Carpigiani Gelato Museum. (t.y.). Nisan 15, 2024 Carpigiani Gelato Museum: <https://www.gelatomuseum.com/en>

Casa del Cioccolato Perugia. (t.y.). Nisan 10, 2024 Perugia: <https://www.perugina.com/it/casa-del-cioccolato/la-casa>

Castello Bolognini Museo del Pane. (t.y.). Nisan 16, 2024 Castello Bolognini: <http://www.castellobolognini.it/museo-del-pane/>

Ceylon Tea Museum. (t.y.). Mart 1, 2024 Ceylon Tea Museum: <https://www.ceylonteamuseum.com/>

Cheese and Agricultural Museum. (t.y.). Nisan 1, 2024 Ingersoll: <https://www.ingersoll.ca/en/visit/cheese-and-agricultural-museum.aspx>

Chihsing Tan Katsuo Museum. (t.y.). Nisan 17, 2024 Chihsing Tan Katsuo Museum: <https://www.katsuo.com.tw/>

China National Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 China National Tea Museum: <https://www.teamuseum.cn/>

China Watermelon Museum. (2015, Mayıs 28). Nisan 26, 2024 Atlas Obscura: <https://www.atlasobscura.com/places/china-watermelon-museum>

Chinese Hangzhou Cuisine Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 China Hangzhou Tour: <https://www.chinahangzhoutour.com/attractions/show/hangzhou-cuisine-museum.htm>

Chitosetsuru Sake Museum. (t.y.). Mart 20, 2024 Nippon Seishu: <https://nipponseishu.co.jp/chitosetsuru/museum/>

Choco Museum Viziteaza. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Museum: <https://www.choco-museum.ro/>

Choco Story Beirut. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Beirut: <https://www.choco-storyme.com/>

Choco Story Brugge. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Brugge: <https://choco-story-brugge.be/en/>

Choco Story Brussels. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Brussels: <https://choco-story-brussels.be/en>

Choco Story Colmar. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Colmar: <https://www.choco-story-colmar.fr/?lang=en>

Choco Story Paris. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Paris: <https://www.museeduchocolat.fr/?lang=en>

Choco Story Playa del Carmen. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Playa del Carmen: <https://choco-story-playadelcarmen.mx/en/>

Choco Story Praha. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Praha: <https://www.choco-story->

praha.cz/
Choco Story Uxmal. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Uxmal: <https://choco-story-uxmal.mx/es/>
Choco Story Valladolid. (t.y.). Nisan 7, 2024 Choco Story Valladolid: <https://choco-story-valladolid.mx/en>
Chocolala Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Chocolala: <https://chocolala.ee/en/chocolate-museum/>
Chocolate Museum Seogwipo. (t.y.). Nisan 8, 2024 Chocolate Museum: <http://chocomuseum.alltheway.kr/>
Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Chocolate Museum: <https://chocolatemuseum.ca/>
Chocolate Museum Zagreb. (t.y.). Nisan 8, 2024 Chocolate Museum Zagreb: <https://muzejcokolade.hr/>
Chocolate Nation. (t.y.). Nisan 8, 2024 Chocolate Nation: <https://www.chocolatenation.be/en>
Chocolats Hautot Musée du Chocolat. (t.y.). Nisan 7, 2024 Chocolats Hautot: <https://chocolatshautot.com/le-musee-du-chocolat/>
CIAVIN: Centro de Interpretación de la Arquitectura del Vino. (t.y.). Mart 10, 2024 Asociación Museos del Vino de España: <https://www.museosdelvino.es/museos/centro-de-interpretacion-de-arquitectura-del-vino-de-aranda-de-duero-ciavin/>
Cité du Vin. (t.y.). Mart 10, 2024 Cité du Vin: <https://www.laciteduvin.com/en>
CoBo: Museum. (t.y.). Mart 6, 2024 Bontadi: <https://www.bontadi.it/en/the-cobo-museum/>
Coffee Cupper Museum. (t.y.). Mart 6, 2024 Cupper: http://cupper.kr/?act=info.page&pcode=sub1_1
Coffee Machine Museum. (t.y.). Mart 7, 2024 Coffee Machine Museum: <https://www.mumac.it/en>
Coffee Museum Chikmagalur. (t.y.). Mart 7, 2024 Chikmagalur Tourism: <https://chikmagalurtourism.org.in/coffee-museum-chikmagalur>
Coğrafi işaret Portalı. (t.y.). 2024 Türk Patent: <https://ci.turkpatent.gov.tr/>
Cola Cafe. (t.y.). Nisan 25, 2024 Toodyay: <https://www.toodyay.wa.gov.au/visit-toodyay/see-do/eat-drink/cola-cafe.aspx>
Corfu Olive Oil Museum. (t.y.). Ekim 20, 2022 Corfu Olive Oil Museum: <https://corfuoliveoilmuseum.com/>
Cracow Saltworks Museum in Wieliczka. (t.y.). Nisan 20, 2024 Muzeum Wieliczka: <https://muzeum.wieliczka.pl/en>
Cuba Cheese Museum. (t.y.). Nisan 3, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/CubaCheeseMuseum/>
Cup Noodles Museum Hong Kong. (t.y.). Nisan 16, 2024 Cup Noodles Museum Hong Kong: <https://www.cupnoodles-museum.com.hk/>
Cup Noodles Museum. (t.y.). Nisan 16, 2024 Cup Noodles: <https://www.cupnoodles-museum.jp/en/>
Cyclades Olive Museum. (t.y.). Nisan 23, 2024 Diatomi: <https://www.diatomi.gr/en/olive-museum/>
Czech Beer Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Czech Beer Museum: <https://beermuseum.cz/>
Czech Budejovice Beer Museum. (t.y.). Mart 19, 2024 Muzeum Fzt: <https://muzeum.fzt.jcu.cz/>
Çakıcı, S., Sırtlı, A., & Korkmaz, M. (2021). Gökçeada'ya ait gastronomik değerlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik bir araştırma: Gastronomi müzesi önerisi. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 5(2), s. 302-335. <https://doi.org/https://doi.org/10.32958/gastoria.943674>

- Çavdırılı, C. M., & Gök, Ö. A. (2023). Müzeler ve kültürel mirasın sürdürülebilirliği: Köstem Zeytinyağı Müzesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(3), s. 2241-2262. <https://doi.org/https://doi.org/10.21325/jotags.2020.658>
- Çaykur Çay Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 TUTAP: https://www.tutap.com.tr/detay_tanitim/caykur-cay-muzesi/871
- Çekal, N., Doğan, E., & Aktürk, H. (2022). Türkiye’de gastronomi müzeleri ve özellikleri. *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(11), s. 1655-1673. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1122>
- Çetin, M., & Küçükkömürler, S. (2019). Destinasyon çekicilik unsuru olarak gastronomi müzeleri: Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi örneği. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1), s. 1-17. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ahbvtfd/issue/46506/552368>
- Danmarks Kartoffel Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Danmarks Kartoffel Museum: <https://www.kartoffelmuseum.dk/default.aspx>
- Dardenne Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 8, 2024 Tourisme Stgaudens: <https://www.tourisme-stgaudens.co.uk/cultural-heritage/dardenne-chocolate-museum/>
- Demirci, B. (2021). Türkiye’deki gastronomi müzelerinin web sitelerinin içerik analizi. *1184-1199*, 5(2), s. Türk Turizm Araştırmaları Dergisi. <https://doi.org/https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.761>
- Destileria Limtuaco Museum. (t.y.). Mart 23, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/DLCIMuseum/>
- Deutsches Gewürzmuseum. (t.y.). Nisan 27, 2024 Kulmbacher Mönchshof: <https://kulmbacher-moenchshof.de/deutsches-gewuerzmuseum/>
- Deutsches Hopfenmuseum. (t.y.). Mart 28, 2024 Deutsches Hopfenmuseum: <https://www.hopfenmuseum.de/>
- Deutsches Käsemuseum. (t.y.). Nisan 4, 2024 Stadt Nieheim: <https://www.nieheim.de/Tourismus-Freizeit/Museen-/Deutsches-K%C3%A4semuseum/>
- Deutsches Salzmuseum Lüneburg. (t.y.). Nisan 22, 2024 Deutsches Salzmuseum Lüneburg: <https://www.salzmuseum.de/>
- Deutsches Zusatzstoff Museum. (t.y.). Mart 27, 2024 Deutsches Zusatzstoff Museum: <https://www.zusatzstoffmuseum.de/>
- Discover Cranberries Museum. (t.y.). Mart 27, 2024 Discover Cranberries: <https://www.discovercranberries.com/discover-museum>
- Distillerie Reimonenq Musee du Rhum. (t.y.). Mart 23, 2024 Distillerie Reimonenq: <https://rhum-reimonenq-musee.com/musee-du-rhum-page.html>
- Domaine Costa Lazaridi Wine Museum. (t.y.). Mart 15, 2024 Domaine Costa Lazaridi: <https://www.domaine-lazaridi.gr/en/wine-museum/>
- Dondurma Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kahramanmaraş İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü: <https://kahramanmaras.ktb.gov.tr/TR-233513/dondurma-muzesi.html>
- Dortmund Brauereimuseum. (t.y.). Mart 16, 2024 Brauereierlebnis Dortmund: <https://brauereierlebnis-dortmund.de/brauereimuseum/>
- Dr Pepper Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Dr Pepper Museum: <https://drpeppermuseum.com/>
- Dragašani Wine Museum. (2023, Kasım 28). Mart 10, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Dr%C4%83g%C4%83%C8%99ani_Wine_Museum
- Echteld's Biermuseum. (t.y.). Mart 20, 2024 Untappd: <https://untappd.com/v/echteld-s-bier-museum/2548976>

Ecomusée de la Truffe. (t.y.). Mart 28, 2024 Ecomusée de la Truffe: <https://ecomuseedelatruffe.com/>

Edremit Evren Ertür Tarihi Zeytinyağı Aletleri Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Etkinlik Balıkesir Belediyesi: <https://etkinlik.balikesir.bel.tr/turizm.php?page=40>

Egea Zeytin ve Zeytincilik Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Egea: <https://www.egea.com.tr/MUZE,DP-7.html>

Eggares Olive Press Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Eggares Olive Press Museum: <https://www.olivemuseum.com/>

Eichenauer Pfefferminzmuseum. (t.y.). Mart 28, 2024 Eichenauer Pfefferminzmuseum: <https://www.minzmuseum.de/>

Ekmek Müzemiz: Halk Ekmek Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Ankara Halk Ekmek: <https://ankarahalkekmek.com.tr/ekmek-muzemiz/>

El Café-tal Apan Museo del Café. (t.y.). Mart 8, 2024 El Café-tal Apan: <https://www.elcafetalapan.com/museo>

El Lagar del Mudo Museo del Aceite. (t.y.). Nisan 24, 2024 El Lagar del Mudo Museo del Aceite: <https://www.ellagardelmudo.com/el-museo>

El Museo de la Papa. (t.y.). Mart 30, 2024 Facebook: https://www.facebook.com/museodelapapa/?locale=es_LA

Emine Göğüş Mutfak Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Emine Göğüş Mutfak Müzesi: <https://www.eminegogusmutfakmuzesi.org/>

Enver Ertür Zeytinyağı Galerisi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Sabit Ertür: <https://www.sabitertur.com.tr/evren-ertur-zeytinyagi-galerisi>

Erzurum Evleri Restaurant Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Kültür Portalı: <https://www.kulturportali.gov.tr/medya/fotograf/fotodokuman/8485/erzurum-evleri-restaurant-muze>

Eskimalatya Nostalji: Buğday müzesi ve Malatya Kadın kooperatifi Maldiana ziyaretimiz. (2022, Mart 2). Nisan 30, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/eskimalatyanostalji/videos/bu%C4%9Fday-m%C3%BCzesi-ve-malatya-kad%C4%B1n-kooperatifi-maldiana-ziyaretimiz/637968487308703/>

Ethnographic Museum of the Dairy. (t.y.). Nisan 1, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/people/Museo-Etnogr%C3%A1fico-de-la-lecher%C3%ADa/100063725734544/>

Europaeisches Spargelmuseum. (t.y.). Mart 29, 2024 Schrobhausen: <https://www.schrobhausen.de/de/Kultur-Tourismus/Museen/Europaeisches-Spargelmuseum>

Europäisches Brotmuseum. (t.y.). Nisan 12, 2024 Europäisches Brotmuseum: <https://www.brotmuseum.de/>

European Bread Museum of Varvanas. (t.y.). Nisan 12, 2024 Mouseio Psomiou: <https://mouseio-psomiou.com/en/the-museum/>

Exhibitions and Shopping: Chuck Williams Culinary Arts Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 The Culinary Institute of America: <https://www.ciaatcopia.com/chuck-williams-culinary-arts-museum/>

Exposition Universelle des Vins et Spiritueux. (t.y.). Mart 10, 2024 Exposition Universelle des Vins et Spiritueux: <http://www.euvs.org/fr/>

Fabrikadan Müzeye Dönüşüm: Cau Dat Tea Museum. (2022, Haziran 27). Mart 5, 2024 Gzt: <https://www.gzt.com/arkitekt/fabrikadan-muzeye-donusum-cau-dat-tea-museum-3661640>

Fıstık Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Gaziantep Büyükşehir Belediyesi: <https://www.gaziantep.bel.tr/tr/tarihi-ve-kulturel-eserler/fistik-muzesi>

- se Museum of Tea Ware. (2023, Temmuz 13). Mart 2, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Flagstaff_House#Museum_of_Tea_Ware
- Folklore Bread Museum Amfikleia. (t.y.). Nisan 15, 2024 Ecotourism Greece: <https://ecotourism-greece.com/attractions/folklore-bread-museum-amfikleia/>
- Food Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Food Museum: <https://foodmuseum.org.uk/>
- Food Museums Around the World. (t.y.). Mart 5, 2024 Atlas Obscura: <https://www.atlasobscura.com/lists/food-museums-around-the-world>
- Frankisches Brauereimuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Frankisches Brauereimuseum: <https://brauereimuseum.de/>
- Frietmuseum. (t.y.). Nisan 28, 2024 Frietmuseum: <https://frietmuseum.be/en/home-en/>
- Galleria del Grano Pasta Museum. (t.y.). Nisan 10, 2024 Museums: <https://museu.ms/museum/details/17143/galleria-del-grano-pasta-museum>
- Gaziantep Baklava Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Gaziantep İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü: <https://gaziantep.ktb.gov.tr/TR-230826/gaziantep-baklava-muzesi.html> 1
- Geçmişten Geleceğe Gastronomi Müzesi. (2019, Ekim 31). Nisan 28, 2024 Sivas Cumhuriyet Üniversitesi: <https://www.cumhuriyet.edu.tr/haber/8230-gecmisten-gelecege-gastronomi-muzesi>
- Gekkeikan Okura Sake Museum. (t.y.). Mart 25, 2024 Gekkeikan Sake: <https://www.gekkeikan.com/museum/>
- German Salt Museum. (t.y.). Nisan 21, 2024 German Salt Museum: <https://www.salzmuseum.de/>
- Gerovassiliou Wine Museum. (t.y.). Mart 15, 2024 Gerovassiliou: <https://www.gerovassiliou.gr/en/museum>
- Gingerbread Museum. (t.y.). Nisan 11, 2024 Gingerbread Museum: <https://gingerbreadmuseum.cz/en/museum/>
- Gök, H. S., & Şalvarcı, S. (2021). Türkiye'deki gastronomi temalı müzelere yönelik çevrimiçi ziyaretçi deneyimlerinin incelenmesi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 18(1), s. 120-140. <https://doi.org/https://doi.org/10.24010/soid.810798>
- Guayaquil Museo del Cafe. (t.y.). Mart 7, 2024 Viajandox: <https://ec.viajandox.com/guayaquil/museo-del-cafe-A3862>
- Gurkenmuseum. (t.y.). Mart 27, 2024 Gurkenmuseum: <https://gurkenmuseum.de/en/experience/gurkenmuseum/>
- Gül, M. (2022). Kahramanmaraş Tematik Mutfak Müzesi ve Dondurma Müzesi'nin gastronomi turizmi kapsamında değerlendirilmesi. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(1), s. 312-334. <https://doi.org/https://doi.org/10.31463/aicusbed.1085409>
- Hakkımızda: Samsun Ekmek Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Samsun Ekmek Müzesi: <https://www.ekmekmuzesi.com/hakkimizda/>
- Hakushika Memorial Museum of Sake. (tarih yok). Mart 24, 2024 Hakushika Memorial Museum of Sake: <https://sake-museum.jp/en/>
- Hakutsuru Sake Brewery Museum. (t.y.). Mart 25, 2024 Hakutsuru: <https://www.hakutsuru.co.jp/english/culture/museum.html>
- Halloren Erlebniswelt. (t.y.). Nisan 9, 2024 Halloren: <https://www.halloren.de/erlebniswelt/>
- Harbin Beer Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Trip: <https://www.trip.com/travel-guide/attraction/harbin/harbin-beer-museum-18564086/>
- Hatipoğlu, A. (2010). *İnançların gastronomi üzerine etkileri: Bodrum'daki beş yıldızlı otellerin mutfak yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. (Tez No. 273179) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu*

Ulusal Tez Merkezi.

Hatipoğlu, A. (2014). *Osmanlı saray mutfığı'nın gastronomi turizmi çerçevesinde incelenmesi. (Tez No: 366951) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi].* Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Havana Club Rum Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 Havana Club: <https://havana-club.com/en/museum/>

History: House of Belgian Brewers. (t.y.). Mart 26, 2024 House of Belgian Brewers: <https://beermuseum.be/en>

Holba Hanušovice Brewery Museum. (t.y.). Mart 20, 2024 Holba: <https://holba.cz/cs/exkurze-a-muzeum>

Hollands Kaasmuseum. (t.y.). Nisan 2, 2024 Hollands Kaasmuseum: <https://www.kaasmuseum.nl/en/>

Honey Acres Museum. (t.y.). Nisan 27, 2024 Honey Acres: <https://honeyacres.com/pages/museum>

Honey Museum. (2023, Şubat 23). Nisan 27, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Honey_Museum

Honey Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Honey Museum: <https://www.honeymuseum.com/>

Hop Museum Poperinge. (t.y.). Mart 28, 2024 Hop Museum Poperinge: <https://www.hopmuseum.be/en>

Idaho Potato Museum. (t.y.). Mart 26, 2024 Idaho Potato Museum: <https://www.idahopotatomuseum.com/>

Ikegami Rice Origin Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Ikegami Rice Origin Museum: <https://wanan197.okgo.tw/multimedia1.html#>

Il Museo Nazionale delle Paste Alimentari. (t.y.). Nisan 15, 2024 Fondazione Vincenzo Agnesi: <https://www.fondazionevincenzoagnesi.it/storia-del-museo/>

Indian River Citrus Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Vero Heritage: <https://www.veroheritage.org/citrus-museum/>

International Vinegar Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 International Vinegar Museum: <https://www.internationalvinegarmuseum.com/>

Jeju Coffee Museum Baum. (t.y.). Mart 10, 2024 Visit Jeju: https://www.visitjeju.net/en/detail/view?contentsid=CNTS_000000000020003

JELL-O Gallery Museum! (t.y.). <https://doi.org/https://jellogallery.org/>

Jeonju Traditional Alcoholic Drink Museum. (2022, Ekim 11). Mart 15, 2024 Jeonju City Blog: <https://jeonjucity.kr/jeonju-korean-traditional-wine-museumjeonju-traditional-alcoholic-drink-museum-visited-bts/>

Jjangmyeon Museum. (t.y.). Nisan 18, 2024 Ijcf: <https://ijcf.or.kr/load.asp?subPage=522.05>

Kaffee Museum Caferama. (t.y.). Mart 9, 2024 Engadin: <https://www.engadin.ch/en/museums/kaffee-museum-caferama/>

Kaffeemuseum Burg. (t.y.). Mart 7, 2024 Kaffeemuseum Burg: <https://kaffeemuseum-burg.de/>

Kaffeemuseum Wien. (t.y.). Mart 7, 2024 Kaffeemuseum Wien: <http://www.kaffeemuseum.at/>

Kapurcuk Kültür ve Gastronomi Evi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Kapurcuk Kültür ve Gastronomi Evi: <https://kapurcuk.com/>

Karlic Tartufi Truffle Museum. (t.y.). Mart 29, 2024 Karlic Tartufi: <https://karlictartufi.shop/en/product/truffle-museum-ticket/>

Kars Peynir Müzesi (Zavot Eko Müze). (2022, Aralık 30). Nisan 28, 2024 Lezzet Arayanlara: <https://www.lezzetarayanlara.com/blog/icerik/kars-peynir-muzesi-zavot-eko-muze>

kaya kuzu. (t.y.). 2024 Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü: <https://www.mta.gov.tr/v3.0/bilgi-merkezi/kaya-tuzu>

Kiku-Masamune Sake Brewery Museum. (t.y.). Mart 23, 2024 Kiku-Masamune Sake Brewery Museum Brewing: <https://www.kikumasamune.co.jp/kinenkan/en/index.html>

Kinryo Sake Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 Nishino Kinryo: <https://www.nishino-kinryo.co.jp/en/museum/>

Kırbaç, K., & Bucak, T. (2022). Yerel gıda ürünlerinin sürdürülebilirliğinde gastronomi müzelerinin önemi: Kars Zavot Ekomüze örneği. *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(2), s. 581-603. <https://doi.org/https://doi.org/10.32572/guntad.1031621>

Kitchen Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Kitchen Museum: <https://kitchenmuseum.com.bd/>

Kitchen Museum. (t.y.). Nisan 27, 2024 Sally Lunns: <https://www.sallylunns.co.uk/kitchen-museum/>

Kota Damansara Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Kota Damansara Chocolate Museum: <https://chocolatemuseum.my/>

Köstem Zeytinyağı Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Köstem Zeytinyağı Müzesi: <https://kzmurla.com/>

Kunizakari Sake Culture Museum. (t.y.). Mart 25, 2024 Suntory: <https://www.suntory.co.jp/factory/yamazaki/facility/index.html?o20=true>

Kuo Yuan Ye Museum of Cake and Pastry. (t.y.). Nisan 12, 2024 Kuo Yuan Ye Museum of Cake and Pastry: https://www.kuos.com//museum/museum_yangmei.html

Kutman Şarap Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Kutman Şarapları: <http://www.kutmansaraplari.com/SarapMuzesi>

Küçükkömürler, S., Şırvan, N. B., & Sezgin, A. C. (2018). Dünyada ve Türkiye'de gastronomi turizmi. *Uluslararası Turizm Ekonomi ve İşletme Bilimleri Dergisi*, 2(2), s. 78-85. <https://www.ijtebs.org/index.php/ijtebs/article/view/234/209>

Kyoto Food Culture Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Kyoto Food Culture Museum: <http://www.kyo-ajiwaikan.com/>

La Azotea Museo del Café. (t.y.). Mart 7, 2024 Viaje con Cafe: <https://viajeconcafe.com/cafeteria/la-azotea-museo-del-cafe/>

La Cité du Vin. (t.y.). Mart 10, 2024 La Cité du Vin: <https://www.laciteduvin.com/fr>

Laima Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Laima Sokolades Muzejs: <https://www.laimasokoladesmuzejs.lv/en>

Le M. Musée du Vin Paris. (t.y.). Mart 15, 2024 Le M. Musée du Vin: <https://www.lemparis.com/>

Le Musée Art du Chocolat de Lisle-sur-Tarn. (t.y.). Nisan 8, 2024 Le Musée Art du Chocolat de Lisle-sur-Tarn: <https://www.chocolat-tarn.fr/>

Le Musée de la Bière et du Peket. (t.y.). Mart 20, 2024 Avauerie: <https://www.avouerie.be/le-musee-de-la-biere-et-du-peketo>

Le Musée de l'Abeille de l'Apiculture et du Miel. (t.y.). Nisan 27, 2024 Le Musée de l'Abeille de l'Apiculture et du Miel: <https://museedelabeille.com/>

Le Musée du Champignon à Saumur. (t.y.). Mart 29, 2024 Le Musée du Champignon à Saumur: <https://www.musee-du-champignon.com/>

Le Musée du Chocolat Bovetti. (t.y.). Nisan 10, 2024 Bovetti: <https://www.bovetti.com/fr/content/153-musee-du-chocolat>

Le Musée du Chocolat de la Confiserie Bromont. (t.y.). Nisan 7, 2024 Le Musée du Chocolat de la Confiserie Bromont: <https://www.lemuseeduchocolatdelaconfiseriebromont.com/>

Le Musée du Gâteau Basque. (t.y.). Nisan 10, 2024 Le Musée du Gâteau Basque: <https://www.legateaubasque.com/>

Le Musée du Miel de Lobbes. (t.y.). Nisan 26, 2024 Le Musée du Miel de Lobbes: <https://www.museedumiel.be/musee/>

Lectar Gingerbread Museum. (t.y.). Nisan 15, 2024 Museum Lectar: <https://www.lectar.com/lectar/museum-lectar/>

Lockhart Tea Museum. (2022, Mayıs 1). Mart 1, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Lockhart_Tea_Museum

Lokman, U., Yarmacı, N., & Gdl, H. (2022). Turizmde ekicilik unsuru olarak gastronomi müzeleri: Adatepe Zeytinyağı Müzesi rneęi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(1), s. 380-399. <https://doi.org/10.21325/jotags.2022.995>

Macau Tea Culture House. (t.y.). Mart 2, 2024 Macau Lifestyle: <https://macaulifestyle.com/city-guide/macau-tea-culture-house/>

Maison de la Truffe d'Occitanie. (t.y.). Mart 27, 2024 Maison de la Truffe d'Occitanie: <https://www.maisondelatruffedoccitanie.com/>

Maison de l'Absinthe. (t.y.). Mart 25, 2024 Maison de l'Absinthe: <https://maison-absinthe.ch/>

Manitoba Dairy Museum. (t.y.). Nisan 1, 2024 Bonjour Manitoba: <https://bonjourmanitoba.com/en/activites/manitoba-dairy-museum/>

Mankan, E. (2017). Destinasyon pazarlamasında çekici bir faktör olarak Türkiye'deki gastronomi müzeleri rneęi. *Journal of Turkish Studies*, 12(4), s. 641-654. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11449>

Mankan, E. (2017). Dünyadaki gastronomi müzeleri üzerine genel bir değerlendirme. *Journal of Turkish Studies*, 12(1), s. 157-176. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11339>

Markou Wine Museum. (t.y.). Mart 15, 2024 Markou Group: <https://ampelonesmarkougroup.gr/mouseio-oinou/>

Marmaris Bal Evi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Marmaris Bal Evi: <https://www.marmarisbalevi.com.tr/>

Marukin Soy Sauce Museum. (t.y.). Nisan 19, 2024 Marukin Soy Sauce Museum: http://moritakk.com/know_enjoy/shoyukan

Marzipan Museum. (t.y.). Nisan 12, 2024 Caf Niederegger: <https://www.niederegger.de/en/cafe-niederegger/marzipan-museum/>

MeBo Museum. (t.y.). Mart 17, 2024 MeBo Museum: <https://www.mebomuseum.it/en/>

Meningie Cheese Factory Museum. (t.y.). Nisan 4, 2024 Meningie: <https://www.meningie.com.au/business-directory/1737/meningie-cheese-factory-museum/>

Mentai Park. (t.y.). Nisan 27, 2024 Mentai Park: <https://mentai-park.com/ooarai/>

Mill House Cider Museum. (t.y.). Mart 23, 2024 Mill House Cider: <https://www.millhousecider.com/cider-museum>

Milwaukee Wisconsin Museum of Beer and Brewing. (t.y.). Mart 18, 2024 Milwaukee Wisconsin Museum of Beer and Brewing: <https://museumofbeerandbrewing.org/>

Mini Museo del Caff Italiano. (t.y.). Mart 10, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/minimuseodelcaffaitaliano/>

Moehrenmuseum. (t.y.). Mart 30, 2024 Raeren Tourismus: <https://www.raeren-tourismus.be/angebot/moehrenmuseum-berlotte/>

MOFAD: Museum of Food and Drink. (t.y.). Nisan 26, 2024 MOFAD: Museum of Food and Drink: <https://www.mofad.org/>

Mohren Brauerei Museum. (t.y.). Mart 17, 2024 Mohren Brauerei: <https://www.mohrenbrauerei.at/biererlebniswelt/museum/>

MOO: Museo dell'Olio e dell'Olio. (t.y.). Nisan 22, 2024 MUVIT: <https://www.muvit.it/museodellolio/>

MOOM: Matera Olive Oil Museum. (t.y.). Nisan 22, 2024 *MOOM: Matera Olive Oil Museum:* <https://www.moom.bio/language/en/>
Morettino Coffee Museum. (t.y.). Mart 8, 2024 *Morettino:* <https://morettino.com/global/en/coffee-museum>
Mosterdmuseum. (t.y.). Nisan 27, 2024 *Doesburgsche Mosterd:* <https://doesburgschemosterd.nl/museum/>
Mout- & Brouwhuis de Snoek. (t.y.). Mart 20, 2024 *Desnoek:* <https://www.desnoek.be/>
MUNAT: National Museum of Tequila. (2024, Ocak 18). Mart 22, 2024 *Wikipedia:* [https://en.wikipedia.org/wiki/National_Museum_of_Tequila#:~:text=The%20National%20Museum%20of%20Tequila,drink\)%20and%20an%20art%20center.](https://en.wikipedia.org/wiki/National_Museum_of_Tequila#:~:text=The%20National%20Museum%20of%20Tequila,drink)%20and%20an%20art%20center.)
Mundo Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 9, 2024 *Mundo Chocolate Museum:* <http://en.mucho.org.mx/>
MUPYP: Museum of Pulque and Pulquerias. (t.y.). Mart 26, 2024 *MUPYP: Museum of Pulque and Pulquerias:* <https://www.mupyp.mx/en/#welcome>
MUSA: Cervia Museo de Sale. (t.y.). Nisan 20, 2024 *MUSA: Cervia Museo de Sale:* <https://musa.comunecervia.it/en/home.html>
Musée de l'Huile d'Olive. (t.y.). Nisan 24, 2024 *Royere:* <https://www.royere.com/musee-huile-olive-luberon/>
Musée de l'Olivier-Espace Vignolis. (t.y.). Nisan 25, 2024 *Vignolis:* <https://www.vignolis.fr/fr/espace-vignolis/musee>
Musée de la Banane. (t.y.). Mart 28, 2024 *Musée de la Banane:* <https://museedelabanane.fr/en/>
Musée de la Truffe - Sarlat-la-Canéda. (t.y.). Mart 28, 2024 *Musée de la Truffe:* <https://www.museedelatruffe.com/>
Musée de la Truffe du Ventoux. (t.y.). Mart 28, 2024 *Provence Guide:* <https://www.provenceguide.com/patrimoines-culturels/mont-ventoux/musee-de-la-truffe-du-ventoux/provence-4598318-1.html>
Musée de la Vigne et du Vin Champagne. (t.y.). Mart 11, 2024 *Musée de la Vigne et du Vin Champagne:* <http://www.museedelavigneetduvin.com/>
Musée de la Vigne et du Vin Château d'Aigle. (t.y.). Mart 12, 2024 *Château d'Aigle:* <https://chateauaigle.ch/musee-de-la-vigne/>
Musée de la Vigne et du Vin de Basse-Auvergne. (t.y.). Mart 14, 2024 *Auvergne Centrefrance:* <http://www.auvergne-centrefrance.com/geotouring/musees/puy-de-dome/musee-vigne-et-vin-aubiere.html>
Musée de la Vigne et du Vin de Savoie. (t.y.). Mart 14, 2024 *Facebook:* <https://www.facebook.com/museevigneetvinsavoie/>
Musée de la Vigne et du Vin du Jura. (t.y.). Mart 14, 2024 *Arbois:* <https://www.arbois.fr/musee/musee-de-la-vigne-et-du-vin-du-jura/>
Musée de la Vigne et du Vin Gradignan. (t.y.). Mart 15, 2024 *Gradignan:* <https://www.gradignan.fr/culture/musees/musee-de-la-vigne-et-du-vin-395.html>
Musée de la Vigne et du Vin Lods. (t.y.). Mart 15, 2024 *Musée de la Vigne et du Vin Lods:* <http://www.museedelavigneetduvin-lods.fr/>
Musée de l'Absinthe. (t.y.). Mart 20, 2024 *Musée de l'Absinthe:* <http://www.musee-absinthe.com/>
Musée Départemental du Sel. (t.y.). Nisan 22, 2024 *Moselle Passion:* <https://www.mosellepassion.fr/index.php/animations/musee-du-sel>
Musée des Boissons. (t.y.). Mart 26, 2024 *Musée des Boissons:* <https://musee-boissons.com/>
Musée du Café. (t.y.). Mart 6, 2024 *Café Chaulet:* <https://www.cafe-chaulet.com/le-musee-du-cafe/>

Musée du Chocolat Chocolaterie du Drakkar. (t.y.). Nisan 7, 2024 Chocolaterie Drakkar: <https://musee-chocolat.com/>

Musée du Pain D'epices. (t.y.). Nisan 11, 2024 Pain D'epices: <https://www.paindepices-lips.com/musee-du-pain-d-epices/>

Musée du Sel. (t.y.). Nisan 22, 2024 Musée du Sel: <https://www.museedusel64.fr/>

Musée du Vin Brotte. (t.y.). Mart 15, 2024 Musée du Vin Brotte: <https://www.museeduvinbrotte.com/>

Musée du Vin et du Négoc de Bordeaux. (t.y.). Mart 13, 2024 Musée du Vin et du Négoc de Bordeaux: <https://www.museeduvinbordeaux.com/>

Musée Français de la Brasserie. (t.y.). Mart 16, 2024 Passion Brasserie: <https://passionbrasserie.com/>

Musée Haribo. (t.y.). Nisan 6, 2024 Musée Haribo: <https://www.museeharibo.fr/>

Musée Les Secrets du Chocolat. (t.y.). Nisan 6, 2024 Musée Les Secrets du Chocolat: <https://musee-du-chocolat.com/fr/>

Musée Vosgien de la Brasserie. (t.y.). Mart 19, 2024 Musée Vosgien de la Brasserie: <https://museevosgiendelabrasserie.com/>

Museo Arte y Vino. (t.y.). Mart 13, 2024 Museo Arte y Vino: <https://museoarteyvino.com/>

Museo de la Cuchillería de Albacete. (t.y.). Nisan 26, 2024 Museo de la Cuchillería de Albacete: <https://www.museocuchilleria.es/>

Museo de la Cultura del Olivo. (t.y.). Nisan 25, 2024 Turismo Baeza: <https://turismo.baeza.net/pois/museo-de-la-cultura-del-olivo/>

Museo de la Gastronomía del Ecuador. (t.y.). Nisan 27, 2024 Museo Restaurante Cuenca: <https://www.museorestaurantecuenca.com/>

Museo de la Miel de Málaga. (t.y.). Nisan 26, 2024 Museo de la Miel de Málaga: <https://www.museodelamiel.com/>

Museo de la Sidra de Asturias. (t.y.). Mart 23, 2024 Museo de la Sidra: <https://museodelasidra.com/es/>

Museo de la Sidra Vasca. (t.y.). Mart 23, 2024 Sagardoaren Lurraldea: <https://sagardoarenlurraldea.eus/es/museo-de-la-sidra/sagardoetxea-el-museo/>

Museo de la Verdura de Calahorra. (t.y.). Mart 27, 2024 Calahorra: <https://calahorra.es/lugar/museo-de-la-verdura-de-calahorra/>

Museo de la Vid y el Vino Bodega Redonda. (t.y.). Mart 12, 2024 Enoturismo Comunitat Valenciana: <https://enoturismo.comunitatvalenciana.com/enoturismo-comunitat-valenciana/recursos/museo-de-la-vid-y-el-vino-bodega-redonda>

Museo de las Ciencias del Vino de Almendralejo. (t.y.). Mart 11, 2024 Museo de las Ciencias del Vino de Almendralejo: <https://www.museovinoalmendralejo.com/>

Museo de Saleros y Pimenteros. (t.y.). Nisan 20, 2024 Museo de Saleros y Pimenteros: <https://museodesalerosypimenteros.com/>

Museo del Aceite en San Felices de los Gallegos. (t.y.). Nisan 23, 2024 El Lagar del Mudo: <https://www.ellagardelmudo.com/el-museo>

Museo del Aceite Hojiblanca. (t.y.). Nisan 23, 2024 Antequera: <https://www-antequera-es.translate.goog/municipio/la-ciudad/patrimonio/museos/Museo-del-Aceite-Hojiblanca>

Museo del Balsamico Tradizionale. (t.y.). Nisan 16, 2024 Museo del Balsamico Tradizionale: <https://www.museodelbalsamicotradizionale.org/en/home-en/>

Museo del Cacao Cuenco. (t.y.). Nisan 9, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/museodelcacaocuenco/>

Museo del Café Córdoba Renace. (t.y.). Mart 7, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/MuseoCafeCordobaRenace>

Museo del Café de Poerto Rico. (t.y.). Mart 7, 2024 Facebook:

<https://www.facebook.com/museodelcafepr/>
Museo del Caff  Dersut. (t.y.). Mart 7, 2024 Dersut: <https://www.dersut.it/museo-caffe>
Museo del Chocolate de Astorga. (t.y.). Nisan 9, 2024 Ayuntamiento de Astorga: <https://www.aytoastorga.es/turismo-y-ocio/MUCHA/index.html>
Museo del Chocolate Havana. (t.y.). Nisan 9, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/p/Museo-del-Chocolate-100063505213203/>
Museo del Cioccolato Norma. (t.y.). Nisan 9, 2024 Museo del Cioccolato: <https://museodelcioccolato.com/>
Museo del Culatello. (t.y.). Nisan 2, 2024 Musei del Cibo: <https://culatellodizibello.museidelcibo.it/>
Museo del Fungo Porcino di Borgotaro. (t.y.). Mart 28, 2024 Musei del Cibo: <https://fungoporcinodiborgotaro.museidelcibo.it/>
Museo del Jamón de Monesterio. (t.y.). Nisan 2, 2024 Museo del Jamón de Monesterio: <http://www.museodeljamondemonesterio.com/index/index.html>
Museo del Jamón. (t.y.). Nisan 2, 2024 Museo del Jamón: <https://museodeljamon.es/en/>
Museo del Miele. (t.y.). Nisan 26, 2024 Museo del Miele: <https://www.museodelmiele.com/>
Museo del Pamigiano Reggiano. (t.y.). Nisan 2, 2024 Musei del Cibo: <https://parmigianoreggiano.museidelcibo.it/en>
Museo del Pane Forte. (t.y.). Nisan 11, 2024 Museo del Pane Forte: <https://www.museodelpaneforte.it/il-museo/>
Museo del Parmigiano Reggiano. (t.y.). Nisan 2, 2024 Musei del Cibo: <https://parmigianoreggiano.museidelcibo.it/>
Museo del Peperoncino. (t.y.). Mart 27, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/people/Il-Museo-del-Peperoncino/100063558491331>
Museo del Pomodoro. (t.y.). Mart 28, 2024 Musei del Cibo: <https://pomodoro.museidelcibo.it/>
Museo del Prosciutto di Parma. (t.y.). Nisan 2, 2024 Musei del Cibo: <https://prosciuttodiparma.museidelcibo.it>
Museo del Txakoli-Txakolingunea. (t.y.). Mart 23, 2024 Bizkaikoa: <https://bizkaikoa.bizkaia.eus/detalleContenido.asp?id=250&t=1>
Museo del Vino - Museu de Peralada. (t.y.). Mart 13, 2024 Museu Castell Peralada: <http://www.museucastellperalada.com/es/museo/museo-del-vino/>
Museo del Vino de Almonte. (t.y.). Mart 12, 2024 Asociación Museos del Vino de España: <https://www.museosdelvino.es/museos/museo-del-vino-de-almonte/>
Museo del Vino de Bullas. (t.y.). Mart 12, 2024 Museos del Vino de Espana: <https://www.museosdelvino.es/museos/museo-del-vino-de-bullas/>
Museo del Vino de Ronda. (t.y.). Mart 13, 2024 Museo del Vino de Ronda: <https://www.museodelvinoderonda.com/visita-con-degustacion.html>
Museo del Vino de Valdepeñas. (t.y.). Mart 14, 2024 Museo del Vino de Valdepeñas: <https://museodelvinovaldepenas.es/>
Museo del Vino El Grifo. (t.y.). Mart 14, 2024 El Grifo: <https://elgrifo.com/el-museo/>
Museo del Vino Jumilla. (t.y.). Mart 14, 2024 Museo del Vino Jumilla: <https://museodelvinojumilla.com>
Museo dell'Olio Carlo Carli. (t.y.). Nisan 25, 2024 Museo dell'Olio Carlo Carli: <http://www.museodellolivo.com/>
Museo della Frutta. (t.y.). Mart 28, 2024 Museo della Frutta: <https://www.museodellafrutta.it/>
Museo della Grappa. (t.y.). Mart 24, 2024 Poli Grappa: <https://www.poligrappa.com/ita/poli-museo-della-grappa.php>

Museo della Pasta. (t.y.). Nisan 14, 2024 Musei del Cibo: <https://pasta.museidelcibo.it/>

Museo dell'Olio di CantinArte. (t.y.). Nisan 23, 2024 CantinArte: <http://cantinarte.com/museo.php?lang=>

Museo dell'Olio. (t.y.). Nisan 23, 2024 Museo dell'Olio: <https://www.museum.it/>

Museo do Vinho Galicia. (t.y.). Mart 15, 2024 Facebook: https://www.facebook.com/museodovinho/?locale=pt_BR

Museo Etnografico de la Lecheria. (t.y.). Nisan 12, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/people/Museo-Etnogr%C3%A1fico-de-la-lecher%C3%ADa/100063725734544/>

Museo Gastronomico. (2023, Temmuz 3). Nisan 26, 2024 Ir Barcelona: <https://irbarcelona.com/museos-de-barcelona/museo-gastronomico/>

Museo Hojiblanca. (t.y.). Nisan 24, 2024 Visita Costa del Sol: <https://www.visitacostadelsol.com/malaga-costa-del-sol/cultura/museos-y-teatros/museo-hojiblanca-p11611>

Museo Nacional del Cacao. (t.y.). Nisan 10, 2024 Museo Nacional del Cacao: <https://museocacao.com/>

Museo Provincial del Vino de Valladolid. (t.y.). Mart 14, 2024 Museos del Vino de Espana: <https://www.museosdelvino.es/museos/museo-provincial-del-vino-de-valladolid/>

Museo Torre del Vino de Socuéllamos. (t.y.). Mart 14, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/museotorredelvinosocuellamos/>

Museu da Cerveja. (t.y.). Mart 16, 2024 Museu da Cerveja: <https://www.museudacerveja.pt/>

Museu da Oliveira e do Azeite. (t.y.). Nisan 22, 2024 Mirendela: <https://www.cm-mirandela.pt/p/moa>

Museu de la Xocolata. (t.y.). Nisan 7, 2024 Museu de la Xocolata: <https://www.museuxocolata.cat/>

Museu del Pa de Tona. (t.y.). Nisan 15, 2024 Catalunya: <https://www.catalunya.com/ca/continguts/patrimoni-cultural/museu-del-pa-de-tona-17-16001-573661>

Museu del Suro. (t.y.). Mart 28, 2024 Museu del Suro: <https://museudelsuro.cat/>

Museu do Azeite Bobadela. (t.y.). Nisan 23, 2024 Museu do Azeite: <https://museudoazeite.com/>

Museu do Café Santos. (t.y.). Mart 8, 2024 Museu do Café: <https://www.museudocafe.org.br/>

Museu do Douro. (t.y.). Mart 10, 2024 Museu do Douro: <https://www.museudodouro.pt/>

Museu do Pao. (t.y.). Nisan 14, 2024 Museu do Pao: <https://www.museudopao.pt/>

Museu do Vinho Bairrada. (t.y.). Mart 13, 2024 Municipio de Anadia: https://www.cm-anadia.pt/pages/784?poi_id=100

Museu do Vinho de Alcobaça. (t.y.). Mart 14, 2024 Facebook: https://www.facebook.com/MuseudoVinhodeAlcobaca/?locale=pt_BR

Museu do Vinho do Pico. (t.y.). Mart 14, 2024 Museu Pico Azores: <http://www.museu-pico.azores.gov.pt/museu/museu-do-vinho/>

Museu do Vinho e da Vinha. (t.y.). Mart 13, 2024 Cultura Madeira: <https://cultura.madeira.gov.pt/museu-do-vinho-e-da-vinha.html>

Museu Regional do Vinho. (2021, Mart 10). Mart 12, 2024 Renonda: <https://www.cm-redondo.pt/loais/museu-regional-do-vinho/>

Museum Brot und Kunst. (t.y.). Nisan 14, 2024 Museum Brot und Kunst: <https://museumbrotundkunst.de/en>

Museum Kimchikan. (t.y.). Nisan 19, 2024 Museum Kimchikan:

<https://www.kimchikan.com/>
Museum of Beer San Diego. (t.y.). Mart 16, 2024 V Three Studios:
<https://www.vthreestudios.com/museum-of-beer-1>
Museum of Chocolate. (2024, Ocak 17). Nisan 8, 2024 Wikipedia:
[https://en.wikipedia.org/wiki/Museum_of_Chocolate_\(Pokrov\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Museum_of_Chocolate_(Pokrov))
Museum of Cider Hereford. (t.y.). Mart 25, 2024 Museum of Cider:
<https://www.cidermuseum.co.uk/>
Museum of Drinking Water. (t.y.). Nisan 26, 2024 Water Park:
<https://waterparken.water.gov.taipei/cp.aspx?n=1C14F8279CF33E8F>
Museum of Food and Culture. (t.y.). Nisan 25, 2024 Museum of Food and Culture:
<https://www.museumoffoodandculture.org/>
Museum of Ice Cream. (t.y.). Nisan 26, 2024 Museum of Ice Cream:
<https://www.museumoficecream.com/>
Museum of Russian Vodka. (tarih yok). Mart 24, 2024 Stroganof Group:
<https://en.stroganoffgroup.ru/restaurants/muzey-russkoy-vodki/>
Museum of Sake. (t.y.). Mart 23, 2024 Museum of Sake:
<https://www.museumofsake.co.uk/>
Museum of Samos Wine. (t.y.). Mart 14, 2024 Samos Wine:
<https://www.samoswine.gr/en/winemaking-facilities-museum-of-samos-wine/>
Museum of the History of Vodka. (2019, Ocak 15). Mart 25, 2024 Trip:
<https://www.trip.com/review/TA/museum-of-the-history-of-vodka-22951374-646257188/>
Museum of the Olive and Greek Olive Oil. (t.y.). Nisan 24, 2024 Piop:
<https://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Elias-Kai-Ellinikou-Ladiou/to-mouseio.aspx>
Museum of Torun Gingerbread. (t.y.). Nisan 15, 2024 Muzeum Torun:
<https://muzeum.torun.pl/en/the-museum-of-torun-gingerbread/>
Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Wocorlondo: <https://wocorlando.com/visit-the-museum/>
Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Fabrica do Chocolaté:
<https://www.fabricadochocolate.com/en/Menu/Museum.aspx>
Museum. (t.y.). Mart 21, 2024 Nakano Shuzou: <https://www.nakanoshuzou.jp/museum/>
Museum Van Kleef. (t.y.). Mart 20, 2024 Museum Van Kleef:
<https://www.museumvankleef.nl/>
Museums, The Original Pizza Hut Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Wichita State University: <https://www.wichita.edu/museums/pizzahutmuseum/index.php>
Museums: ABA National Brewery Museum. (t.y.). Mart 16, 2024 Potosi Brewery Company: <https://www.potosibrewery.com/museums/national-brewery-museum/>
Mushroom Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Facebook:
<https://www.facebook.com/people/Mushroom-Museum/100057439809619/>
MUTEM: El Museo del Tequila y el Mezcal. (t.y.). Mart 22, 2024 MUTEM: El Museo del Tequila y el Mezcal: <http://www.mutemgaribaldi.mx/museo.html>
Mutfak Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi:
<https://www.sanliurfa.bel.tr/icerik/70/28/mutfak-muzesi>
MUVIT: Museo del Vino. (t.y.). Mart 13, 2024 MUVIT:
<https://www.muivit.it/museodelvino/>
Muzej Gljiva. (t.y.). Nisan 25, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/people/Muzej-gljiva/100057439809619/>
Muzeum Chleba. (t.y.). Nisan 12, 2024 Muzeum Chleba: <https://muzeum-chleba.pl/>
Muzeum Obwarzanka. (t.y.). Nisan 13, 2024 Muzeum Obwarzanka:
<https://www.muzeumobwarzanka.com/?lang=en>

Muzeum Pezinok. (tarih yok). Nisan 14, 2024 Muzeum Pezinok: <https://www.muzeumpezinok.sk/en>

Muzeum Polskiej Wodki. (t.y.). Mart 23, 2024 Muzeum Polskiej Wodki: <https://muzeumpolskiejwodki.pl/>

Muzeum Pyry. (t.y.). Mart 26, 2024 Muzeum Pyry: <https://muzeumpyry.pl/>

Muzeum Torunskiego Piernika. (t.y.). Nisan 13, 2024 Muzeum Torun: <https://muzeum.torun.pl/muzeum-torunskiego-piernika/>

Muзей Khleba. (t.y.). Nisan 12, 2024 Muzey Khleba: <https://muzei-xleb.ru/>

National Biermuseum de Boom. (t.y.). Mart 16, 2024 National Biermuseum de Boom: <https://www.biermuseum.nl/>

National Bread Museum. (t.y.). Nisan 10, 2024 National Bread Museum: <https://www.nationalbreadmuseum.org/>

National Dairy Shrine Museum. (t.y.). Nisan 1, 2024 Dairy Shrine: <https://dairyshrine.org/museum/>

National Mustard Museum. (t.y.). Nisan 18, 2024 National Mustard Museum: <https://mustardmuseum.com/>

Natsuki Kikuya Museum of Sake. (t.y.). Mart 22, 2024 Museum of Sake: <https://www.museumofsake.co.uk/>

Natural History Museum of Meteora and Mushroom Museum. (t.y.). Mart 27, 2024 Meteora Museum: <https://meteoramuseum.gr/>

Neue Ständige Ausstellung im Unteren Sachsen Spargelmuseum. (t.y.). Mart 28, 2024 Museum Nienburg: <https://www.museum-nienburg.de/portal/seiten/neue-dauerausstellung-im-niedersaechsischen-spargelmuseum-1074-1.html>

Nieheimer Biermuseum. (t.y.). Mart 20, 2024 Nieheimer Bier: <https://www.nieheimer-bier.de/index.php/besucher>

Niigata Rice Cracker Museum. (t.y.). Nisan 18, 2024 Enjoy Niigata: <https://enjoyniigata.com/en/spot/9890>

North Carolina Craft Beverage Museum. (t.y.). Mart 17, 2024 North Carolina Craft Beverage Museum: <https://ncbevmuseum.com/>

Nuestro Museo del Chocolate. (t.y.). Nisan 6, 2024 Chocolates Comes: <https://chocolatescomes.com/museo/>

Oleatrium. (t.y.). Nisan 28, 2024 Oleatrium: <https://www.oleatrium.com/>

Oleificio Cisano Olive Oil Museum. (t.y.). Nisan 22, 2024 Oleificio Cisano Olive Oil Museum: <https://www.museum.it/en/>

Olive Oil Museum. (t.y.). Nisan 23, 2024 Ermionis: https://ermionis.gr/oil_museum_.html

Omkafe Museum. (t.y.). Mart 7, 2024 Omkafe: <https://www.omkafe.com/en/visita-omkafe>

Omrak, H. (2019, Mart 4). *Dünya pazarlarında değerli olan mantarlar ülkemizde de yetiştiriyor.* Türk Tarım: <http://www.turktarim.gov.tr/Haber/225/dunya-pazarlarinda-degerli-olan-mantarlar-ulkemizde-de-yetisiyor>

Original McDonald's Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/OriginalMcDonaldsMuseum/>

Oscar Getz Museum of Whiskey History. (t.y.). Mart 21, 2024 Oscar Getz Museum of Whiskey History: <https://www.oscargetzwhiskeymuseum.com/>

Ostfriesenbraeu Brauereimuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Ostfriesenbraeu: <https://www.ostfriesenbraeu.de/brauereimuseum/>

Ostfriesisches Teemuseum Norden. (t.y.). Mart 2, 2024 Ostfriesisches Teemuseum Norden: <https://teemuseum.de/>

Osulloc Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 Osulloc: <https://us.osulloc.com/osulloc-tea-museum>

Otokoyama Sake Brewery Museum. (t.y.). Mart 17, 2024 Otokoyama:

<https://www.otokoyama.com/museum/en/>

Our History: Maffra Sugar Beet Museum. (t.y.). Nisan 8, 2024 Maffra: <https://www.maffra.net.au/our-history/sugar-beet-museum/>

Our Museum: Cheese World Museum. (t.y.). Nisan 1, 2024 Cheese World: <https://www.cheeseworld.com.au/en/our-heritage/museum>

Özdemir, S. (2023). Gastronomi müzeleri: mutfak kültürü mirasının keşfi. K. Gencer, & H. Yazıt (Dü) içinde, *Gastronomi ve mutfak sanatları üzerine güncel araştırmalar-I* (s. 165-185). Özgür Yayınları. <https://doi.org/https://doi.org/10.58830/ozgur.pub400>

Pagos del Rey Museo del Vino. (t.y.). Mart 15, 2024 Pagos del Rey Museo del Vino: <https://www.pagosdelreymuseodelvino.com/>

Palacio del Cid. Museo del Vino de Requena. (t.y.). Mart 14, 2024 Ayuntamiento de Requena: <https://www.requena.es/enlace/palacio-del-cid-museo-del-vino-requena>

Parma Museo del Vino. (t.y.). Mart 12, 2024 Musei del Cibo: <https://vino.museidelicibo.it/>

Pelit Çikolata Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Pelit Çikolata Müzesi: <https://www.peliticikolatamuse.com/>

Phillips Mushroom Museum. (t.y.). Mart 27, 2024 The Woodlands at Phillips: <https://www.thewoodlandsatphillips.com/mushroom-exhibit>

Pilsen Brewery Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Visit Pilsen: <https://www.visitpilsen.eu/location/brewery-museum/>

Ping Huang Coffee Museum. (2023, Mart 19). Mart 7, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Ping_Huang_Coffee_Museum

Pinglin Tea Industry Museum of New Taipei City. (t.y.). Mart 2, 2024 Pinglin Tea Industry Museum of New Taipei City: <https://www.tea.ntpc.gov.tw/xmdoc/cont?xsmsid=0G26654134789541619>

Pizza Brain's Museum of Pizza Culture. (t.y.). Nisan 26, 2024 Pizza Brain: <https://www.pizzabrain.org/museum>

Potato Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Wine Food Emilia Romagna: <https://www.winefoodemiliaromagna.com/taste-museums/potato-museum>

Potato World. (t.y.). Mart 26, 2024 Potato World: <https://www.potatoworld.ca/>

Prague Beer Museum. (t.y.). Mart 16, 2024 Prague Beer Museum: <https://praguebeermuseum.cz/cz/>

Prosciutto di Parma. (t.y.). Nisan 1, 2024 Musei del Cibo: <https://prosciuttodiparma.museidelicibo.it/>

Queensland Dairy and Heritage Museum. (t.y.). Nisan 3, 2024 Queensland Dairy and Heritage Museum: <https://www.qlddairyheritagemuseum-murgon.com.au/>

Qvevri and Qvevri Wine Museum. (t.y.). Mart 12, 2024 Georgian Museums: <https://georgianmuseums.ge/en/product/qvevri-and-qvevri-wine-museum-2/>

R. Jelínek Original Czech Distillery Slivovitz Museum. (t.y.). Mart 25, 2024 R. Jelínek Original Czech Distillery Slivovitz Museum: <https://slivovitzmuseum.com/>

Rahiya Baharat Müzesi. (t.y.). Nisan 30, 2024 Instagram: <https://www.instagram.com/rayihamuze/>

Rapsani Wine and Wine Museum. (t.y.). Mart 14, 2024 Go Temp: <https://gotempi.gr/must-see/must-visit/museums-visiting-places/wine-museum-vineyard-rapsani/?lang=en>

Redpath Sugar Museum. (t.y.). Nisan 9, 2024 Redpath Sugar: <https://www.redpathsugar.com/contact/museum>

Resources, Standards and Guidelines, Museum Definition. (2022, Ağustos 24). Şubat 21, 2024 International Council of Museums: <https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/museum-definition/>

Rogalowe Muzeum Poznania. (t.y.). Nisan 15, 2024 Rogalowe Muzeum: <http://rogalowemuzeum.pl/>

- Safranbolu Çikolata Müzesi.* (t.y.). Nisan 28, 2024 My Chocolate: <https://mychocolate.com.tr/safranbolu>
- Saint Petersburg Museum of Bread.* (t.y.). Nisan 15, 2024 Saint Petersburg: <http://www.saint-petersburg.com/museums/museum-of-bread/>
- Salmuseum Bad Suelze.* (t.y.). Nisan 22, 2024 Salmuseum Bad Suelze: <https://www.salzmuseum-badsuelze.de/>
- Saltık, I. A., & Yıldız, M. (2019). Kültür turizminin yeni meyvesi: Zeytinyağı müzeleri üzerine bir araştırma. 6(2), s. 147-160. <https://doi.org/https://doi.org/10.31771/jtr.2019.22>
- San Giovanni d'Asso Museo del Tartufo e Centro di Documentazione.* (t.y.). Mart 27, 2024 Museisenesi: <https://www.museisenesi.org/museo/museo-del-tartufo-e-centro-di-documentazione/>
- Sanders Cafe and Museum.* (t.y.). Nisan 26, 2024 Sanders Cafe and Museum: <https://www.sanderscafe.com/>
- Sandıkçı, M., Mutlu, A. S., & Mutlu, H. (2019). Mutfak müzelerinin sergileme şekilleri ve turist rehberlerinin etkisi: Şanlıurfa Hacıbanlar Evi Mutfak Müzesi örneği. *Turist Rehberliği Dergisi*, 2(2), s. 104-112. <https://doi.org/https://doi.org/10.34090/tured.656879>
- Sandıkçı, M., Mutlu, A. S., & Mutlu, H. (2019). Türkiye'deki gastronomi müzelerinin turistik sunum farklılıkları açısından araştırılması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68). <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2019.3907>
- Sandıkçı, M., Mutlu, A. S., & Mutlu, H. (2023). Emine Göğüş Mutfak Müzesi sergileme şekilleri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7(4), s. 3045-3059. <https://doi.org/https://doi.org/10.21325/jotags.2019.515>
- Santorini Wine Museum.* (t.y.). Mart 14, 2024 Santorini Wine Museum: <https://santoriniwinemuseum.com/>
- Sapporo Brewery Museum.* (t.y.). Mart 16, 2024 Sapporo Beer: https://www.sapporobeer.jp/english/brewery/s_museum/
- Sarıhan, Ç. Y. (2021). *Sürdürülebilir gastronomi turizminde gastronomi müzelerinin rolü: Türkiye örneği. (Tez No. 691061) [Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi].* Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarıışık, M., & Özbay, G. (2015). Gastronomi turizmi üzerine bir literatür incelemesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 26(2), s. 264-278. <https://doi.org/https://doi.org/10.17123/atad.vol26iss218417>
- Savaşkan, Y. (2021). Türkiye'deki gastronomi müzelerine genel bakış. *Journal of Tourism Studies*, 3(2), s. 61-78. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2070714>
- Sawanotsuru Sake Museum.* (t.y.). Mart 25, 2024 Sawanotsuru: <https://www.sawanotsuru.co.jp/site/company/siryokan/?wovn=en>
- Schaerbeek Beer Museum.* (t.y.). Mart 18, 2024 Brussels Museums: <https://www.brusselsmuseums.be/en/museums/beer-museum-of-schaerbeek>
- Schimpff's Candy Museum.* (t.y.). Nisan 8, 2024 Schimpff's Confectionery: <http://www.schimpffs.com/museum.html>
- Schokoladenmuseum Dresden.* (t.y.). Nisan 8, 2024 Camondas: <https://camondas.de/schokoladenmuseum/>
- Schokoladenmuseum Lindt.* (t.y.). Nisan 8, 2024 Schokoladenmuseum Lindt: <https://www.schokoladenmuseum.de/>
- Schokomuseum Wien.* (t.y.). Nisan 8, 2024 Schokomuseum Wien: <https://schokomuseum.at/de/>
- Senac, Museu da Gastronomia Baiana.* (t.y.). Nisan 26, 2024 Senac, Museu da

Gastronomia Baiana: <http://www.ba.senac.br/museu>

Seogwipo Citrus Museum. (t.y.). Mart 27, 2024 Visit Jeju: https://www.visitjeju.net/en/detail/view?contentsid=CONT_000000000500019

Serbian Museum of Bread. (t.y.). Nisan 14, 2024 Serbian Museum of Bread: <https://www.muzejhleba.rs/museum-of-bread.htm>

Sezgin, A. C., & Akbıyık, T. (2021). Dünyadaki gastronomi müzelerinin tematik analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 9(1), s. 153-184. <https://doi.org/10.21325/jotags.2021.783>

Sezgin, A. C., & Şanlıer, N. (2018). Sürdürülebilir turizm kapsamında gastronomi müzelerinin değerlendirilmesi. F. Yamaner, & E. Eyuboğlu (Dü) içinde, *İnsan, toplum ve spor bilimleri araştırma örnekleri* (s. 215-235). Nobel.

Shark Museum. (t.y.). Nisan 3, 2024 Bjarnarhöfn: <https://bjarnarhofn.is/shark-museum/>

Shin-Yokohama Ramen Museum. (t.y.). Nisan 18, 2024 Shin-Yokohama Ramen Museum: <https://www.raumen.co.jp/english/>

Shizuoka Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 Shizuoka Tea Museum: https://tea-museum.jp/index_en.html

Shumava Brewing Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Shumava Brewing Museum: <http://www.en.muzeum-desenice.cz/>

Sichuan-Cuisine Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 China Dİscovery: <https://www.chinadiscovery.com/sichuan/chengdu/sichuan-cuisine-museum.html>

Silky Oak Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 6, 2024 Silky Oak Chocs: <https://silkyoakchocs.co.nz/>

Sir Frank Hutson Sugar Museum. (t.y.). Nisan 8, 2024 Visit Barbados: <https://www.visitbarbados.org/sir-frank-hutson-sugar-museum>

Sisternas Museo del Vino. (t.y.). Mart 10, 2024 Museo de Sisternas: <http://www.museosisternas.com/>

Small Carpathian Museum. (2024, Ocak 23). Mart 12, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Small_Carpathian_Museum

Solana Nin Museum And House of Salt. (t.y.). Nisan 21, 2024 Solana Nin Museum And House of Salt: <https://www.solananin.hr/en/about-us/museum-and-house-of-salt/>

Soruç, K. (2021). *Mutfak kültürünün sürdürülebilirliğinde gastronomi müzelerinin rolü. (Tez No. 696310) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.*

Southern Food and Beverage Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 National Food & Beverage Foundation: <https://www.southernfood.org/sofab>

Soya Mixed Meat Museum. (t.y.). Aralık 13, 2023 Soya Mixed Meat Museum: <https://museum.de-food.com.tw/chinese.asp>

Sözlük. (t.y.). Mart 10, 2024 Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/>

SPAM Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 SPAM: <https://www.spam.com/museum>

Spargelmuseum Beelitz. (t.y.). Mart 27, 2024 Stadt Beelitz: <https://beelitz.de/spargelmuseum/>

Spicy's Gewürzmuseum. (t.y.). Nisan 28, 2024 Spicy's Gewürzmuseum: <https://www.spicys.de/>

Spring Onion Culture Museum. (2022, Mart 2). Mart 28, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Spring_Onion_Culture_Museum

Sprit Museum. (t.y.). Mart 22, 2024 Sprit Museum: <https://spritmuseum.se/>

Stichting de Klokgevel Steenbergen Koffie en Thee Museum. (t.y.). Mart 6, 2024 Stichting de Klokgevel Steenbergen: <https://koffieverzameling.nl/thee-verzameling-theemutsen-bezoekers/>

Stiegl Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Brauwelt: <https://www.brauwelt.at/museum/>

Strataca Kansas Underground Salt Museum. (t.y.). Nisan 22, 202 Strataca Kansas Underground Salt Museum: <https://underkansas.org/>

Szamos Cholocate Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 Csokolade Muzeum: <http://www.csokolademuzeum.hu/>

Şahin, Ö., & Aydın, A. (2021). Kültürel, gastronomik ve turistik değer: Muğla'da arıcılık ve Özel Muğla Arıcılık Müzesi örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), s. 459-473. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2021.674>

Şarap Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 Kutman Şarapları: <http://www.kutmansaraplari.com/verify?ReturnUrl=/SarapMuzesi>

Şengül, S., & Kurnaz, A. (Dü). (2021). *Gastronomi turizmi kavramlar, ilkeler ve uygulamalar*. Detay Yayıncılık.

Şeyhanlıoğlu, H. Ö., Duman, H., & Arıca, R. (2023). Türkiye'de yer alan gastronomi müzelerinin tematik analizi. *Toplum, Ekonomi ve Yönetim Dergisi*, 4(Özel), s. 121-142. <https://doi.org/https://doi.org/10.58702/teyd.1352183>

Şimşek, G. B., & Ayyıldız, A. Y. (2023). Gastronomi temalı müzelerdeki ziyaretçi deneyimlerinin hizmet hataları yönünden incelenmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(2), s. 266-283. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1241>

TABASCO Museum. (t.y.). Nisan 25, 2024 TABASCO Museum: <https://www.tabasco.com/visit-avery-island/tabasco-tour/>

Taiwan Hualien Sweet Potato Cultural Museum. (t.y.). Mart 29, 2024 HCCC: <https://www.hccc.gov.tw/en-us/Local-Cultural-Hall/61/Taiwan-Hualien-Sweet-Potato-Cultural-Museum>

Taiwan Mochi Museum. (t.y.). Nisan 15, 2024 Taiwan Mochi Museum: <https://www.taiwanmochi.com.tw/en/>

Taiwan Nougat Creativity Museum. (2021, Kasım 16). Nisan 7, 2024 Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Taiwan_Nougat_Creativity_Museum

Takara Sake Museum. (t.y.). Mart 25, 2024 Takara Sake: <https://www.takarasake.com/museum/>

Takihama Salt Museum. (t.y.). Nisan 21, 2024 Shikoku Tours: <https://shikokutours.com/points-of-interest/ehime/takihama-salt-museum/>

Tata Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 Kerala Tourism: <https://www.keralatourism.org/munnar/tata-tea-museum.php>

Tbilisi Wine Museum. (t.y.). Mart 12, 2024 Facebook: <https://www.facebook.com/tbilisiwinemuseum>

Tematik Mutfak Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 202 T.C. Kültür Bakanlığı Kahramanmaraş İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü: <https://kahramanmaras.ktb.gov.tr/TR-233507/tematik-mutfak-muzesi.html>

Tenfu Tea Museum. (2024, Şubat 23). Mart 2, 2024 Wikipedi: https://en.wikipedia.org/wiki/China_National_Tea_Museum

Teng Feng Fish Ball Museum. (t.y.). Nisan 16, 2024 New Taipei: <https://newtaipei.travel/en/Shop/Detail/208171>

Terra Oleum-Museo Activo del Aceite de Oliva Y La Sostenibilidad. (t.y.). Nisan 22, 2024 Terra Oleum: <http://www.terraoleum.es/>

The Andong-Soju & Traditional Food Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 Andong Soju: <https://www.andongsoju.com:2033/eng/sub5/sub1.asp>

The Bread for Social Change Museum. (t.y.). Nisan 11, 2024 The Bread for Social Change Museum: <https://www.breadmuseum.bg/welcome/#:~:text=The%20Bread%20for%20Social%20Change,for%20Social%20Change%20Cultural%20Route.>

The British Tea Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 The British Tea Museum:

<https://www.thebritishteamuseum.com/>
The Butter Museum. (t.y.). Nisan 1, 202 The Butter Museum: <https://thebuttermuseum.com/>
The Canadian Potato Museum. (t.y.). Mart 29, 2024 The Canadian Potato Museum: <https://canadianpotatomuseum.com/>
The Chios Mastic Museum. (t.y.). Nisan 20, 202 Piop: <https://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Mastixas/to-mouseio.aspx>
The Chocolate Museum. (t.y.). Nisan 8, 2024 The Chocolate Museum: <https://www.thechocolatemuseum.co.uk/>
The Chocolate Story. (t.y.). Nisan 7, 2024 WOW: <https://www.wow.pt/en/museums/the-chocolate-story>
The Cola Café and Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Toodyay: <https://www.toodyay.wa.gov.au/visit-toodyay/see-do/eat-drink/cola-cafe.aspx>
The Cyprus Wine Museum. (t.y.). Mart 15, 2024 The Cyprus Wine Museum: <https://www.cypruswinemuseum.com/>
The Dessert Museum. (t.y.). Nisan 7, 2024 The Dessert Museum: <https://www.thedessertmuseum.com/>
The Escoffier Museum of Culinary Art. (t.y.). Nisan 25, 2024 The Escoffier Museum of Culinary Art: <https://en.musee-escoffier.com/>
The Hershey Story. (t.y.). Nisan 8, 2024 The Hershey Story: <https://hersheystory.org/>
The Milk Honey and Grain Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Go Great Barrier Island: <https://www.greatbarrierislandtourism.co.nz/milk-grain-and-honey/>
The Museum of Industrial Olive Oil Production of Lesvos. (t.y.). Nisan 23, 2024 Piop: <https://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Biomixanikis-Eleourgias/to-mouseio.aspx>
The Museum of the American Cocktail. (t.y.). Nisan 27, 2024 National Food and Beverage Foundation.
The Museum. (t.y.). Mart 4, 2024 Piop: <https://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Elias-Kai-Ellinikou-Ladiou/to-mouseio.aspx#>
The Potato Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 The Potato Museum: <https://potatomuseum.com/>
The Salt and Pepper Shaker Museum. (t.y.). Nisan 27, 2024 The Salt and Pepper Shaker Museum: <https://thesaltandpeppershakermuseum.com/>
The World Carrot Museum. (t.y.). Mart 30, 2024 Web Archive: <https://web.archive.org/web/20220928195840/http://www.carrotmuseum.co.uk/>
The World of Coca Cola. (t.y.). Nisan 25, 2024 The World of Coca Cola: <https://www.worldofcoca-cola.com/>
The World of Coffee Museum. (t.y.). Mart 8, 2024 The World of Coffee Museum: <https://baotangthegioicaphe.com/en-US/home>
The World of Ouzo Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 The World of Ouzo: <https://www.theworldofouzo.gr/en/ouzo-plomari/ouzo-museum.php>
Theefabriek Theemuseum. (t.y.). Mart 3, 2024 Theefabriek: <https://www.theefabriek.nl/theemuseum/>
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Hatay Valiliği: <http://www.hatay.gov.tr/tibbi-ve-aromatik-bitkiler-muzesi>
Tohumcu, S. A., & Savsa, G. S. (2023). Ayvalık Zeytin Müzesi sergileme şekillerinin incelenmesi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 11(2), s. 1600-1620. <https://doi.org/10.21325/jotags.2023.1258>
Toko Sake Brewing Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 Toko Sake: <https://www.sake-toko.co.jp/en/sakagura/>
Totally 80's Pizza Museum & Restaurant. (t.y.). Nisan 25, 2024 Totally 80's Pizza Museum

& Restaurant: <https://www.totally80spizza.com/>

Tottori Nijisseiki Pear Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Tottori Nijisseiki Pear Museum: <https://1174.sanin.jp/en/>

Treasured Teapot Museum. (t.y.). Mart 2, 2024 Bygone Beautys: <https://www.bygonebeautys.com.au/teapot-museum/>

Trenton Teapot Museum. (t.y.). Mart 4, 2024 Trenton: <https://www.trentontn.net/teapot-museum/>

Tsingtao Beer Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Tsingtao: <https://www.tsingtao.com.cn/EN/product/FashionPart.html>

Tteok Museum. (t.y.). Nisan 18, 2024 Tteok Museum: <http://www.tkmuseum.or.kr/>

Tula Gingerbread Museum. (t.y.). Nisan 14, 2024 Just Go Rusia: https://www.justgorussia.co.uk/en/tula_gingerbread.html

Türk Kahve Müzesi. (t.y.). Nisan 28, 2024 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Safranbolu Turizm Danışma Bürosu: <https://safranboluturizmdanismaburosu.ktb.gov.tr/TR-237109/turk-kahve-muzesi.html>

Türk Lezzet Müzesi. (t.y.). Nisan 30, 2024 Türk Lezzet Müzesi: <http://turklezzetmuzesi.com/tr/>

Türkiye'de İlk Fındık Müzesi. (t.y.). Nisan 30, 2024 Ordu büyükşehir Belediyesi: <https://www.ordu.bel.tr/Haber/45949/turkiyede-bir-ilk-findik-muzesi>

Türkiye'nin İl ve Tek Peynir Müzesi Kars'ta Açıldı. (2022, Eylül 23). Nisan 30, 202 Kars Valiliği: <http://www.kars.gov.tr/turkiyenin-il-ve-tek-peynir-muzesi-karsta-acildi>

Türkiye'de Bir İlk: Fındık Müzesi. (t.y.). Nisan 30, 2024 Ordu Büyükşehir Belediyesi: <https://www.ordu.bel.tr/Haber/45949/turkiyede-bir-ilk-findik-muzesi>

Türkiye'de turuncgil üretimi. (t.y.). 2024 Ulusal Turuncgil Konseyi: <https://utk.org.tr/index.php/bilgi-bankasi/turuncgil-uretimi/turkiyede-turuncgil-uretimi>

Türkiye'nin İlk ve Tek Gastronomi Müzesi: MSA Müzesi. (t.y.). Nisan 30, 2024 MSA: <https://msa.com.tr/muze>

Twig's Beverage Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Twig's Beverage: <https://www.twigsbeverage.net/museum-and-gift-shop>

Twinings Museum. (t.y.). Mart 1, 2024 Museums London: <https://www.museumslondon.org/museum/189/twinings-museum>

Udma Peynir Müzesi ve Restoran'a Ziyaretçilerden Tam Not. (2022, Aralık 13). Nisan 30, 2024 Gaziantep Büyükşehir Belediyesi: <https://www.gaziantep.bel.tr/tr/haberler/udma-peynir-muzesi-ve-restorana-ziyaretcilerden-tam-not>

Unser Museum: Braasch Rum Manufaktur Museum. (t.y.). Mart 24, 2024 Braasch: <https://www.braasch.sh/das-museum/braasch-rum-manufaktur-museum/>

UNWTO. (tarih yok). Şubat 20, 2024 UN tourism: Gastronomy and Wine Tourism: <https://www.unwto.org/gastronomy-wine-tourism#:~:text=The%20Committee%20on%20Tourism%20and,products%20and%20activities%20while%20travelling.>

Vale do Ouro Verde Museu do Café. (t.y.). Mart 7, 2024 Vale do Ouro Verde: <https://www.valedoouroverde.com.br/museu-do-cafe>

Valor Museo del Chocolate. (t.y.). Nisan 8, 2024 Valor: <https://www.valor.es/museo-del-chocolate/>

Vidalia Onion Museum. (t.y.). Mart 28, 2024 Vidaliaga: <https://www.vidaliaga.gov/cvb/page/onion-museum>

Villa Lucía Museo del Vino. (t.y.). Mart 12, 2024 Villa Lucía Museo del Vino: <https://museo.villa-lucia.com/es/>

VINSEUM: Museu de les Cultures del Vi de Catalunya. (t.y.). Mart 10, 2024 VINSEUM: <http://www.vinseum.cat/>

Vintage Kitchen Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Exploregeorgia: <https://www.exploregeorgia.org/fitzgerald/arts-culture/galleries/vintage-kitchen-museum>

Virginia Beer Museum. (t.y.). Mart 16, 2024 Virginia Beer Museum: <https://virginiabeermuseum.com/>

Visit: Discovery World. (t.y.). Nisan 7, 2024 Camille Bloch: <https://camillebloch.ch/en/visit/discovery-world/>

Visiter: Rhum Saint James Musée du Rhum. (t.y.). Mart 23, 2024 Rhum Saint James: <https://rhumsaintjames.com/visiter/>

Visiting India's First Alcohol Museum in Goa: All About Alcohol Museum. (2021, Kasım 22). Mart 23, 2024 India Today: <https://www.indiatoday.in/magazine/leisure/story/20211122-all-about-alcohol-visiting-india-s-first-alcohol-museum-in-go-1875791-2021-11-11>

Vivanco Museum of Wine Culture. (t.y.). Mart 14, 2024 Vivanco Cultura de Vino: <https://vivancoculturadevino.es/en/foundation/vivanco-museum-of-wine-culture/>

Vodkamuseum Copenhagen. (t.y.). Mart 24, 2024 Vodkamuseum: <https://vodkamuseum.dk/>

Vorpommersches Kartoffelmuseum. (t.y.). Mart 27, 2024 Vorpommersches Kartoffelmuseum: <https://kartoffelmuseum.stadt-tribsees.de/>

Waffle House Museum. (t.y.). Nisan 15, 2024 Waffle House: <https://www.wafflehouse.com/museum/>

Waldviertler Erdäpfelwelt Schweiggers. (t.y.). Mart 28, 2024 Waldviertler: <https://www.waldviertel.at/ausflugsziele/a-waldviertler-erdaepfelwelt-schweiggers>

Washington Banana Museum. (t.y.). Mart 26, 2024 Washington Banana Museum: <https://www.bananamuseum.com/>

Wayanad Tea Museum and Tea Tasting Tour. (t.y.). Mart 2, 2024 Tea Town Kerala: <https://teatownkerala.com/activities/wayanad-tea-museum-and-tea-tasting-tour/>

Weiherer Biermuseum. (t.y.). Mart 17, 2024 Brauerei-Gasthof Kundmüller: <https://www.brauerei-kundmueller.de/gasthof/biermuseum>

Whiskey Bar and Museum. (t.y.). Mart 23, 2024 Whiskey Bar and Museum: <https://en.whiskeybm.co.il/whiskey-english>

Willkommen: Biermuseum Zum alten Bock. (t.y.). Mart 20, 2024 Biermuseum Zum alten Bock: <https://www.biermuseum.ch/>

Willi's Bierglasmuseum. (t.y.). Mart 16, 2024 Bierglasmuseum: <http://www.willis-bierglasmuseum-emsdetten.de/>

Wimu: Museo del Vino a Barolo. (t.y.). Mart 14, 2024 Wimu Barola: <https://www.wimubarolo.it/>

Wine and Grape Harvest Museum. (t.y.). Mart 14, 2024 Welcome Argentina: <https://www.welcomeargentina.com/maipu/wine-grape-harvest-museum.html>

Witloofmuseum. (t.y.). Mart 28, 2024 Kampenhout: <https://www.kampenhout.be/witloofmuseum>

WOW Planet Cork. (t.y.). Mart 28, 2024 WOW: <https://www.wow.pt/en/museums/planet-cork>

WOW The Chocolate Story Museum. (t.y.). Nisan 9, 2024 WOW: <https://www.wow.pt/en/museums/the-chocolate-story>

WOW The Wine Experience. (t.y.). Mart 10, 2024 WOW: <https://www.wow.pt/en/museums/the-wine-experience>

Wu Tao Chishang Lunch Box Cultural History Museum. (2021, Kasım 17). Nisan 27, 2024

- Wikipedia:
https://en.wikipedia.org/wiki/Wu_Tao_Chishang_Lunch_Box_Cultural_History_Museum
- Wyandot Popcorn Museum. (t.y.). Nisan 26, 2024 Wyandot Popcorn Museum:
<https://www.wyandotpopcornmus.com/>
- Yeşilyurt Belediyesi Yeşilyurt'umuzu Müzeler Şehri Yaptık. 44 Yıl Hatır Kahve Konağı. (2021, Mayıs 30). Nisan 30, 2024 Facebook:
<https://www.facebook.com/yesilyurtbeltr/videos/ye%C5%9Filyurtumuzu-m%C3%BCzeler-%C5%9Fehri-yapt%C4%B1k44-y%C4%B1l-hat%C4%B1r-kahve-kona%C4%9F%C4%B1ye%C5%9Filyurtta-hizmet-d/162945912381487/>
- Yilan Distillery Chia Chi Lan Liquor Museum. (2023, Mart 2). Mart 24, 2024 Wikipedia:
https://en.wikipedia.org/wiki/Yilan_Distillery_Chia_Chi_Lan_Liquor_Museum
- Yılmaz, G., & Şahin, A. (Dü). (2021). *Örnek olaylarla gastronomi turizminde yeni eğilimler*. Detay Yayıncılık.
- York's Chocolate Story. (t.y.). Nisan 12, 2024 York's Chocolate Story:
<https://www.yorkschocolatestory.com/>
- Zavot Peynir Müzesi. (t.y.). Nisan 29, 2024 Eko Harita:
<https://www.ekoharita.org/project/zavot-ekomuze/>
- Zhujiang-InBev International Beer Museum. (t.y.). Mart 18, 2024 Zhujiang Beer:
<https://www.zhujiangbeer.com/english/beermuseum/index.html>
- Zigong Salt History Museum. (t.y.). Nisan 20, 2024 Zigong Salt History Museum:
<http://www.zgshm.cn/index.jsp>
- Zwack Unicum Museum. (t.y.). Nisan 23, 2024 Zwack Unicum Museum:
<https://unicumhaz.hu/>
- Żywiec Muzeum Browaru. (t.y.). Mart 19, 2024 Żywiec Muzeum Browaru:
<https://muzeumbrowaru.pl/>

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU		
Öğrencinin Adı Soyadı:		EVET
Kapak		
1	Tez Başlığı tutanaktaki başlıkla aynı mı?	
2	Kapaktaki ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	
3	Kapak format kılavuzdaki kapak formatına uygun mu?	
4	Kapakta yazılan tüm yazılar doğru olarak verilmiş mi?	
İçindekiler		
5	Sayfa numaraları tam verilmiş mi?	
6	Şekil, Çizelge vb. listeleri verilmiş mi? Sıralaması doğru mu?	
7	Özet, Abstract, Giriş, Sonuçlar vb. bölümler var mı?	
8	Yazım hataları kontrolü yapıldı mı?	
Giriş		
9	Hazırlanan tezin önemini anlatıyor mu?	
10	İkinci ve Üçüncü dereceden başlık içermemeli kuralına uyuldu mu?	
Özet/Abstract		
11	Kılavuza uygun mu?	
12	Ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	
13	Özet; tek sayfa, tek aralık, tek paragraf kuralına uygun olarak yazıldı mı?	
14	Bilim kodu, sayfa adedi, anahtar kelimeler ve tez danışmanı yazıldı mı?	
Kaynakça		
15	Kaynakların tamamına metin içinde atıf yapıldı mı?	
16	Kaynak formatı kılavuzdaki kaynak formatına uygun olarak hazırlanmış mı?	
17	Atıf formatı kılavuzdaki atıf formatına uygun mu?	
Atıf Yöntemi ☐ APA 7 ☐ CMS ☐ İSNAD ☐		
Genel Değerlendirme		
18	Etik Beyan açıklaması okundu, uyuldu ve imzalandı mı?	
19	Kabul/Onay sayfası kılavuzdaki formata uygun olarak düzenlenmiş mi?	
20	Kabul /Onay sayfasında belirtilen oy birliği/oy çokluğu seçeneklerinden uygun olanı savunmayla tutarlı olacak şekilde belirlenmiş mi?	
21	Sayfa kenar boşlukları ve sayfa numaraları kılavuzdaki formatına uygun mu?	
22	Paragraf boşlukları ve metin satır aralığı kılavuza uygun olacak şekilde düzenlenmiş mi?	
23	Başlık yazımları kılavuzdaki başlık formatlarına uygun mu?	
24	Yazı tipi ve boyutu kılavuzdaki yazı tipi ve boyutu formatına uygun mu?	
25	Şekil, Çizelge vb. açıklama ve numaralandırmaları kılavuzdaki formata uygun olarak yazılmış mı?	

Danışman Adı Soyadı

İmza